Samenwerken aan veiligheid

Wat kunnen we nu écht doen?

Auteur: Barbara Scheffelaar Klots
Organisatie: Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf
Opdrachtgever: Mevr. A. de Winter
Datum: 1 juni 2008, Oss

Samenwerken aan veiligheid

Wat kunnen we nu écht doen?

Afstudeerscriptie

Auteur:	Barbara Scheffelaar Klots
Studentnr:	009951141
Opdrachtgever:	Mevr. A. de Winter Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf
Opleiding:	Juridische Hogeschool Avans-Fontys te ’s-Hertogenbosch HBO-Recht, leerjaar 4, sept. 2007 – aug. 2008
Stagedocent:	Mevr. P. Peters Dhr. C. de Jong
Datum:	1 juni 2008, Oss

Voorwoord

Deze scriptie is geschreven in het kader van mijn afstuderen, als onderdeel van het vierde studiejaar van de opleiding Recht, aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys te ’s-Hertogenbosch.

De titel van deze scriptie luidt: ‘Samenwerken aan veiligheid’ met als ondertitel ‘Wat kunnen we nu écht doen?’ Dit onderzoek laat zien welke (juridische) instrumenten de verschillende partners in het Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf ter beschikking hebben ten aanzien van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg.

Ik kijk terug op een leerzame ervaring, met name op de mogelijkheid tot verdieping in specifieke onderwerpen rondom het strafrecht en de zorgverlening inzake jeugdigen, huiselijk geweld-zaken, veelplegers en ex-gedetineerden.

Ik wil het Veiligheidshuis hartelijk bedanken voor het bieden van deze mogelijkheid tot afstuderen. In het bijzonder bedank ik Annemieke de Winter en Pauline Peters voor hun begeleiding en hun kritisch advies tijdens dit afstuderen. Ik waardeer het dat zij dermate vertrouwen in mij hadden dat ik zeer zelfstandig te werk kon gaan.

Daarnaast bedank ik de partners van het Veiligheidshuis voor de goede samenwerking. Hierdoor heb ik mijn onderzoek goed uit kunnen voeren en ben ik trots op het eindresultaat.

Barbara Scheffelaar Klots

Begrippenlijst

Cliënt Een jeugdige, zijn ouders of stiefouder of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden.
***Dienst*verlener** Biedt de benodigde hulp.
First offender Iemand die voor het eerst terechtstaat.
***Hulp*verlener** Zoekt de benodigde hulp.
Jongere Iemand van een jeugdige leeftijd (12-18 jaar). (Zie Jeugdige)
Jeugdige Een in Nederland verblijvende persoon die:

- de meerderjarigheidsleeftijd nog niet heeft bereikt;
- de meerderjarigheidsleeftijd heeft bereikt en ten aanzien van wie op grond van art. 77c Wr recht is gedaan overeenkomstig de artikelen 77g t/m 77gg Wr, of
- de meerderjarigheidsleeftijd doch niet de leeftijd van 23 jaar heeft bereikt, en voor wie voortzetting van jeugdzorg noodzakelijk is. (Artikel 1, sub b Wet op de jeugdzorg).

Landelijk Overdrachtformulier Korte schriftelijke verklaring van een opsporingsambtenaar omtrent de constatering en de toedracht van een strafbaar feit wordt opgenomen in een Landelijk Overdrachtsformulier. (Zie verkort proces verbaal)
Minderjarige 12-18 jaar. (Zie Jongere)
Proces-verbaal Schriftelijke verklaring van een opsporingsambtenaar omtrent de constatering en de toedracht van een strafbaar feit.
Preventie Voorkomen, behoeden van bijvoorbeeld criminaliteit, recidive, etc.
Persoons Gebonden Aanpak De PGA kenmerkt zich door een snelle selectie en screening van delinquenten, het stellen van een gezamenlijke diagnose, een gezamenlijk uitgevoerde aanpak die bestaat uit een justitiële aanpak en een hulpverleningsaanpak, en een warme overdracht tussen justitie en resocialisatietraject/ maatschappelijk traject.
Recivide In herhaling vallen van het plegen van een misdrijf.
Resocialisatie Terugkeer in de maatschappij.
Veiligheidshuis Als er in het onderzoek wordt gesproken over het Veiligheidshuis, wordt daar standaard mee bedoeld het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf te Oss.
Verdachte Als verdachte wordt, vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijke vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit. Artikel 27, Wetboek van Rechtsvordering.
Vergelding Genoegdoening.
Verkort proces verbaal Zie Landelijk Overdrachtsformulier.

Afkortingen

AMK	=	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMW	=	Algemeen Maatschappelijk Werk
BJZ	=	Bureau Jeugdzorg
BARO	=	Basis Raadsonderzoek
BPS	=	Bedrijfsprocessensysteem
BSB	=	Bureau Schadebemiddeling
BSH	=	Bureau Slachtofferhulp
CRJ	=	Casusoverleg Risico Jeugd
CWI	=	Centrum voor Werk en Inkomen
DJI	=	Dienst Justitiële Inrichtingen
GGZ	=	Geestelijke Gezondheidszorg
GVO	=	Gerechtelijk Vooronderzoek
HKS	=	Herkenningsdienstsysteem
ISD	=	Inrichting Stelselmatige Daders
JJI	=	Justitiële Jeugdinrichting
JPW	=	Jeugd Preventie Werk
LOF	=	Landelijk Overdrachtsformulier
LPA	=	Leerplichtambtenaar
MMD	=	Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening
OM	=	Openbaar Ministerie
PGA	=	Persoons Gebonden Aanpak
PP	=	Penitentiair Programma
RISc	=	Recidive Inschattingschalen
RvdK	=	Raad voor de Kinderbescherming
RVML	=	Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf
SMW	=	School Maatschappelijk Werk
SOV	=	Strafrechtelijke Opvang Verslaafden
SRN	=	Stichting Reclassering Nederland
STP	=	Scholings- en Trainingsprogramma
TOM-zitting	=	Taakstraf Officiers Model
TUL	=	Ten uitvoerlegging

<u>Wetten:</u>

Bjj	=	Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen
BW	=	Burgerlijke Wetboek
LPW	=	Leerplichtwet
PBW	=	Penitentiaire Beginselenwet
PM	=	Penitentiaire Maatregel
PW	=	Politiewet
Sr	=	Wetboek van Strafrecht
Sv	=	Wetboek van Strafvordering
Wet RO	=	Wet op de Rechterlijke Organisatie
Wjz	=	Wet op de jeugdzorg

Inhoudsopgave

Begrippenlijst

Afkortingen

Samenvatting

Hoofdstuk 1 Inleiding **p 8**

Hoofdstuk 2 Gevonden gegevens **p 9**
2.1 Concept Veiligheidshuis p 9
2.2 Jeugd p 11
2.3 Huiselijk Geweld p 12
2.4 Veelplegers p 14
2.5 Nazorg ex-gedetineerden p 17

Hoofdstuk 3 Resultaten **p 19**
3.1 Jeugd, schema p 20
3.1.1 *Toelichting* p 23
3.2 Huiselijk Geweld, schema p 28
3.2.1 *Toelichting* p 30
3.3 Veelplegers, schema p 31
3.3.1 *Toelichting* p 33
3.4 Nazorg ex-gedetineerden, schema p 35
3.4.1 *Toelichting* p 38

Hoofdstuk 4 Conclusie **p 39**

Hoofdstuk 5 Aanbevelingen **p 41**

Hoofdstuk 6 Evaluatie **p 44**

Hoofdstuk 7 Literatuurlijst **p 45**

Bijlagen
1 Uitwerking deelvragen Jeugd
2 Uitwerking deelvragen Huiselijk geweld
3 Uitwerking deelvragen Veelplegers
4 Uitwerking deelvragen Nazorg
5 Voorbeeld LOF-formulier
6 Jeugd Preventie Werk
7 Organigram + schematische weergave werkwijze Bureau Jeugdzorg
8 Doorstroomschema Nazorg
9 Screeningsrapportage Medewerkers Maatschappelijke Dienstverlening (MMD)
10 Plan van aanpak/onderzoeksplan
11 Afstudeeropdracht
12 Beoordelingsformulier scriptie stagebegeleider

Naslagwerk
1 Mandaatregeling Officier van Justitie/parketsecretaris
2 Rechtbank Maastricht 7 maart 2008, *LJN* BC6120

Samenvatting

Probleemstelling
Het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf biedt een omgeving waarin diverse zorgpartners (bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg, GGZ) en justitiële partners (zoals Openbaar Ministerie, politie, Raad voor de Kinderbescherming) elkaar ontmoeten om casusgericht een aanpak af te stemmen en concrete afspraken te maken rondom de thema's Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg. Het is daarbij van belang dat de instrumenten die iedere partner tot zijn/haar beschikking heeft, duidelijk zijn. In dit kader is het onderzoek dan ook uitgevoerd. Er wordt hierbij kort ingegaan op de vraag wanneer welke partner aan de orde komt, waarna een koppeling wordt gemaakt naar de instrumenten die tot hun beschikking staan om de casus zo goed mogelijk op te kunnen lossen.

Door in een huis integraal samen te werken worden deskundigen met veel kennis over zorg en veiligheid aan elkaar gekoppeld. Doordat duidelijk op papier staat welke organisatie wat en wanneer kan doen, kan de samenwerking in het Veiligheidshuis verbeterd worden.

Doelstelling
Op 1 juni 2008 wordt aan het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf een onderzoeksrapport geleverd waarin is opgenomen welke (juridische) instrumenten de partners van het Veiligheidshuis tot hun beschikking hebben en in hoeverre deze instrumenten worden benut, zodat de problemen ten aanzien van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden aangepakt kunnen worden.

Gevonden gegevens
In de wekelijkse casusoverleggen wordt per zaak met diverse organisaties besproken welke aanpak het meest effectief zal zijn. Bij vrijwel elk thema (Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers, Nazorg) spelen de politie en het Openbaar Ministerie hier een hoofdrol in. Elke organisatie heeft enerzijds een informatieve rol door de bij haar organisatie aanwezige informatie in te brengen, en anderzijds hebben zij een adviserende rol richting Openbaar Ministerie ten aanzien van de te nemen afdoeningsbeslissing. Betreffende het wettelijk kader van de vier bovengenoemde thema's zijn vooral het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering van toepassing. Bijzondere bepalingen ten aanzien van jeugdige personen en veelplegers worden hier ook in genoemd.

Resultaten
De samenwerking tussen de partners en de (juridische) instrumenten die zij ter beschikking hebben zijn schematisch weergegeven. Zo is bijvoorbeeld in het onderdeel Jeugd te zien wanneer en hoe een zaak bij het Openbaar Ministerie terecht komt en wordt besproken op het Casusoverleg Risico Jeugd. Ook is in het schema van de Veelplegers duidelijk aangegeven dat er in het Veiligheidshuis onderscheidt wordt gemaakt tussen meerderjarige en minderjarige veelplegers. Bij deze beide doelgroepen kunnen vrijwel dezelfde maatregelen genomen worden, er zit alleen een enkel verschil in de diversie van organisaties aan de deelneming aan het casusoverleg.
Voor alle thema's geldt dat de reclassering, Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming diverse (juridische) instrumenten kunnen inzetten zodat de problematische situatie verbeterd kan worden. Daarbij is het ook zo dat voor alle thema's vrijwel alle (juridische) instrumenten die de partners tot hun beschikking hebben, worden ingezet.

Conclusie
De hoofdvraag luidt:
Welke (juridische) instrumenten hebben de partners van het Veiligheidshuis met betrekking tot de aanpak van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden tot hun beschikking en in hoeverre worden deze in het Veiligheidshuis benut?
Beantwoording van de hoofdvraag is gerealiseerd door per thema, per organisatie de (juridische) instrumenten, de wettelijke grondslag, termijnen en de samenwerkingsverbanden schematisch weer te geven.

Aanbevelingen
Een aanbeveling voor het Veiligheidshuis is dat er meer geïnvesteerd mag worden in haar naamsbekendheid bij organisaties zoals gemeenten en scholen. Daarnaast zijn er per organisatie diverse knelpunten geconstateerd die worden veroorzaakt door te weinig (juridische) mogelijkheden en financiële middelen om de inzet van organisaties en de samenwerking in het Veiligheidshuis te bevorderen.

Hoofdstuk 1 Inleiding

De districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk hebben met het starten van het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf het initiatief genomen ervoor te zorgen dat mensen zich in hun dagelijkse omgeving vrij kunnen voelen van dreiging, agressie of geweld van anderen. Het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf draagt zorg voor de verbetering van de lokale veiligheid en leefbaarheid in elk van de 13 deelnemende gemeenten.[1] Hiervoor is intensieve samenwerking tussen gemeenten, justitie, politie, justitiële ketenpartners en gemeentelijke welzijnspartners noodzakelijk.

De kerntaken van het Veiligheidshuis liggen op het gebied van de volgende thema's:
Jeugd Inzake de problematiek rondom Jeugd wordt door middel van de ketenaanpak nagedacht over bijvoorbeeld de reden achter regelmatig schoolverzuim, de gezinssituatie, wat de achterliggende problematiek kan zijn, etc.
Huiselijk Geweld Veiligheid moet ook achter de voordeur gewaarborgd zijn en ook daar is geweld tegen mensen een ernstig strafbaar feit. De politie verzamelt gedetailleerde informatie over de stelselmatigheid van het geweld en de afhankelijkheidspositie van het slachtoffer, waarna de mogelijkheid voor het OM bestaat te vervolgen op grond van aangifte van het slachtoffer, of, indien geen aangifte wordt gedaan, ambtshalve te vervolgen.
Veelplegers Een groot aantal ex-gedetineerden valt na detentie al snel terug in zijn oude criminele gedrag > veelpleger. Door samen met de ketenpartners een Persoons Gebonden Aanpak per veelpleger op te stellen, wordt niet alleen de repressieve reactie door politie en justitie benadrukt, maar ook de mogelijkheden van zorg- en hulpverleningstrajecten.
Nazorg Daarnaast is het belangrijk dat de gedetineerde zich tijdens detentie al voorbereidt op zijn terugkeer in de maatschappij. In het Veiligheidshuis is een nieuw project van start gegaan, namelijk het Project Aansluiting Nazorg van ex-gedetineerden. Hiermee wordt beoogd al tijdens detentie een nazorgtraject op te starten zodat de gedetineerde tijdig kan beschikken over bijvoorbeeld geldige identiteitspapieren, onderdak, inkomen en wellicht hulp van een zorginstelling.

Voor een efficiënte en effectieve samenwerking tussen partijen in het Veiligheidshuis is het van belang dat de (juridische) instrumenten die iedere partner tot zijn/haar beschikking heeft, duidelijk zijn. Om dit te bereiken is kwalitatief onderzoek gedaan waarbij vooral gezocht is naar casuïstiek, jurisprudentie en wettelijke bepalingen, en zijn tevens diverse casusoverleggen en TOM-zittingen[2] bijgewoond.

In hoofdstuk 2 wordt antwoord gegeven op de deelvraag wat het concept Veiligheidshuis inhoudt. Vervolgens wordt elk thema (Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg) ingeleid met een casus welke inzicht geeft in de problematiek waarmee de partners van het Veiligheidshuis te maken kunnen krijgen.
Vervolgens bevat hoofdstuk 3 een schematische weergave waarin per thema, per organisatie aangegeven wordt wanneer hij/zij in het Veiligheidshuis medewerking kan verlenen, welke juridische instrumenten ter beschikking staan, met welke termijnen rekening gehouden moet worden en met welke andere organisaties in het Veiligheidshuis intensief samengewerkt wordt. Deze mogelijkheden kunnen onderbouwd worden met wettelijke bepalingen die eraan ten grondslag liggen.

Door middel van deze gevonden gegevens en resultaten, is in hoofdstuk 4 een conclusie geformuleerd. In de conclusie wordt antwoord gegeven op de volgende hoofdvraag:
Welke (juridische) instrumenten hebben de partners van het Veiligheidshuis met betrekking tot de aanpak van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden tot hun beschikking en in hoeverre worden deze in het Veiligheidshuis benut?

Vervolgens zullen er aan het Veiligheidshuis een aantal aanbevelingen gedaan worden, zodat de samenwerking tussen de partners in het Veiligheidshuis en de problemen ten aanzien van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg kunnen worden verbeterd.

---

[1] District Maasland: Oss, Lith, Maasdonk, Bernheze
District Leijgraaf: Uden, Landerd, Boekel, Veghel
District Land van Cuijk: Cuijk, Boxmeer, Grave, Mill, St. Anthonis.

[2] TOM-zittingen = Taakstraf Officiersmodel. In deze zittingen kan de Officier van Justitie o.a. een taakstraf opleggen voor bepaalde overtredingen.

Hoofdstuk 2 Gevonden gegevens

2.1 Het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf

2.1.1 Wat houdt het concept Veiligheidshuis in?

In de regio Brabant zijn er in totaal zeven Veiligheidshuizen. Het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf is er daar een van. Een Veiligheidshuis is eigenlijk een samenwerkingsverband tussen diverse zorgpartners (zoals GGZ, Bureau Jeugdzorg, Algemeen Maatschappelijk Werk) en justitiële partners (OM, Raad voor de Kinderbescherming, politie, etc.).

De districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk hebben de afgelopen jaren een aantal initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat mensen zich in hun dagelijkse omgeving vrij kunnen voelen van dreiging, agressie of geweld van anderen. Een van de belangrijkste initiatieven is het JIB geweest. Dit project 'Justitie in de Buurt' (gevestigd te Oss) was actief van 2001 tot en met 2005 en hield zich voornamelijk bezig met criminele en overlastgevende individuen. Dit deed zij in samenwerking met diverse partners zoals de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg. Echter werd wegens financiële gebreken het JIB gesloten. Dit zou betekend hebben dat, door het sluiten van de JIB in Oss, de justitiële partners, gemeenten en bewoners in de regio Noordoost Brabant weer zouden moeten gaan bedienen vanuit 's-Hertogenbosch. Vervolgens is het JIB in 2005 overgegaan in het Veiligheidshuis.
Om de successen van het JIB in stand te houden, de aanpak op het gebied van integrale veiligheid op uitvoeringsniveau verder te verbreden én om de regionale voorziening te handhaven, hebben de districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk in samenwerking met de diverse organisaties op 1 juni 2007 een convenant ondertekent: het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf met vestigingsplaats Oss.

In het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf werken dus een groot aantal organisaties samen. Zij doen dit rondom de thema's Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden.
Het Veiligheidshuis biedt een omgeving waarin partners elkaar ontmoeten om casusgericht een aanpak af te stemmen en concrete afspraken te maken. Een belangrijk doel van het Veiligheidshuis is het koppelen van zorg aan repressie wanneer dit nodig is; met andere woorden niet alleen straffen of straf voorkomen, maar ook naar achterliggende problemen kijken en zorgen dat iemand zijn of haar leven weer goed op de rit krijgt. Naast de daderbespreking is het zeker zo belangrijk ook aandacht te hebben voor de slachtoffers.

De algemene doelstelling van het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf is:

Het in operationele zin voorkomen van recidive van criminaliteit en overlastgevoelens door een effectieve en efficiënte ketenaanpak met bovenlokale samenwerking en afstemming tussen gemeenten, justitie, politie en ketenpartners, waarbij persoonsgerichte afspraken tot stand komen.[3]

Het Regionaal Veiligheidshuis in Oss richt zich op een gebied van dertien gemeenten in het stroomgebied van de Maas en de Leijgraaf. Hier werken niet alleen de politiedistricten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk samen, maar ook de volgende organisaties:
Justitiële partners:

- Openbaar Ministerie; Parketsecretaris/Officier van Justitie.
- Raad voor de Kinderbescherming.
- Novadic-Kentron.
- Bureau Slachtofferhulp.
- Reclassering Nederland.
- Bureau HALT.
- Jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg

Zorgpartners:

- De dertien betrokken gemeenten.
- Algemeen Maatschappelijk Werk.
- Bureau Jeugdzorg/Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
- Geestelijke Gezondheidszorg en de Forensisch Psychiatrische Dienst.

[3] Visiedocument Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf, oktober 2006.

Een van de uitgangspunten van het Veiligheidshuis om de algemene doelstelling te bereiken is een efficiënte en effectieve samenwerking tussen de partners. In het Veiligheidshuis wordt aan deze samenwerking inhoud gegeven door het beschikbaar stellen van één locatie waarin de partners voor hun medewerkers werkplekken kunnen huren en overleg met partners en cliënten kan plaatsvinden. Daarnaast kunnen er ook TOM-zittingen gehouden worden en wordt er de centrale administratie en de inhoudelijke coördinatie geregeld.

Door in een huis integraal samen te werken worden deskundigen met veel kennis over zorg en veiligheid aan elkaar gekoppeld. Het is daarbij van belang dat de instrumenten die iedere partner tot zijn/haar beschikking heeft, duidelijk zijn.

2.1.2 Werkwijze

Ten aanzien van vier eerder genoemde thema's vinden er in het Veiligheidshuis stelselmatig casusoverleggen plaats. In een casusoverleg wordt per zaak met diverse organisaties in het Veiligheidshuis besproken welke aanpak het meest effectief zal zijn. Elke organisatie die deelnemer is aan het casusoverleg heeft enerzijds een informatieve rol: zij brengt de bij haar organisatie aanwezige casusinformatie in. Anderzijds hebben de overige deelnemers een adviserende rol richting het Openbaar Ministerie ten aanzien van de te nemen afdoeningsbeslissing.

De personen die verdacht worden van het plegen van een strafbaar feit en die personen waarbij veel risico hierop aanwezig is worden in het Veiligheidshuis in de casusoverleggen ingebracht. Het betreft die casussen die een integrale afstemming vragen. De ingebrachte casussen worden bijgehouden in het zogenaamde PIX-systeem (Personenindex). Met dit geautomatiseerde persoonsdossier kan snel en doortastend informatie over de betrokken daders worden ingewonnen en verwerkt. Dit systeem is voor alle deelnemende instanties toegankelijk. Door casusoverleggen wordt de justitieketen aan de zorgketen gekoppeld. Als input hiervoor geldt de informatie over de dader vanuit verschillende partners. Als output van een casusoverleg volgt een samenstel van afspraken die en/of curatief en/of repressief van aard zijn.

In volgende paragrafen zal elk thema kort ingeleid worden en is het wettelijk kader geschetst. Tevens is in een tabel weergegeven welke organisaties deelnemen aan het casusoverleg.

2.2 Jeugd

2.2.1 Inleiding

De leerplichtambtenaar heeft de afgelopen twee maanden opvallend veel schoolverzuimmeldingen binnen gekregen over Mirthe (15 jaar). Volgens haar leraar gaan haar prestaties erg achteruit en ook haar gedrag verandert in negatieve zin. Tevens komt er bij de politie een zorgmelding binnen van de buren van Mirthe; zij horen regelmatig hard geschreeuw uit de woning komen. Uit onderzoek van de leerplichtambtenaar blijkt dat Mirthe op school al enige tijd erg gepest wordt door Maartje, een klasgenootje. Ze wordt uitgescholden, bedreigt op internet en er wordt regelmatig lichamelijk geweld tegen haar gebruikt. Naar aanleiding van het schoolverzuim en de zorgmeldingen over de problematiek in het gezin, wordt Mirthe in het Casusoverleg Risico Jeugd besproken.
Op het Veiligheidshuis komt er tevens een aangifte binnen waarvan Mirthe aangifte van bedreiging doet tegen Maartje.

Aangezien de jongere de groei naar volwassenheid en naar volwassen verantwoordelijkheid nog niet heeft voltooid, wordt hij in het strafrecht op een andere, meer op zijn persoonlijk situatie toegesneden wijze benaderd. In het jeugdstraf(proces)recht zijn vergelding, preventie en tevens resocialisatie en heropvoeding doeleinden. Voor jongeren is er een speciaal sanctiearsenaal in het leven geroepen. Jeugdstrafrecht is voor jeugdige personen die ten tijde van het plegen van het delict tenminste 12 jaar, maar nog geen 18 jaar oud zijn. Voor 18, 19 en 20 jarigen kan de rechter in uitzonderingsgevallen jeugdstraffen- en maatregelen toepassen. De rechter kan dat doen als hij daartoe grond vindt in de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Ook voor 16 en 17 jarigen heeft de wetgever een overgangsregeling geschapen. De rechter kan deze kinderen ook berechten via het meerderjarigenstrafrecht om dezelfde redenen als hiervoor beschreven.

Participanten aan Casusoverleg Risico Jeugd (CRJ):

Voorzitter	Openbaar Ministerie > Officier van Justitie
Secretariaat	Administratieve kracht > van OM
Partners	Openbaar Ministerie
	Politie
	Bureau Halt
	Raad voor de Kinderbescherming
	Bureau Jeugdzorg
	AMW > Jeugd Preventie Werk
	Gemeente > leerplichtambtenaar
	Bureau Schadebemiddeling (BSB)
Facultatief (of nog aan te sluiten)	Novadic-Kentron (verslavingsreclassering)
	GGZ

De regels voor de werkwijze van het Justitieel Casusoverleg zijn opgenomen in de Aanwijzing effectieve afdoening strafzaken jeugdigen. (Staatcourant, Aanwijzing College Procureurs-Generaal, 1 mei 2005).
Die regels houden onder meer in dat alle zaken tegen jeugdige verdachten, niet zijnde Halt-zaken, worden ingezonden aan de deelnemers van het CRJ. Inzending geschiedt middels een verkort proces-verbaal, het zogenaamde Landelijk Overdrachtsformulier (LOF).

In de volgende paragraaf is het wettelijk kader ten aanzien van het jeugdstrafrecht uiteen gezet.

2.2.2 Wettelijk kader

Voor jeugdige personen die een strafbaar feit hebben gepleegd, gelden niet alleen de algemene regels van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering, maar er zijn ook speciale regels van toepassing. In het Wetboek van Strafrecht (Sr) betreft het de artikelen 77a t/m 77kk Sr, in het Wetboek van Strafvordering (Sv) zijn deze regels opgenomen in de artikelen 486 t/m 505 Sv. Deze bepalingen gelden als vervanging voor of aanvulling op de artikelen in het Wetboek van Strafrecht en Strafvordering.
Tevens is er een wettelijk kader opgenomen voor het recht op jeugdzorg. Dit recht op jeugdzorg is vastgelegd in de Wet op de jeugdzorg (voor vrijwillige jeugdzorg en justitiële jeugdbescherming), in de Algemene bijzondere ziektekosten (AWBZ) en in de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj).
In het kader van de uitoefening van de taken en bevoegdheden van de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg gelden ook de regels van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek voor Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

2.3 Huiselijk Geweld

2.3.1 Inleiding

Een vrouw die door haar man van de trap wordt geduwd met als gevolg dat zij haar ledematen breekt; een echtgenoot die bij overmatig drankgebruik de boel regelmatig kort en klein slaat; een kind dat regelmatig harde klappen van zijn vader krijgt omdat hij niet luistert of zijn speelgoed niet opruimt.

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd.

Geweld: aantasting van de persoonlijke integriteit (lichamelijk waaronder seksueel, en/of geestelijk). Het geweld kan variëren van een enkele klap, trap of schop met letsel als gevolg tot systematisch frequent en langdurig geweld met blijvend lichamelijk letsel als gevolg.
Huiselijke kring: de dader is een (ex-)partner, gezinslid, familielid of huisvriend. Huisvrienden zijn personen die een vriendschappelijke band onderhouden met het slachtoffer of iemand uit de onmiddellijke omgeving van het slachtoffer en het slachtoffer in de huiselijke sfeer ontmoeten.
Slachtoffers: allen die het geweld ervaren, veroorzaakt door hen die tot de huiselijke kring behoren: vrouwen en mannen die door hun (ex-)partners worden mishandeld, kinderen die door hun ouders of huisvrienden worden mishandeld of misbruikt, of getuigen van huiselijk geweld.

Sinds 1 april 2003 is de Aanwijzing Huiselijk Geweld 2003 van het College van Procureurs-Generaal van kracht. Het doel van de aanwijzing is bij te dragen aan het stoppen van het geweld, het vergroten van de aangiftebereidheid van slachtoffers en het voorkomen van recidive.

Bij het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld kan iedereen terecht die te maken heeft met huiselijk geweld. De medewerkers van dit steunpunt geven advies en kunnen doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverleners.

Alle meldingen en aangiften van huiselijk geweld worden eens in de twee weken in het casusoverleg Huiselijk Geweld in het Veiligheidshuis besproken. Er worden dan afspraken gemaakt over welke partner wat doet. Het doel van dit overleg is het stoppen van het geweld en het bieden van nazorg aan de slachtoffers.

Participanten aan het casusoverleg Huiselijk Geweld:

Voorzitter	Openbaar Ministerie > Officier van Justitie
Secretariaat	Administratieve kracht > van OM
Partners	Openbaar Ministerie
	Politie
	Bureau Jeugdzorg
	Reclassering Nederland
	Novadic-Kentron (verslavingsreclassering)
	Bureau Slachtofferhulp
	Algemeen Maatschappelijk Werk
	GGZ

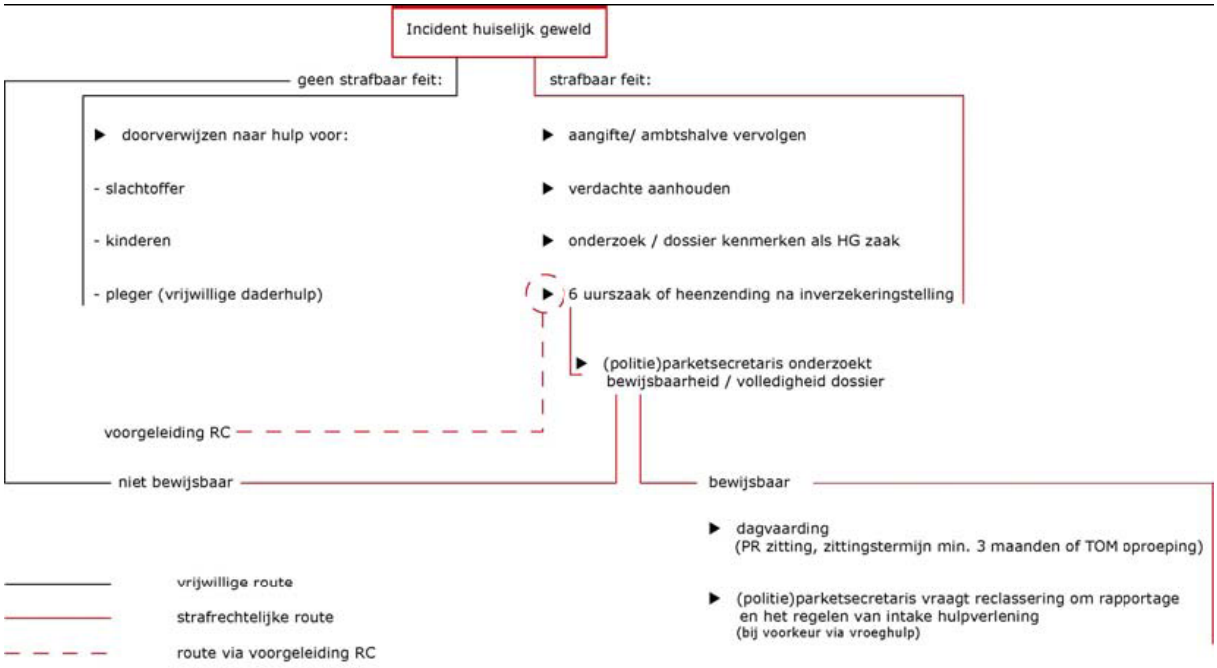
In de volgende paragraaf is het wettelijk kader ten aanzien van het strafrecht uiteen gezet.

2.3.2 Wettelijk kader

Bij ingrijpen, aanhouding en vervolging door politie en Openbaar Ministerie (OM) wordt gebruik gemaakt van de wet- en regelgeving aangaande het Wetboek van Strafrecht (Sr) en het Wetboek van Strafvordering (Sv).
Van het Wetboek van Strafrecht zijn onder andere de volgende bepalingen van toepassing inzake huiselijk geweld:
- Misdrijven tegen de openbare orde, artikel 138.
- Misdrijven tegen de zeden, artikelen 242, 243, 246.
- Verlating van hulpbehoevenden, artikelen 255, 257.
- Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid, artikelen 282, 284, 285, 285b.
- Misdrijven tegen het leven gericht, artikelen 287, 289.
- Mishandeling, artikelen 300, 301, 302, 303, 304.
- Vernieling of beschadiging, artikel 350.

Van het Wetboek van Strafvordering is met name artikel 67 inzake de regeling van de voorlopige hechtenis van toepassing.

Het traject inzake huiselijk geweld is hierna schematisch weergegeven.

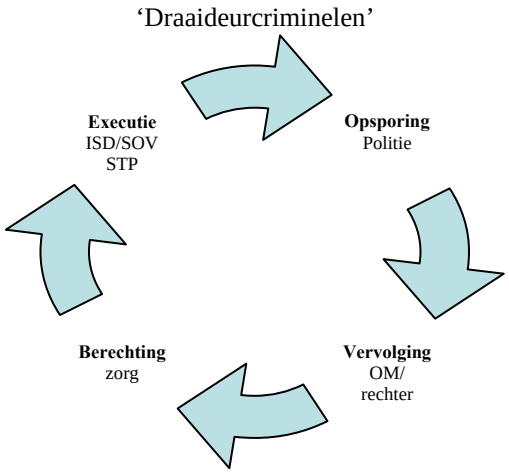
Bron: Evers, T. *Huiselijk geweld: een kerntaak voor de politie*. Utrecht: TransAct, 2006.

2.4 Veelplegers

2.4.1 Inleiding

Peter, 35 jaar, is tien jaar verslaafd aan cocaïne en heeft meerdere vermogensdelicten op zijn naam staan. Hij komt uit een problematisch gezin, waarin verslaving, mishandeling en pedagogisch onvermogen een rol speelden. Hij werd van diverse scholen gestuurd omdat hij te speels, te onhandelbaar, ongemotiveerd, onpeilbaar, te dom of te slim was. Vanaf zijn 23e woont hij overal en nergens. Hij wordt regelmatig gearresteerd, vervroegd vrijgelaten, komt afspraken niet na en wordt weer opgepakt. Peter vormt, net als ongeveer 18.000 à 19.000 andere personen in Nederland, de vaste klant (de zogenaamde 'draaideurcrimineel') bij politie, justitie en zorginstellingen.

De groep Veelplegers is verantwoordelijk voor het veroorzaken van gevoelens van onveiligheid in de samenleving door het herhaaldelijk plegen van auto-inbraken, vernielingen, winkeldiefstal, etc. Van deze groep is naar schatting 80 procent verslaafd aan harddrugs of alcohol.[4]
Voor een effectieve aanpak van veelplegers is vooral een persoonsgerichte aanpak (PGA) belangrijk waarbij het totale criminele verleden van de veelpleger in beeld wordt gebracht en hiernaar wordt gestraft.
Ook belangrijk is een optimale ketensamenwerking waarbij activiteiten van de verschillende betrokken organisaties binnen het Veiligheidshuis meer in samenhang en in aansluiting op elkaar tot stand worden gebracht. Het casusoverleg Veelplegers dient hieraan bij te dragen.

De belangrijkste elementen van een intensieve benadering ten aanzien van veelplegers, zijn:
1. Veelplegers moeten zo vroeg mogelijk als zodanig worden herkend (*signalering*); een goede *registratie* door de politie is hierbij een absolute voorwaarde;
2. *Casusoverleg* tussen de verschillende partners over de veelplegers, met de bedoeling een snelle en consequente straf op te kunnen leggen dan wel de juiste zorg uit te zetten;
3. *Screening* van veelplegers, onder meer om vast te stellen of het zinvol is in gedragsverandering te investeren (uitvoering door de Reclassering);
4. Penitentiaire voorzieningen voor veelplegers (*behandelaanbod, zorg*);
5. *Nazorg*: een goede aansluiting tussen justitiële en maatschappelijke voorzieningen.[5]

[4] Ministerie van Justitie, *Aanpak veelplegers*, december 2006, F&A 6806.
[5] Veelplegersbrief, TK, 29684, nr. 10.

Het casusoverleg Veelplegers is gesplitst in twee overleggen, namelijk het casusoverleg meerderjarige veelplegers (eens in de twee weken) en het casusoverleg minderjarige veelplegers (eens in de vier weken). Participanten aan het casusoverleg zijn:

Voorzitter	Openbaar Ministerie > Officier van Justitie
Secretariaat	Administratieve kracht > van OM of politie
Partners	Openbaar Ministerie
	Politie
	Novadic-Kentron (verslavingsreclassering)
	Stichting Reclassering Nederland
	Bureau Jeugdzorg / Jeugdreclassering
	Raad voor de Kinderbescherming
Facultatief (of nog aan te sluiten)	Gemeente (Nazorg)
	Algemeen Maatschappelijk Werk
	GGZ (Forensisch Psychiatrische Dienst)
	Leerplichtambtenaar
	Overigen

- Organisatie is van toepassing op het casusoverleg van de minderjarige én meerderjarige veelplegers.
- Organisatie is alleen van toepassing op het casusoverleg meerderjarige veelplegers.
- Organisatie is alleen van toepassing op het casusoverleg minderjarige veelplegers.

De deelnemers aan het veelplegersoverleg brengen aan de ene kant informatie over de besproken veelplegers in, en aan de andere kant bepalen ze (vooral het Openbaar Ministerie, de verslavingszorg en de reclassering) gezamenlijk een scenario. Uiteindelijk is het aan de parketsecretaris om te kijken hoe de adviezen van de ketenpartners over de aanpak van de veelplegers in een strafadvies aan de Officier van Justitie te vervatten is.

Binnen de veelplegers kan er een onderscheid gemaakt worden tussen veelplegers die gemotiveerd zijn om een poging te doen hun criminele carrière te beëindigen en veelplegers die die motivatie niet hebben. Voor deze laatste categorie veelplegers geldt dat detentie of een andere straf vooralsnog de enige maatregel is, aangezien het aanbieden of opleggen van hulpverlening blijkbaar weinig zin heeft. Voor de veelplegers die wel gemotiveerd zijn een poging te doen hun criminele carrière te beëindigen, is het aanbieden van (op maat gesneden) hulpverlening voor, tijdens en/of na detentie wél zinvol. In dit kader is het van belang dat bij bepaling van het strafadvies aan de Officier van Justitie zowel de justitiële als niet-justitiële instanties betrokken zijn die goed zicht hebben op de motivatie van de betrokkene.

In de volgende paragraaf is het wettelijk kader ten aanzien van de doelgroep Veelplegers geschetst.

2.4.2 Wettelijk kader

De stelselmatige dader wordt ook wel een recidivist genoemd.[6] Stelselmatige daders die het publieke domein onveilig maken, zijn in te delen in de subgroepen verslaafden, (verslaafde) personen met een psychiatrische achtergrond, illegalen en overigen. Veel stelselmatige daders leven op straat, hebben een gebrek aan maatschappelijke bindingen en zelfredzaamheid en hebben weinig structuur in hun leven.
Bij de aanpak van veelplegers wordt in het strafrecht onderscheid gemaakt tussen meerderjarige (18 jaar en ouder) en minderjarige (12 tot 18 jaar) veelplegers.

<u>Wettelijk kader t.a.v. meerderjarige veelplegers</u>
We spreken van een meerderjarige veelpleger indien hij in zijn gehele criminele verleden meer dan tien processen-verbaal tegen zich zag opmaken, waarvan tenminste één in het peiljaar.[7]
Per 1 oktober 2004 heeft Justitie de mogelijkheid gekregen om meerderjarige veelplegers te plaatsen in een inrichting voor stelselmatige daders, de zogenaamde ISD-maatregel. De ISD-maatregel beoogt het onderzoeken van de gecompliceerde problematiek van de veelpleger en het bieden van de juiste zorg en training. De ISD-maatregel legt daarnaast sterk de nadruk op het beëindigen van onveiligheid, overlast en maatschappelijke schade.

[6] Wetboek van Strafrecht, artikel 43a.
[7] Ministerie van Justitie, *Richtlijn voor strafvordering bij meerderjarige zeer actieve veelplegers (w.o. Vordering van de maatregel ISD)*, 2007.

Heeft de dader te kampen met verslavingsproblematiek dan krijgt hij de mogelijkheid om af te kicken c.q. te ontwennen. De voormalige maatregel SOV (Strafrechtelijke Opvang Verslaafden) is opgenomen in de nieuwe ISD-maatregel. Het doel van de SOV-maatregel is de verslavings- en criminaliteitsproblematiek en, langs die weg, de resocialisatie en reïntegratie beheersbaar te maken. Door de twee jaar lange opsluiting zal tevens de maatschappij geen overlast van desbetreffende persoon ondervinden.
Op de ISD-maatregel zijn onder andere de volgende wetsartikelen van toepassing:
Wetboek van Strafrecht, artikel 38m t/m 38u (Wet op de ISD);
Wetboek van Strafvordering, artikel 509y t/m 509gg:
Penitentiaire Beginselenwet, artikel 18a t/m 18c;
Penitentiaire Maatregel, artikel 44b ev.
De ISD- en de SOV-maatregel zijn bedoelt als ultimum remedium. Dat wil zeggen dat deze maatregel pas in beeld komt, als eerdere interventies zoals vrijheidsstraffen en drangmodaliteiten zijn benut, maar geen soelaas hebben gebracht.[8]

Wettelijk kader in het bijzonder van toepassing op minderjarige veelplegers
Een minderjarige veelpleger is een jongere van 12 tot en met 17 jaar die meer dan vijf processen-verbaal heeft, waarvan tenminste één in het peiljaar.[9]
Het vroegtijdig signaleren van risicofactoren is van groot belang. School en politie spelen hierbij, onder andere bij de doorverwijzing naar jeugdhulpverlening, een belangrijke rol.

Voor jeugdige veelplegers is een zogenaamd veelplegersprogramma ontwikkeld. Binnen de vier justitiële jeugdinrichtingen[10] zijn er op aparte afdelingen veelplegersplaatsen gevestigd. Deze veelplegersplaatsen zijn bestemd voor minderjarige veelplegers, jeugdigen bij wie voorkomen moet worden dat zij zich ontwikkelen tot een jeugdige veelpleger[11], en in het civiel rechtelijk kader van een (voorlopige) ondertoezichtstelling.

Op de veelplegersplaatsen wordt een drie tot zes maanden durend programma aangeboden dat afgestemd is op de specifieke situatie van de veelpleger met als doel het doorbreken van het delinquente gedragspatroon en het verminderen van de kans op recidive. Het programma bestaat uit een intramurale fase waarin in de inrichting een sterk gestructureerd programma wordt geboden, en een extramurale fase die plaatsvindt buiten de inrichting waarbij de jeugdige veelpleger de gelegenheid krijgt om de opgedane ervaringen, onder begeleiding en controle van de jeugdreclassering of een (gezins)voogd, in de praktijk te brengen (bijvoorbeeld door het volgen van een Penitentiair Programma of Scholings- en Trainingsprogramma). Afhankelijk van de achtergrond, de morele ontwikkeling en de problematiek van de jeugdige, worden modules aangeboden op het gebied van sociale vaardigheidstraining, delictanalyse, agressieregulatie, verslavingsproblemen, etc.[12]

[8] Kamerstukken I 2003/04, 28 980, D, p. 9.
[9] Ministerie van Justitie, Ministerie van Binnenlandse Zaken, nota *Naar een veiliger samenleving*, Den Haag, oktober 2002.
[10] Rotterdam: De Hartelborgt; Nijmegen: De Hunnerberg; Cadier en Keer: Het Keerpunt; Eefde: Rentray.
[11] Dit zijn jeugdigen van 12 tot en met 17 jaar tegen wie in de laatste drie jaar tenminste twee processen-verbaal zijn opgemaakt waarop een inhoudelijke justitiële afdoening (taakstraf, schadevergoeding, geldboete, jeugddetentie) is gevolgd, en die opnieuw een strafbaar feit plegen. (Halt- of STOP-afdoeningen tellen in principe niet mee.)
[12] E.R. Muller & P.C. Vegter, *Detentie, Gevangen in Nederland*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2005.
Ministerie van Justitie, brochure *Justitiële Jeugdinrichtingen minderjarige veelplegers*.

2.5 Project Aansluiting Nazorg ex-gedetineerden *In ontwikkeling*

2.5.1 Inleiding

Patrick Jansen, 45 jaar, woonachtig in Oss, is getrouwd, heeft twee kinderen en is werkzaam als vrachtwagenchauffeur. Patrick heeft een heel onstabiel verleden; toen Patrick 14 was heeft zijn vader zelfmoord gepleegd; hij werd op school veel gepest; doordat zijn moeder de gezinsverzorging niet meer aankon werd Patrick bij diverse opvanggezinnen geplaatst waar hij vaak met de harde hand werd gestraft. De problemen in zijn verleden achtervolgen hem nog steeds, waardoor hij geneigd is snel naar de alcohol te grijpen. Door zijn overmatige alcoholgebruik komt hij regelmatig met justitie in aanraking. In september 2006 is de situatie geëscaleerd en heeft hij, onder invloed van alcohol, een café-eigenaar zwaar mishandelt. Patrick is hiervoor veroordeeld tot 20 maanden detentie. Bij aanvang van de detentie in de PI in Grave is hij bezocht door een Medewerker van de Maatschappelijke Dienst. Patrick staat verder bekend bij de GGZ omdat hij lijdende is aan diverse persoonlijkheidsstoornissen.
Door de detentie is hij het contact met zijn kinderen verloren en ook het contact met zijn vrouw is minimaal; zij wil niks meer met hem te maken hebben. Op 30 mei 2008 komt hij vrij, maar wat dan?

Om te voorkomen dat de verdachten van de voorgaande hoofdstukken (jeugdigen, huiselijk geweld en veelplegers), in herhaling van hun strafrechtelijke gedrag vallen, is de nazorg van ex-gedetineerden erg belangrijk.
Nederland kenmerkt een hoog recidivecijfer (ongeveer 70%).[13] Dit wordt voor een deel veroorzaakt door een gebrekkige aansluiting op de zorg na detentie. Een ex-gedetineerde heeft vaak moeite met het aanvragen van een uitkering, het vinden van huisvesting en/of met het vinden van werk/scholing. Hierbij speelt een rol dat gemeenten en andere instanties waarmee de ex-gedetineerde te maken krijgt, vaak niet zijn geïnformeerd over de vrijlating, achtergronden en/of eventuele zorgtrajecten. Daardoor kunnen relatief eenvoudige zaken, zoals het aanvragen van een identiteitsbewijs, moeizaam verlopen.

In het Veiligheidshuis wordt er met het opstarten van het Project Nazorg beoogd het hulpverleningstraject alvorens het ontslag van de gedetineerde uit de gevangenis op gang te brengen.
Op dit moment ligt de focus van de nazorg op district Maasland, te weten de gemeenten Oss, Lith, Maasdonk en Bernheze.

De nazorgcoördinator is onder andere voorzitter van het nazorgoverleg (dit overleg vindt eens in de twee weken plaats op het Veiligheidshuis), signaleert knelpunten en problemen in de nazorg en komt met oplossingen, neemt deel aan het casusoverleg Veelplegers en is aanspreekpunt voor betrokken partijen zoals gemeenten en Penitentiaire Inrichtingen.
Een duidelijk overzicht van hoe het Project Nazorg geregeld is/dient te worden geregeld bevindt zich in het *Stroomschema Nazorg ex-gedetineerden* in bijlage 8.

Participanten in het casusoverleg Nazorg:

Voorzitter	Coördinator Nazorg
Secretariaat	Nu: coördinator Nazorg *(nog in ontwikkeling)*
Partners	Politie
	AMW
	Novadic-Kentron (verslavingsreclassering)
	Reclassering (SRN)
	GGZ
Facultatief (of nog aan te sluiten)	Gemeenten (Nazorg)
	Openbaar Ministerie
	Woningbouwcorporaties
	Dienst Justitiële Inrichtingen > MMD
	Overigen

In de volgende paragraaf wordt het wettelijk kader ten aanzien van het nazorgbeleid met betrekking tot ex-gedetineerden uiteengezet.

[13] Werkdocument *Nazorg Ex-gedetineerden*, Oss, concept 14 april 2008.

2.5.2 Wettelijk kader

Beleidskader

In 2004 is binnen het beleidsprogramma Terugdringen Recidive (TR) van de Minister van Justitie het Projectbureau Aansluiting Nazorg opgericht. Het doel van dit beleidsprogramma is het terugdringen van de recidive en de aansluiting tussen gevangenis en maatschappij te verbeteren door te zorgen voor een betere reïntegratie van ex-gedetineerden.
Door het terugdringen van recidive en het omlaag brengen van de criminaliteitscijfers neemt de sociale veiligheid in de gemeente toe.
Binnen het justitiële kader is het Ministerie van Justitie dan ook de eerstverantwoordelijke voor de reïntegratie van gedetineerden. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid van de nazorg voor ex-gedetineerden bij de gemeenten en zorginstellingen.[14]
De doelgroep van het Project Aansluiting Nazorg bestaat uit alle uitstromende gedetineerden die legaal in Nederland verblijven en zich gemotiveerd tonen om hun terugkeer in de maatschappij tot een succes te maken.
Het Project Aansluiting Nazorg richt zich op de vier basisdeelgebieden **identiteitsdocumenten**, **werk/inkomen**, **huisvesting** en **nazorg**.
Omdat veel gemeentelijke diensten betrokken zijn bij de nazorg van ex-gedetineerden, is er behoefte aan coördinatie en een centraal aanspreekpunt voor de justitiële partners. Aan gemeenten is gevraagd een gemeentelijk coördinatiepunt Nazorg in te stellen.

Het project voor de Nazorg is in het Veiligheidshuis op dit moment alleen gecoördineerd voor politiedistrict Maasland, met de gemeente Oss als coördinatiepunt.[15] Iedere gedetineerde wordt bij binnenkomst in een Penitentiaire Inrichting gescreend en aan het eind van detentie overgedragen naar dit coördinatiepunt. Hierbij worden alle relevante gegevens ten aanzien van de vier basisdeelgebieden naar de gemeente[16] gecommuniceerd. Iedere gemeente heeft dus in ieder geval een taak voor wat betreft het toegankelijk maken van voorzieningen in verband met de nazorg voor alle ex-gedetineerden op de bovengenoemde basisdeelgebieden.

Door middel van een screeningsrapportage of een RISc (uitgevoerd door de reclassering of de MMD) worden de criminogene factoren in beeld gebracht. Denk bij criminogene factoren aan bijvoorbeeld inkomen, werk, sociaal netwerk, huisvesting, etc.

De Dienst Justitiële Inrichtingen stelt aan de gemeente waar de delinquent heeft aangegeven naar terug/toe te gaan, informatie beschikbaar over de delinquent die op korte termijn vrijkomt.[17]

Bevorderen reïntegratie

Detentiefasering is een vorm van een vrijheidstraf om de reïntegratie van gedetineerden in de samenleving te verbeteren. Bij detentiefasering wordt een gedetineerde gedurende de laatste fase van detentie, gecontroleerd en begeleid en krijgt hij de gelegenheid zich voor te bereiden op terugkeer in de maatschappij. De mogelijkheden tot detentiefasering zijn plaatsing in een Penitentiaire Open Inrichting (POI) en Half-Open Inrichting (HOI). Een andere variant van detentiefasering is 'dagdetentie'. Dit is een samenwerkingsverband tussen Justitie en de Reclassering, en vindt plaats in de laatste zes weken van de detentie. De te volgen programma's in de fase van detentie bestaat, naast het verrichten van arbeid, het aanleren van praktische handvaardigheden en sociale vaardigheden, ook uit het verlenen van hulp inzake huisvesting, werk en het aanvragen van een uitkering.

[14] Brief aan de Tweede Kamer d.d. 11 maart 2005, Ministerie van Justitie.
[15] Voor de gemeenten in de districten De Leijgraaf en Land van Cuijk is het project Nazorg nog in ontwikkeling.
[16] Dit betreft de gemeente van herkomst en/of vestiging van de gedetineerde (na detentie).
[17] Werkdocument N*azorg Ex-gedetineerden*, Oss, concept 14 april 2008.

Hoofdstuk 3 Resultaten

Inleiding
De partners die medewerking verlenen aan de thema's Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg zijn uitgewerkt in bijlage 1 t/m 4. Per partner worden de volgende deelvragen beantwoordt:

1. Welke (juridische) instrumenten heeft de partner ter beschikking?
2. Welke (juridische) instrumenten worden door de partner in het Veiligheidshuis ingezet?

Om de samenwerking tussen de partners in het Veiligheidshuis en de (juridische) instrumenten die zij tot hun beschikking hebben duidelijk in beeld te brengen, is een schematisch overzicht gecreëerd. In dit schema is per thema, per organisatie aangegeven wanneer hij/zij in het Veiligheidshuis medewerking kan verlenen, welke juridische instrumenten ter beschikking staan, met welke termijnen rekening gehouden moet worden en met welke andere organisaties in het Veiligheidshuis intensief samengewerkt wordt. Deze mogelijkheden kunnen onderbouwd worden met wettelijke bepalingen die eraan ten grondslag liggen.

3.1 Schematisch overzicht (juridische) instrumenten m.b.t. Jeugd

Partners	Wanneer RVML?	(Juridische) instrumenten	Termijn	In samen-werking met?[18]	(Wettelijke) grondslag	Bijzonderheden
Politie *Justitieel*	- Verdachten < 18 jaar (GAMMA-zaken) - Negatieve Halt-zaken - Zorgzaken	- Opsporingsbevoegdheid; - Negatieve Halt-zaken aandragen; - Overleggen met OM - Aandragen LOF aan OM	Eerste verhoor tot inzending LOF aan OM: max. 1 mnd		Sv: 141 (aant. 4). Sr: 52 t/m 55. Politiewet.	
Bureau Halt Oost-Brabant *Justitieel*	Verdachten < 18 jaar Voorwaarden[19]	- Coördineren Halt-afdoening - Coördineren Stop-reactie - Negatieve Halt-afdoening overdragen aan OM	Melding van politie binnen 7 dg na eerste verhoor. Binnen 2 mnd start Halt-traject. Halt: max. 20 uur Stop: max. 10 uur	BSB	Sr: 77 e. Handboek Halt. *Aanwijzing Halt.* *Aanwijzing Stop.* *Kalsbeek-normen.*[20]	
Openbaar Ministerie Off v Just/ Parketsecretaris *Justitieel*	- Jeugdige verdachten 12-18 jaar - Negatieve Halt-zaken	- RvdK op de hoogte brengen - (Voorwaardelijk) seponeren - Transactie - Dagvaarden - Civielrechtelijke vervolging	Binnen 1 mnd na eerste verhoor LOF ontvangen. Binnen 3 mnd OM-afdoening.		Sr: 74, 77f, 77h t/m 77z, 77aa. Sv: 67a. *Kalsbeeknormen*	
Raad voor de Kinder-bescherming *Justitieel*	- Aangiftes/ meldingen verdachten < 18 jaar - Coördinatie taakstraffen *Richt zich op het kind*	- 1. Basisonderzoek (BARO) 2. Persoonlijkheidsonderzoek 3. Adviseringsrapportage OM - Coördinatie taakstraffen	Max. 40 dg Max. 115 dg Max. 160 dg	OM, BJZ, LPA	Sr: 77f lid 2, 77o Sv: 491, 494.. Wjz: 10 lid 1, sub c, 24 lid 5.	De coördinatie van taakstraffen kan overgedragen worden aan de Jeugdreclassering (BJZ).

[18] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel A.
[19] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel B.
[20] Kalsbeeknormen zijn streeftijden voor de afdoening van jeugdstrafzaken. 80% Van alle zaken moeten binnen deze doorlooptijden zijn afgedaan. Een afdoening is namelijk het meest effectief als de tijd tussen het moment dat een jeugdige wordt aangehouden voor het plegen van een stafbaar feit en het opleggen van een straf of maatregel zo kort mogelijk is.

Bureau Jeugdzorg o.a. Jeugdreclassering *Vrijwillig* *Justitieel*	- Jeugdigen < 18 jaar - (Zorg)meldingen *Richt zich op het gezin*	1. Observatiediagnostiek > indicatie 2. Hulpverleningsplan 3. Besluit:[21] - OTS - Uithuisplaatsing - Voorlopige voogdij - Ontheffing/ontzetting 4. Coördinatie/toezicht op tul straffen (Jeugdreclassering)	 Max. 2 jaar Max. 2 jaar Max. 12 wk Onbeperkt	RvdK, JPW	Wet op de jeugdzorg. BW: 1:254, 255, 261, 266, 280. Sr: 77z, 77aa, 77j lid 5.	De coördinatie van de taakstraffen kan overgedragen worden aan de RvdK.
Jeugd Preventie Werk *Vrijwillig*	- Jongeren 11-23 jaar - Dreigend risico(delict)gedrag - Dreigende schooluitval Voorwaarden[22]	Uitvoeren van trajecten gericht op motivering/toeleiding en lichte hulp t.b.v. jongeren.	n.v.t.	Ouders, scholen, SMW, AMW, jeugd- en jongeren-werkers		Toestemming ouders vereist. Zonder toestemming geen JPW-begeleiding.
Leerplicht-ambtenaar[23] *Justitieel*	Niet voldoen aan de Leerplichtwet	Zie **E**	Zie **E**	- Scholen - Huisartsen	Leerplichtwet. Wetboek van Strafrecht.	
Bureau Schade-bemiddeling *Justitieel*	1. De materiele schade is niet eenvoudig en onbetwist van aard. 2. Verdachte ontkend. 3. Verdachte is niet bereid/in staat te betalen. 4. Strafbaar feit met meerdere verdachten/ slachtoffers. 5. Schade is niet aantoonbaar en snel vast te stellen.	- Toetsen schadeopgave aan richtlijnen, bijv. ANWB, Smartengeldgids. - Bemiddelingsgesprek met verdachte voeren en betalingsregeling opstellen.	Afgesproken termijn met verdachte voor betalings-regeling (verschilt per verdachte)	- Politie - OM - Bureau Halt - BSH	BW: 6:169. Sr: 14c, 36f. Sv: 51a t/m 51f.	Deze schadevergoedings-regeling is een civiele procedure. Deze regeling loopt langs de schadevergoedings-regeling opgelegd door de Officier van Justitie/de rechter.

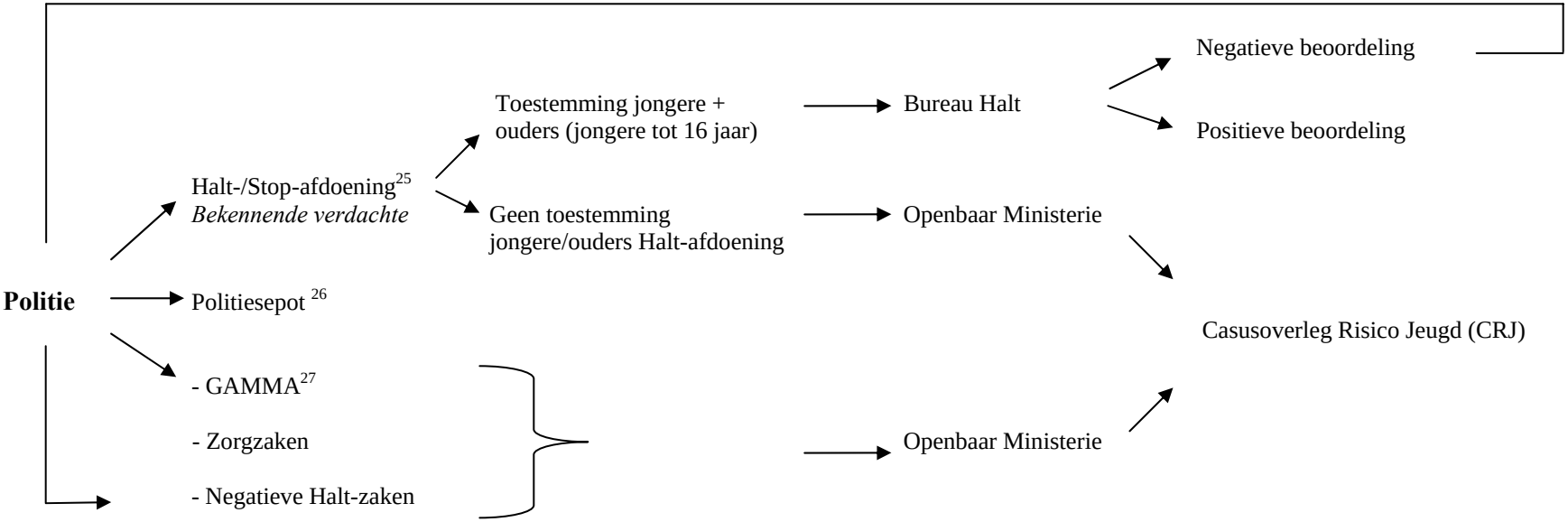
[21] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel C.
[22] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel D.
[23] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel E.

GGZ Oost-Brabant[24] *Justitieel Vrijwillig*	Jeugdigen met persoonlijkheids/ psychiatrische stoornissen met delinquent gedrag.	Opgelegd door het OM: "Pubers in de knel" = speciale straf voor jongeren met een ernstige psychosociale problematiek.				
Novadic-Kentron Verslavings-reclassering *Justitieel Vrijwillig*	Jongeren waarbij het delinquente gedrag in verband staat met verslavings-problematiek.	Op last van het OM verplichte begeleiding van de verslavingsreclassering.				

[24] GGZ en Novadic-Kentron nemen niet deel aan het CRJ-overleg. Met een blik op de toekomst kunnen zij wel deel gaan nemen aan het overleg. Het wil daarbij dus niet zeggen, dat wanneer een partner niet bij een overleg aanwezig is, zij ook niet bij een jeugdzaak betrokken kan worden. De GGZ en Novadic-Kentron kunnen wel degelijk ingezet worden ten behoeve van een behandelplan voor de jeugdige die met justitie in aanraking (dreigt) te komen.

3.1.1 *Toelichting*

A
Schematisch overzicht (juridische) instrumenten van de politie in samenwerking met Bureau Halt en het Openbaar Ministerie.

[25] Voor de Stop-reactie is toestemming van de ouders van de jongere nodig. Geven zij geen toestemming, dan houdt het traject op; in tegenstelling tot de Halt-afdoening zitten er geen verderstrekkende gevolgen aan.
[26] Wetboek van Strafrecht, artikel 77e lid 1.
Wetboek van Strafvordering, artikel 141 (aant. 4)
Hoge Raad 31 januari 1950, *NJ* 1950, 668.
[27] GAMMA-zaken:
- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die niet in aanmerking komen voor Halt.
- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die aangehouden of in verzekering zijn gesteld.
- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die worden voorgeleid voor de Officier van Justitie.

B

Voorwaarden voor een Halt-afdoening:[28]

1. First-offender (dus: geen dossiers of GAMMA in het verleden)
2. Maximaal twee keer Halt, tussenliggende periode minimaal één jaar (geldt niet voor vuurwerkdelicten en leerplicht!)
3. Schade max. E 900,- per persoon, max. E 4500,- per groep. (De schade kan op grond van art. 6:164 BW niet worden toegerekend aan een dader onder de 14 jaar; eventueel wel aan zijn ouders).
4. Vermogensdelicten: waarde van de goederen max. E 150,-
5. Er mag geen inverzekeringstelling hebben plaatsgevonden.
6. Er mag geen inbeslagname hebben plaatsgevonden (hierover beslist de officier van justitie namelijk).

Met name genoemde onderstaande feiten kunnen worden afgedaan met een Halt-afdoening of Stop-reactie:
- Wetboek van Strafrecht: artikel 141 (openlijke geweldpleging tegen goederen), 157 (brandstichting), 310, 311.1 sub 4, 321, 416, 417bis, 326 (verwisseling prijskaartjes), 350, 424, 461.
- APV (algemene artikelen die strafbaar zijn in elke gemeente): artikelen 10, 21, 26, 29, 46, 49 t/m 51, 71, 85, 88, 114, 129.
- Wet personenvervoer, artikelen 72 en 73.
- Vuurwerkbesluit: 1.2.2, 1.2.4, 2.3.6

Uitzonderingen zijn bespreekbaar na overleg met Justitie.

[28] Staatcourant, *Aanwijzing Halt-afdoening,* College van Procureurs-Generaal, 1 december 2004.

C
Weergave juridische instrumenten Bureau Jeugdzorg

Maatregel	Op verzoek van	Wanneer?	Gezinsvoogd / voogd?[29]	Waar?[30]	Hoe lang?	Verantwoordelijk-heid	Einde
VOTS	- ouder(s)/ verzorger(s) - BJZ - RvdK - OM	Acuut gevaar / crisissituatie	Gezinsvoogd BJZ	Elders	Maximaal 3 maanden	Ouders samen met gezinsvoogd	Geen acuut gevaar, crisissituatie voorbij
OTS	- ouder(s)/ verzorger(s) - BJZ - RvdK - OM	Bedreiging voor het kind	Gezinsvoogd BJZ	Thuis	Maximaal 1 jaar, verlening met maximaal 1 jaar mogelijk	Ouders samen met gezinsvoogd	Geen gevaar meer voor verzorging en ontwikkeling kind
OTS met uithuis-plaatsing	- Vrijwillig - BJZ - RvdK - OM	Ernstige bedreiging voor het kind	Gezinsvoogd BJZ	Elders	Maximaal 1 jaar, verlening met maximaal 1 jaar mogelijk	Ouders samen met gezinsvoogd	- geen verlening OTS - op verzoek van ouders - op verzoek van voogdij-instelling - meerderjarigheid kind
Voorlopige voogdij	- BJZ - RvdK - OM	Crisissituatie	Voogd/voogdij-instelling BJZ	Elders	Maximaal 6 weken, verlening mogelijk tot maximaal 12 weken	Tijdelijk BJZ (=gezagsdrager)	- kind bereikt de leeftijd van 18 jaar of trouwt eerder - één van beide ouders krijgt het gezag weer terug
Ontheffing Ontzetting	- BJZ - RvdK - OM	Belemmeren aanwijzingen gezinsvoogd. Onmacht, ongeschiktheid ouders	Voogd	Elders	Onbeperkt	Voogd (=gezagsdrager)[31]	Herstel van het gezag door de rechtbank

[29] Een gezinsvoogd in dienst van Bureau Jeugdzorg geeft begeleiding aan het kind en de ouders. Het gezag over het kind blijft gewoon bij de ouders; de ouders zijn samen met de gezinsvoogd verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van het kind. Bij voogdij is het gezag over minderjarige kinderen bij de ouders weg en overgedragen naar een voogd/voogdij-instelling. De voogd is de wettelijke vertegenwoordiger van het kind en beheert het vermogen van het kind.
[30] Plaatsing is mogelijk bij familie, pleeggezin, internaat, justitiële jeugdinrichting, etc.
[31] Door ontheffing en ontzetting verliest de gezagsdrager het gezag over zijn kind, maar de familierechtelijke betrekkingen tussen ouder en kind blijven wel in stand en daarmee de onderhoudsplicht naar draagkracht ook.

D

Voorwaarden waaraan een melding bij Jeugd Preventie Werk moet voldoen

Voorwaarden JPW:

1. Er is (vooralsnog) geen ingang bij de reguliere zorg;
2. De jongere heeft geen probleemervaring/geen hulpvraag;
3. Er is sprake van dreigend delictgedrag/dreigende schooluitval;
4. De ouders geven toestemming;
5. De betreffende minderjarige is wel op de hoogte van de melding, maar hoeft het er niet mee eens te zijn.

E

Leerplichtambtenaar

De mogelijkheden die er zijn ten aanzien van niet-naleving van de Leerplichtwet zijn hieronder schematisch weergegeven. Een kleine toelichting op het schema bevindt zich op de volgende pagina.

Mogelijkheden ten aanzien van	Instrument	Wanneer?	Handeling leerplichtambtenaar	Vervolging
Kind (partieel) leerplichtige 12-18 jaar	- Waarschuwing	Licht verzuim / vaak te laat komen.	Gesprekken voeren, controleren of schoolverzuim verminderd.	n.v.t.
	- Halt	Licht verzuim / vaak te laat komen.	Inschakelen Bureau Halt.	Halt- afdoening
	- Strafrechtelijke afdoening	- Ongeoorloofd schoolverzuim; - Negatieve HALT-beoordeling; - Onvoldoende resultaat vrijwillige hulpverlening en ouders en/of jongeren werken niet mee aan achterliggende problematiek schoolverzuim.	Opmaken proces-verbaal > officier van justitie i.s.m. RvdK.	- Sepot - Taakstraf - Geldboete
Ouders	Strafrechtelijke afdoening	- Kind onder de 12 jaar: ouders geheel aansprakelijk; - Kind tussen de 12-18 jaar: ouders gedeeltelijk aansprakelijk; - Onwillige medewerking van de ouders om het schoolverzuim van kind te voorkomen; - Luxeverzuim.	Proces-verbaal aan ouders > officier van justitie > dagvaarding voor kantonrechter.	Geldboete / aanvullende voorwaarden
School-directeur	Strafrechtelijke afdoening	- Onrechtmatig verlof verlenen; - In- en uitschrijvingen/het schoolverzuim niet/niet tijdig melden bij leerplichtambtenaar (binnen 7 dagen).	Proces-verbaal aan ouders > officier van justitie > dagvaarding voor kantonrechter.	Geldboete / aanvullende voorwaarden

- Ongeoorloofd schoolverzuim = als de jongere drie aaneengesloten dagen of een achtste deel van de lessen per vier weken verzuimt. (Het schoolverzuim mag ook eerder gemeld worden, maar bij drie dagen geldt de meldplicht).
- Luxeverzuim = ongeoorloofd verlof nemen (om bijvoorbeeld op vakantie te gaan, familiedag, etc).
- Voor de bevoegdheid van het opmaken van een proces-verbaal is het belangrijk dat in elke gemeente tenminste één leerplichtambtenaar een bijzondere opsporingsbevoegdheid heeft.
- Als algemene regel geldt dat er maximaal twee maanden mogen zitten tussen de melding van het verzuim tot het aanleveren van het proces-verbaal.
- Een taakstraf in de vorm van een:
    - werkstraf als reactie op een weinig coöperatieve houding van de leerplichtige;
    - leerstraf sociale vaardigheden *i.v.m. een tekort in het omgaan met stressfactoren;*
    - leerstraf die een gestructureerde daginvulling biedt en de jongere terug naar school begeleidt.
- Een geldboete mag/kan alleen worden opgelegd aan een 16- of 17-jarige leerplichtige met enige vorm van inkomsten. Bovendien dient hiervoor de vorm van schoolverzuim niet grootschalig en/of zorgwekkend te zijn.

3.2 Schematisch overzicht (juridische) instrumenten die de partners ter beschikking hebben m.b.t. Huiselijk Geweld-zaken

Partners	Wanneer RVML?	(Juridische) Instrumenten	Termijn	In samenwerking met?[32]	(Wettelijke) grondslag	Bijzonderheden
Politie *Justitieel*	Verdachten huiselijk geweld: - Aangiftes - Meldingen	- Opsporingsbevoegdheid; - Overleggen met de partners. - Aandragen meldingen/aangiftes LOF	Max. 1 mnd tussen eerste verhoor - inzending LOf	OM RvdK BJZ	Politiewet. Wetboek van Strafrecht. Sv: art. 160.	Het is niet mogelijk een aangifte in te trekken.
Openbaar Ministerie Off v Just/ Parketsecretaris *Justitieel*	Verdachten huiselijk geweld: - Aangiftes - Meldingen	Vervolgen bij aangifte/ambtshalve vervolgen zonder aangifte: 1. TOM-zitting: - (Voorwaardelijk) sepot - Transactie (geldboete/taakstraf) + bijzondere voorwaarden (bijv. hulpverlening of reclassering) 2. Dagvaarden (PR- of MK-zitting)		Reclassering	Sr: 22c, 22 e, 23, 74, 77f, 77h t/m 77z, 77aa.	
Bureau Jeugdzorg *Justitieel* *Vrijwillig*	- Jeugdigen < 18 jaar - Aangiftes - (Zorg)meldingen - Crisissituaties *Richt zich op het gezin*	1. Observatiediagnostiek > indicatiebesluit 2. Hulpverleningsplan 3. Besluit: [33] - OTS - Uithuisplaatsing - Voorlopige voogdij - Ontheffing/ontzetting	 Max. 2 jaar Max. 2 jaar Max. 12 wk Onbeperkt	RvdK	Wet op de jeugdzorg. BW: 1:254, 255, 261, 266, 280. Wetboek van Strafrecht.	Waar de hulpverlening van BJZ in het vrijwillige kader ophoudt, kan de RvdK starten met hulpverlening in justitieel kader.
Stichting Reclassering Nederland *Justitieel*	Verdachten huiselijk geweld: - OM (TOM-zitting) - HG-overleg	1. Opstellen voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor het OM. 2. Toezicht houden op de uitvoering van de straffen. 3. Groepstraining 'Veilig en vertrouwd in eigen huis'.	1. Vóór de TOM-zitting. 2. Zolang de rechter bepaalt heeft, gem. 2 jaar.		Reclasserings-regeling: 9, 12. Sr: 16, 22k, 14c lid 2 sub 5. Sv: 14d, 147.	

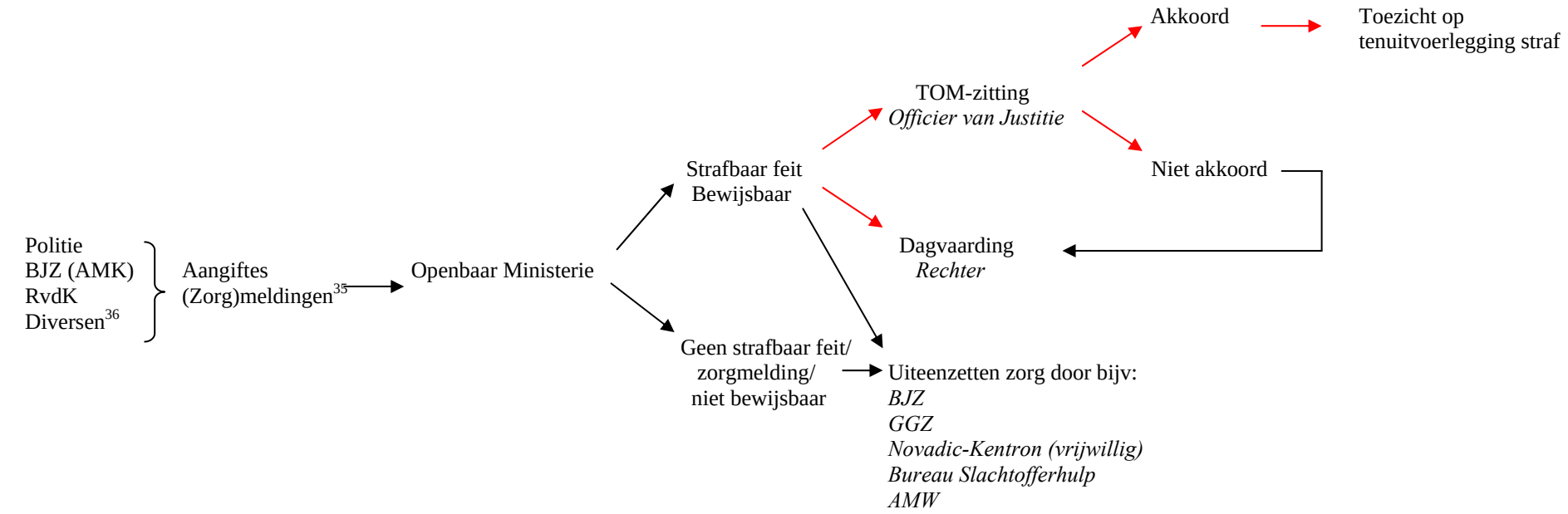
[32] Zie 3.2.1 *toelichting*, onderdeel F.
[33] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel C.

Novadic-Kentron Verslavings-reclassering *Justitieel*	Verdachten huiselijk geweld onder invloed: - OM - HG-overleg	1. Voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor OM maken. 2. Toezicht houden op de uitvoering van de straffen (verslavingsreclassering).	Vóór de TOM-zitting. Zolang de rechter bepaalt, gem. 2 jaar.		Reclasserings-regeling: 8, 9, 12. Sr: 38m lid 3	Het huiselijk geweld moet in verband staan met verslavingsproblematiek.
Bureau Slachtofferhulp *Vrijwillig*	Slachtoffers huiselijk geweld: - Aangiftes - (Zorg)meldingen	- Hulpverlening bieden op emotioneel, praktisch en juridisch gebied. - Doorverwijzen.	n.v.t.	AMW GGZ	Sv: 51a t/m 51f, 167 lid 3. Sr: 14c, 36f.	Het OM kan rekening houden met het leed van het slachtoffer.
Algemeen Maat-schappelijk Werk *Vrijwillig*	Verdachten huiselijk geweld: - HG-overleg - Aangiftes - (Zorg)meldingen	- Informeren - Adviseren - Begeleiden - Ondersteunen - Doorverwijzen	n.v.t.	GGZ Oost-Brabant, woningbouw-verenigingen, etc.		
GGZ Oost-Brabant *Vrijwillig* *Justitieel*	Verdachten/ slachtoffers van huiselijk geweld: - Aangiftes - (Zorg)meldingen - HG-overleg	- Bieden van forensische geestelijke gezondheidszorg.	n.v.t.	AMW BSH		Een behandeling door de GGZ is in principe vrijwillig. Als de behandeling is opgelegd door de Officier van Justitie, dan is behandeling wél verplicht.
Raad voor de Kinder-bescherming[34] *Justitieel*	Minderjarige verdachten + slachtoffers huiselijk geweld: - Aangiftes - Meldingen *Richt zich op het kind*	1. - Basisonderzoek - Persoonlijkheidsonderzoek - Adviseringsrapportage OM 3. Coördinatie taakstraffen	Max. 40 dg Max. 115 dg Max. 160 dg	OM, BJZ, LPA	Sr: 77f lid 2, 77o. Wjz: 10 lid 1, 24 lid 5.	Indien vrijwillige hulp van BJZ tekort schiet, kan zij de RvdK inschakelen.

[34] De Raad voor de Kinderbescherming neemt niet deel aan het Casusoverleg Huislijk Geweld. Indien bij een huiselijk geweld-zaak een bedreigende situatie voor kinderen bestaat, is het wel mogelijk de RvdK in te schakelen. De Raad koppelt haar bevindingen terug naar BJZ. BJZ neemt de informatie mee in het casusoverleg Huiselijk Geweld.

3.2.1 *Toelichting*

F
Schematisch overzicht van de samenwerkingsverbanden tussen de partners van het Veiligheidshuis inzake Huiselijk Geweld

→ = in samenwerking met de Stichting Reclassering Nederland of de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron.

35 (Zorg)meldingen kunnen ambtshalve vervolgd worden.

36 Bijvoorbeeld huisartsen, schoolartsen, buren, etc.

3.3 Schematisch overzicht (juridische) instrumenten die de partners ter beschikking hebben m.b.t. Veelplegers

Partners[37]	Wanneer RVML?	(Juridische) Instrumenten	Termijn	In samenwerking met?	(Wettelijke) grondslag	Bijzonderheden
Politie *Justitieel*	Veelplegers: Nieuwe aanhoudingen aandragen > actualiseren veelplegerslijst.	- Opsporingsbevoegdheid; - Handhaven openbare orde; - Monitoren/bewaken PGA veelplegers, met behulp van HKS, BPS.	n.v.t.	OM	Politiewet. Wetboek van Strafrecht. (algemene bevoegdheden)	
Openbaar Ministerie Off v Just/ Parketsecretaris *Justitieel*	Veelplegers > 12 jaar Strafrechtelijke aanpak/vervolging.	In het bijzonder: - Vorderen GVO naar de geestvermogens; - Vorderen ISD onder voorwaarden; - Vorderen ISD-maatregel; - Vorderen PP/STP (ten behoeve van het reïntegratieproces). - Stapelen van zaken;[38] - Gronden aanvoeren ter voorkoming van vervroegde invrijheidsstelling;[39] - Vordering plaatsing Jeugdinrichting; - Toeleiding naar Zorg (in casusoverleg).	Max. 2 maanden na GVO beslissing Off v Just. ISD duurt 2 jaar.	SRN	Wet RO: 124. Sr: 38m t/m 38u (Wet op de ISD), 14c, 15a. Sv: 181, 196, 244, 509y t/m 509gg. Pbw: 14, 18a t/m 18c. PM: 44b ev.	
Stichting Reclassering Nederland *Justitieel*	Veelplegers > 18 jaar. Op last van het OM/ Rechterlijke Macht.	1. Opstellen voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor het OM. 2. Begeleiden bij de uitvoering van de straf. 3. Toezicht houden op de uitvoering van de straf.	Reclasserings-toezicht is zolang de straf loopt; door de rechter te bepalen.		Reclasserings-regeling: 8, 9, 12. Sr: 16 Sv: 147.	

[37] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel G.
[38] Hiermee wordt beoogt zoveel mogelijk zaken te hebben zodat er genoeg bewijs en gronden zijn om een ISD-maatregel te kunnen vorderen.
[39] Zie 3.3.1 *toelichting*, onderdeel H.

Novadic-Kentron Verslavings-reclassering *Justitieel* *Vrijwillig*	Veelplegers met ernstige (verslavings)-problematiek.	1. Opstellen voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor het OM. 2. Begeleiden bij de uitvoering van de straf. 3. Toezicht houden op de uitvoering van de straf.	Reclasserings-toezicht is zolang de straf loopt; door de rechter te bepalen.		Reclasserings-regeling Sr: 38m lid 3.	
Algemeen Maat-schappelijk Werk *Vrijwillig*	Veelplegers	- Informeren - Adviseren - Begeleiden - Ondersteunen - Doorverwijzen	n.v.t.	GGZ Oost-Brabant, woningbouw-verenigingen, etc.		
GGZ Oost-Brabant *Justitieel* *Vrijwillig*	Veelplegers	Bieden van forensische geestelijke gezondheidszorg.	n.v.t.	AMW		Een behandeling door de GGZ is in principe vrijwillig. Als de behandeling is opgelegd door de Off v Just is behandeling wél verplicht.
Raad voor de Kinder-bescherming *Justitieel*	Veelplegers < 18 jaar	1. - Basisonderzoek - Persoonlijkheidsonderzoek - Adviseringsrapportage OM 3. Coördinatie taakstraffen 4. Begeleiding tijdens/na detentie	Max. 40 dg Max. 115 dg Max. 160 dg	OM, BJZ, LPA	Sr: 77f lid 2, 77o. Sv: 491, 494. Wjz: 10 lid 1, 24 lid 5.	De coördinatie van de taakstraffen kan overgedragen worden aan de Jeugdreclassering.
Bureau Jeugdzorg Jeugd-reclassering *Justitieel*	Veelplegers < 18 jaar	1. Observatiediagnostiek > indicatiebesluit 2. Hulpverleningsplan 3. Besluit:[40] - OTS - Uithuisplaatsing - Voorlopige voogdij - Ontheffing/ontzetting 4. Coördinatie/toezicht tul straffen	 Max. 2 jaar Max. 2 jaar Max. 12 wk Onbeperkt	RvdK OM	Wet op de Jeugdzorg. BW: 1:254, 255, 261, 266, 280. Sr: 77z, 77aa, 77j lid 5.	De coördinatie van de taakstraffen kan overgedragen worden aan de RvdK.
Overige instellingen *Vrijwillig*	Leerplichtambtenaar, gemeenten, Stichting MEE, Kairos, etc.	Informeren, adviseren, begeleiden, ondersteunen, crisisopvang, doorverwijzen.				

[40] Zie 3.1.1 *toelichting*, onderdeel C.

3.3.1 *Toelichting*

G

In het schema van paragraaf 3.3 is al aangegeven welke partijen participeren in beide overleggen, welke partijen alleen deelnemen aan het casusoverleg voor minderjarige veelplegers en welke alleen deelnemen aan het meerderjarige veelplegersoverleg. Om het samenwerkingsverband van de partners in het Veiligheidshuis en het behandeltraject van *minderjarige veelplegers* te verduidelijken, is hieronder een casus geschetst.

Tim is 17 jaar oud en heeft sinds 2003 problemen in de thuissituatie (weinig structuur, fysiek geweld). Tim verzuimt vaak van school *(leerplichtambtenaar)* en gaat om met jongeren die ook veel spijbelen en allerlei kleine delicten plegen. Tim raakt betrokken bij kleine diefstallen; hiervoor krijgt hij een taakstraf. Omdat hij de taakstraf niet uitvoert, meldt de Jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg dit aan de Officier van Justitie/ kinderrechter en geeft tevens aan dat men zich zorgen maakt over de gezinssituatie. *(Deze informatie wordt teruggekoppeld in het casusoverleg minderjarige veelplegers).* Op last van de Officier van Justitie/kinderrechter doet de Raad voor de Kinderbescherming een beschermingsonderzoek. Hieruit blijkt dat Tim onder toezicht geplaatst dient te worden. Een gezinsvoogd van Bureau Jeugdzorg neemt de begeleiding van Tim over en betrekt daarbij de gezinssituatie.
Ondanks de inspanningen van de gezinsvoogd lukt het Tim niet om gemotiveerd te raken voor school, blijft het delictgedrag zich voortzetten en ook de gezinssituatie blijft instabiel. Uiteindelijk wordt Tim vier keer veroordeeld tot taakstraffen en tot een kort verblijf van enkele weken in een justitiële jeugdinrichting. Vervolgens wordt Tim aangehouden in verband met vernieling van een aantal winkelruiten. De gezinsvoogd stelt samen met de Jeugdreclassering een rapport op. Voorgesteld wordt om Tim te plaatsen in een speciale veelplegersplaats in een justitiële jeugdinrichting. *(Op het Veiligheidshuis wordt deze informatie teruggekoppeld in het casusoverleg, waarna de parketsecretaris het verzoek kan indienen bij de Officier van Justitie. De Officier van Justitie heeft de mogelijkheid het verzoek in te dienen bij de kinderrechter)*.

In de justitiële jeugdinrichting wordt een veelplegersprogramma aangeboden waarbij de nadruk ligt op het bewust worden van het eigen handelen, zelfverantwoordelijkheid en de morele ontwikkeling van Tim. Tijdens het veelplegersprogramma gaat Tim 23 uur per week naar school en hij maakt gebruik van het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten. Hij is erg gebaat bij de structuur.
Tim verblijft twee maanden in de justitiële jeugdinrichting waar al snel gestart wordt met het opstellen van een reïntegratieplan tijdens de extramurale fase. In het reïntegratieplan wordt gekeken naar de mogelijkheden met betrekking tot arbeid en scholing, het invullen van vrije tijd en het sociaal netwerk. Tijdens de extramurale fase gaat Tim ook naar school, volgt judolessen en gaat weer thuis wonen. De Jeugdreclassering kan toezicht houden op de naleving van de afspraken die met Tim zijn gemaakt. Indien Tim ook kampt met geestelijke gezondheidsstoornissen kan in het reïntegratieplan tevens een behandelplan van bijvoorbeeld de GGZ of de verslavingsreclassering worden opgenomen.
Na een half jaar woont Tim nog steeds bij zijn ouders; hij gaat trouw naar school waar hij goede cijfers haalt en voor zover bekend, is hij niet meer in aanraking geweest met de politie. *(Aansluiting op de Nazorg).*

H
Aanvraag strafrechtelijke/civielrechtelijke plaatsing veelplegersplaats in justitiële jeugdinrichting

Voor een strafrechtelijke plaatsing in een justitiële jeugdinrichting voor een veelplegersplaats dient het verzoek van het OM het volgende te bevatten:
- Een bevel tot voorlopige hechtenis of een vonnis jeugddetentie waarin vermeld staat dat de jeugdige op een veelplegersplaats dient te worden geplaatst, inclusief een aanwijzing van de gewenste mate van beveiliging;
- Een verwijzing naar een arrondissementale veelplegerslijst, vonnis of aparte verklaring van het OM dat het een veelpleger betreft.
Incidenteel kan het voorkomen dat plaatsing op strafrechtelijke titel niet toereikend is om het veelplegersprogramma af te ronden (jeugddetentie te kort, schorsing onder voorwaarden niet mogelijk of niet wenselijk). Overwogen kan worden om de plaatsing dan op civielrechtelijke titel voort te zetten.

Voor civielrechtelijke plaatsingen op een veelplegersplaats dient de Raad voor de Kinderbescherming of het Bureau Jeugdzorg het volgende aan te leveren:
• een schriftelijk verzoek tot plaatsing op een veelplegersplaats,
• een verwijzing naar een arrondissementale veelplegerslijst of een aparte verklaring van het OM dat het een veelpleger betreft;
• een machtiging tot plaatsing in een JJI van de kinderrechter, en
• een indicatiebesluit waarin het beveiligingsniveau is aangegeven.
Bij plaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling vindt de extramurale fase plaats in het kader van een STP.[41]

[41] Brochure Justitiële Jeugdinrichtingen minderjarige veelplegers.

3.4 Schematisch overzicht (juridische) instrumenten die de partners ter beschikking hebben m.b.t. Nazorg

Partners	Wanneer RVML?	(Juridische) Instrumenten	Termijn	In samenwerking met?	(Wettelijke) grondslag	Bijzonderheden
Politie *Justitieel*	Hulpverlenende rol. Casusoverleg Nazorg.	- Hulpverlening; - Overleggen met de partners in casusoverleg. - Informatievoorziening geschiedenis (ex-)gedetineerden.	n.v.t.		o.a. Politiewet	Politie heeft in het casusoverleg Nazorg een terughoudendere taak dan in de andere casusoverleggen op het Veiligheidshuis.
Stichting Reclassering Nederland *Justitieel*	Nazorg ex-gedetineerden > 18 jaar in justitieel kader.	1. Opstellen voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor het OM. 2. Begeleiden bij de uitvoering van de voorwaarden. 3. Toezicht houden op de uitvoering van voorwaarden. 4. Terugkoppeling.	Reclasserings-toezicht/ begeleiding start ná detentie.	Medewerkers Maatschappelijke Dienstverlening (MMD)	Reclasserings-regeling. Sr: 14c, 15a Sv: 147	
Novadic-Kentron Verslavings-reclassering *Justitieel* *Vrijwillig*	(Ex)-gedetineerden met een verslavings-problematiek.	1. Voorlichtingsrapportage (incl. RISc) voor het OM maken. 2. Begeleiden bij de uitvoering van de voorwaarden. 3. Toezicht houden op de uitvoering van de voorwaarden. 4. Terugkoppeling.	Reclasserings-toezicht/ begeleiding start in principe ná detentie.		Reclasserings-regeling. Sr.	Zorg voor de verslavingsproblematiek kan al uitgezet worden tijdens detentie.
Algemeen Maat-schappelijk Werk *Vrijwillig*	Hulpverlening aan (familie van) (ex-)gedetineerden.	- Informeren - Adviseren - Begeleiden - Ondersteunen - Doorverwijzen - Schuldhulpverlening	n.v.t.	GGZ Oost-Brabant, woningbouwverenigingen, etc.		
GGZ Oost-Brabant *Justitieel* *Vrijwillig*	Psychiatrische/ psychische problematiek ex-gedetineerden.	Bieden van forensische geestelijke gezondheidszorg.	Behandeling start ná detentie.			Is de behandeling opgelegd door de Off v Just dan is de behandeling verplicht.

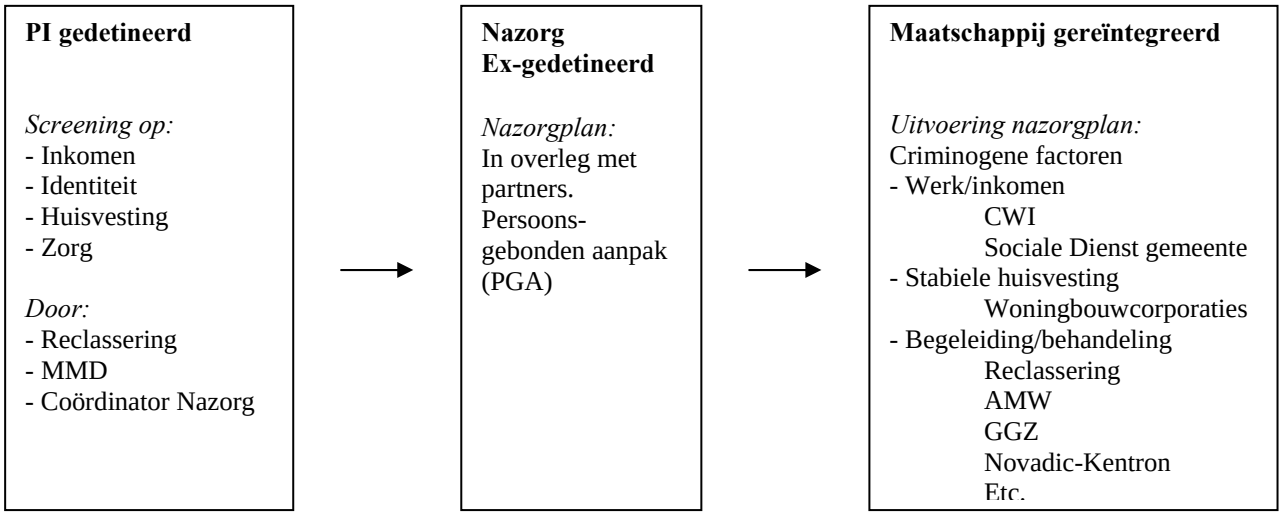
Openbaar Ministerie Off v Just/ Parketsecretaris *Justitieel*	Tenuitvoerlegging rechterlijke beslissingen.	- Vorderen elektronische detentie; - Vorderen elektronisch toezicht; - Vorderen Penitentiaire Programma/Scholings- en Trainingprogramma (voor jeugdigen).		Reclassering	Sr: 74, 77f, 77h t/m 77z, 77aa. PBW: 4 PM: 5 BJJ: 3	
Medewerker Maat-schappelijke Dienstverlening *Justitieel*	Screening gedetineerde op identiteitspapieren, werk/inkomen, huisvesting en nazorg.	- Screeningsrapportage.[42] - Screeningsrapportage terugkoppelen naar nazorgcoördinator van de gemeente van herkomst en/of vestiging van de gedetineerde (na detentie).		Nazorgcoördinator gemeenten.		Het screeningsrapportage is niet geheel betrouwbaar aangezien de MMD-er het moet doen met de informatie die de gedetineerde aan hem/haar vertelt.
Gemeenten District Maasland *Vrijwillig*	Regelen identiteitspapieren, uitkering, huisvesting, nazorg van ex-gedetineerden.	Verzorgen identiteitspapieren, uitkering, huisvesting, nazorg. Bevolkingsadministratie.	Zes weken vóór het einde van de detentie kan de aanvraag starten.	- Optimisd (Sociale Dienst). - Werk en Inkomen Oss. - CWI.	Wet op de identificatieplicht: art. 2. PBW: 28 lid 1. Sr: 447 e.	
Woningbouw-corporaties/ Maat-schappelijke Opvang/ Woon-begeleiding *Vrijwillig*	Huisvesting (gezin van) ex-gedetineerden/ crisisopvang.	- Bieden woonbegeleiding; - Bieden maatschappelijke opvang; - Bieden woonvoorzieningen voor ex-gedetineerden met een (verstandelijke) beperking of chronische ziekte.	Zes weken vóór het einde van de detentie kan de aanvraag starten.	- Woningbouw-corporaties[43] - Stichting Maat-schappelijke Opvang Verdihuis - Stichting MEE	n.v.t.	Er moeten met diverse woningbouwcorporaties nog nadere afspraken gemaakt worden.

[42] Middels een screeningsrapportage, voorbeeld in bijlage 9.
[43] Brabant Wonen (gemeente Oss, Lith).
Woonmaatschappij Maasland (Noord-Oost Brabant, Land van Cuijk).
Pantein Wonen (gemeente Sint Anthonis).
De Kleine Meijerij (gemeente Maasdonk, Bernheze).
Stichting Peelrand Wonen (gemeente Boekel)
SVU Wonen (gemeente Uden).

Zorg *Vrijwillig*	Nazorg aan (familie van) (ex-) gedetineerden.	Het bieden van zorg gericht op het bevorderen van het reïntegratieproces van ex-gedetineerden.		Schuldhulp-verlening, Stichting Vivaan, Dichterbij, Kairos, BSH,etc.		
Raad voor de Kinder-bescherming **Bureau Jeugdzorg** Jeugd-reclassering *Justitieel*	Ex-gedetineerden tussen de 18-23 jaar. Begeleiden en toezicht houden op de uitvoering en naleving van de voorwaarden.	De Raad voor de Kinderbescherming houdt toezicht op de taakuitoefening van de Jeugdreclassering. Terugkoppeling OM.	Traject Jeugd-reclassering start ná detentie.	BJZ/Jeugd-reclassering	Sr: 77aa, 77hh. Uitvoeringsbesluit Wjz: 48.	

3.4.1 *Toelichting*

I
Werkwijze Project Nazorg

Hoofdstuk 4 Conclusie

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Welke (juridische) instrumenten hebben de partners tot hun beschikking en in hoeverre worden deze in het Veiligheidshuis benut met betrekking tot de aanpak van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden?

Uit het onderzoek blijkt dat de ketenaanpak met betrekking tot Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg op dit moment op volle toeren draait. Een groot aantal van de (juridische) instrumenten die de partners tot hun beschikking hebben, worden ingezet in het Veiligheidshuis. Hierdoor worden de problemen ten aanzien van de vier bovengenoemde thema's aangepakt.

De succesvolle aanpak van bovengenoemde doelgroep is een persoonsgerichte benadering waarbij niet de zaak, maar de persoon van de dader centraal staat. Naast de repressieve reactie door politie en justitie, omvat de aanpak nadrukkelijk de mogelijkheden van zorg- en hulpverleningstrajecten. Het principe van het casusoverleg is dat wordt besproken welke interventie, van welke organisatie, de meeste kans op effect biedt.
Door meer probleem- en oplossingsgericht te werk te gaan, hebben delinquenten een grotere kans op een betere toekomst en worden slachtoffers beter begeleidt bij de verwerking.

Jeugd
De Raad voor de Kinderbescherming heeft ten aanzien van Jeugd een belangrijk functie en zij kan vele juridische instrumenten inzetten. Op grond van de strafrechtelijke bepalingen die in het bijzonder van toepassing zijn op jeugdige personen (zoals geregeld in onder andere het Wetboek van Strafrecht en de Wet op de jeugdzorg), heeft de Raad voor de Kinderbescherming de bevoegdheid tot het voeren van diverse onderzoeken naar de problematiek van het kind en de gezinssituatie. Door middel van de onderzoeksrapportages kan zij het Openbaar Ministerie (OM) adviseren over de strafmaat en houdt zij zich bezig met het coördineren van de uitvoering van straffen. In het Casusoverleg Risico Jeugd wordt met andere partners (zoals de politie, Jeugd Preventie Werk, Leerplichtambtenaar) besproken wat een passende straf voor de jeugdige is.

Huiselijk Geweld
Meldingen en aangiftes van huiselijk geweld worden in het casusoverleg Huiselijk Geweld door de politie en het OM besproken met onder andere Algemeen Maatschappelijk Werk en Bureau Slachtofferhulp. De verdachten van huiselijk geweld worden door het OM opgeroepen voor een zogenaamde TOM-zitting (Taakstraf Officiersmodel) waar de Officier van Justitie (of door gemandateerde bevoegdheid door de parketsecretaris) een beslissing neemt over de strafzaak. Is de veroordeelde het niet eens met de beslissing, dan kan hij naar de rechter stappen. De Stichting Reclassering Nederland is belast met het toezicht houden op de uitvoering van de straffen. Indien het huiselijk geweld in verband staat met verslavingsproblematiek, dan wordt de taak van de Reclassering overgedragen naar de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron.
Inzake de gezinsproblematiek rondom huiselijk geweld heeft Bureau Jeugdzorg, op grond van de Wet op de jeugdzorg en het Burgerlijk Wetboek, de bevoegdheid tot het vorderen van bijvoorbeeld een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing van het kind/de kinderen.

Veelplegers
Met betrekking tot de Veelplegers speelt het OM een grote rol. In het casusoverleg Veelplegers wordt er met de partners in een Persoonsgebonden Aanpak (PGA) vastgelegd welke interventie de meeste kans op effect biedt. Het OM kan bijvoorbeeld volgens artikel 38m Wetboek van Strafrecht een vordering tot ISD bij de rechter indienen. Indien een veelpleger in de voorgaande vijf jaar tenminste driemaal wegens een misdrijf is veroordeeld kan de veelpleger in een Inrichting voor Stelselmatige Daders geplaats worden. De reclassering (jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg, verslavingsreclassering van Novadic-Kentron, Stichting Reclassering Nederland) heeft een belangrijk bevoegdheid ten aanzien van het begeleiden van veroordeelden met het uitvoeren van een straf. Tevens kan door bijvoorbeeld de GGZ of Algemeen Maatschappelijk Werk een zorg- en hulpverleningstraject uitgezet worden. De aanpak van veelplegers is primair gericht op het terugdringen van recidive.

Nazorg
Om het reïntegratietraject van gedetineerden te bevorderen, wordt er met het Project Aansluiting Nazorg ex-gedetineerden meer aandacht besteedt aan de primaire levensbehoeften. De Medewerkers van de Maatschappelijke Dienstverlening (MMD) nemen van elke gedetineerde een screeningsrapportage af waarin vragen aan bod komen over bijvoorbeeld beroep, inkomen en huisvesting. In het casusoverleg Nazorg overlegt de nazorgcoördinator met de partners welk zorgprogramma ingesteld moet worden indien de gedetineerde vrijkomt. De gemeente (waar de gedetineerde na detentie naar toe gaat) dient er voor te zorgen dat de mogelijkheden tot het aanvragen van identiteitsdocumenten, uitkering, huisvesting, etc. toegankelijk is. Onder andere woningbouwcorporaties, Maatschappelijke Opvang (Verdihuis) en Woonbegeleiding zijn belast met het bieden van onderdak, bijvoorbeeld in het kader van crisisopvang.
Met een goede nazorg wordt de situatie voor ex-gedetineerden na detentie namelijk verbeterd en is de kans op terugval beperkt.

In volgend hoofdstuk is per thema een korte schets gemaakt van de problemen die zich op dit moment voordoen en waarvan het belangrijk is dat ze opgelost worden. Ten aanzien van de verbetering van de kwaliteit van het functioneren van het Veiligheidshuis, zijn er ten aanzien van die knelpunten een aantal aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk 5 Aanbevelingen

Gedurende het onderzoek zijn er een aantal punten naar voren gekomen die enkele problemen geven in de optimale uitvoering van de aanpak van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg in het Veiligheidshuis. Deze knelpunten veroorzaken in eerste lijn haperingen in de uitvoering van de taak van de individuele partners, en zijn in tweede lijn van invloed op de samenwerking tussen de partners.

Een algemeen knelpunt van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf is de naamsbekendheid. De leerplichtambtenaar bijvoorbeeld ondervindt af en toe problemen met de medewerking van de school/de directeur ten aanzien van de naleving van de Leerplichtwet. Nog niet alle scholen zijn namelijk op de hoogte van de werkzaamheden en de toegevoegde waarde van een leerplichtambtenaar als partner van het Veiligheidshuis. Omdat het concept Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf nog maar kort van kracht is, is het verstandig meer te investeren in naamsbekendheid in de omgeving. Zo zou het Veiligheidshuis bijvoorbeeld door middel van folders of informatiebijeenkomsten meer organisaties, bijvoorbeeld scholen (vanzelfsprekend in de districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk) kunnen informeren over de doelstelling van en de samenwerkingsverbanden in het Veiligheidshuis.

In de volgende paragrafen zijn per thema (Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers, Nazorg) een aantal knelpunten aangehaald. Om de kwaliteit van het Veiligheidshuis te waarborgen, is er bij elk knelpunt tevens een aanbeveling gedaan.

5.1 Jeugd

Knelpunt	**Aanbeveling**
Verantwoordelijkheid bij een ondertoezichtstelling. Zoals in het schema van hoofdstuk 3.1 te zien is, kan het voorkomen dat een jongere niet thuis verblijft; bijvoorbeeld bij een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing. Uit dit onderzoek is gebleken dat er in het Veiligheidshuis enige discussie is over wie er op zo'n moment verantwoordelijk is voor het naar school gaan van de jongere. Dit is een belangrijk punt voor zowel de ouders, verzorgers, (gezins)voogd, de leerplichtambtenaar en het OM > samenwerking in het Veiligheidshuis.	Artikel 2, lid 1 Leerplichtwet: *degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, is er verantwoordelijk voor dat de jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt.* Lid 3 bepaalt vervolgens dat de jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, verplicht is de school waaraan hij als leerling staat ingeschreven, geregeld te bezoeken, onverminderd het bepaalde in het eerste lid. Uit dit wetsartikel kan geconcludeerd worden dat zowel de jongere, zijn ouders én zijn verzorgers verantwoordelijk zijn voor het naar school gaan van de leerplichtige. Deze verplichting geldt niet voor zover de bovengenoemde personen kunnen aantonen dat zij daarvoor niet verantwoordelijk kunnen worden geacht. In geval vervolging noodzakelijk is vanwege het niet houden aan de Leerplichtwet door de ouder/verzorger, is het uitgangspunt dat één ouder/verzorger wordt vervolgd, te weten degene die is gehoord dan wel de ouder/ feitelijk verzorger die in het bevolkingsregister als gezinshoofd wordt aangemerkt. (Bij co-ouderschap dient per verzuim beoordeeld te worden of één of beide ouders worden vervolgd).
Novadic-Kentron/Casusoverleg Risico Jeugd. Problematiek rondom jongeren door misbruik van genotmiddelen komt steeds vaker voor. Novadic-Kentron kan vanwege budgettaire redenen, geen zorgverlening in het Veiligheidshuis aanbieden (alleen in justitieel kader > verslavingsreclassering). Indien uit het overleg blijkt dat de jongere kampt met verslavingsproblematiek, wordt via Jeugd Preventie Werk de hulpverlening van Novadic-Kentron ingeroepen.	De gemeente is belast met de financiering van de zorgverlening van Novadic-Kentron. Om het zover te krijgen dat Novadic-Kentron in het veiligheidshuis ook *zorg* kan bieden, kan het volgende traject gevolgd worden: 1. Signaleren problematiek rondom het misbruik van genotmiddelen van jongeren > Veiligheidshuis; 2. Doorspelen naar Novadic-Kentron; 3. Zowel Novadic-Kentron als Veiligheidshuis ernst van de problematiek doorspelen naar gemeente;

5.2 Huiselijk geweld

Knelpunt	Aanbeveling
Uit dit onderzoek is geconstateerd dat Bureau Slachtofferhulp nog té weinig gebruik maakt van het instrument slachtoffer-dadergesprekken.	In het Veiligheidshuis zouden meer slachtoffer-dadergesprekken gehouden kunnen worden. Het Veiligheidshuis biedt daar voldoende ruimte en beveiliging voor. Daarnaast zouden slachtoffer-dadergesprekken kunnen bijdragen aan het verwerkingsproces bij het slachtoffer, en een positieve invloed kunnen hebben op terugvalkans van de dader.

5.3 Veelplegers

Knelpunt	Aanbeveling
De reclassering heeft niet de bevoegdheid om de gedetineerde al tijdens detentie te bezoeken; begeleiding gebeurt dan namelijk door de Medewerkers van de Maatschappelijke Dienstverlening.[44] Hierdoor wordt de reclassering pas van de situatie op de hoogte gesteld als de gedetineerde uit de gevangenis komt. Pas wanneer de gedetineerde op straat staat, kan de reclassering actie ondernemen. Hierdoor wordt de taak tot het op gang brengen van het reïntegratieproces en de coördinerende en toezichthoudende taak van de reclassering vertraagd. Hierdoor verloopt de terugkoppeling over de situatie van de veelpleger van de reclassering naar de partners (waaronder het OM) in het Veiligheidshuis moeizaam, waardoor de veelpleger niet goed in beeld kan worden gehouden.	Het Veiligheidshuis zou bestuurlijke druk kunnen uitoefenen op het Ministerie van Justitie. Er zou een uitzonderingsregeling gemaakt moeten kunnen worden waardoor de reclassering de (aankomend) veelpleger al mag bezoeken tijdens detentie. Hierdoor kan het Veiligheidshuis alvorens de gedetineerde uit detentie komt, een zorgplan kunnen opstellen, zodat de ex-gedetineerde goed wordt opgevangen en minder gemakkelijk in zijn oude criminele gedrag kan terugvallen (>veelpleger).
Uit dit onderzoek is gebleken dat veel veelplegers weer snel terugvallen in hun oude criminele gedrag. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een gebrekkige aansluiting op de zorg na detentie. (Zie ook hoofdstuk 5.4 Nazorg)	Verbeteren nazorgtraject en bevorderen communicatiestroom tussen gemeenten, zorginstanties en justitiële inrichtingen. (Deze aanbeveling heeft zich deels al geuit in het opzetten van het Nazorgproject.)

[44] Reclasseringsregeling 1995, artikel 8.

5.4 Nazorg ex-gedetineerden

Uit dit onderzoek is gebleken dat het project Nazorg ex-gedetineerden nog niet helemaal ontwikkeld is. Daardoor zijn er vanzelfsprekend ook meer knelpunten waar nog aan gewerkt moet worden. Enkele belangrijke knelpunten met aanbevelingen worden hieronder schematisch weergegeven.

Knelpunten	**Gewenste situatie/aanbeveling**
Behandeling/begeleiding kan, zeker als deze zijn opgelegd door de rechter, doorgaan na detentie. De communicatiestroom tussen PI's, gemeenten, reclassering en nazorgcoördinator verloopt stroef.	Goede communicatiestroom tussen de partijen die betrokken zijn bij de vrijlating van een gedetineerde. Dit kan bereikt worden door druk uit te oefenen bij bijvoorbeeld het Ministerie van Justitie of bij gemeenten.
De nazorgcoördinator heeft (nog) geen toegang tot GEMNET en dus ook niet tot het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg.[45]	De nazorgcoördinator heeft toegang op het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg en wordt dus rechtstreeks op de hoogte gehouden van de screeningsrapportages van de MMD. Hierdoor kan zij nazorgactiviteiten met de partners van het Veiligheidshuis uiteenzetten.
Link met Veelplegers verloopt stroef. Uit de screeningsrapportages wordt niet altijd duidelijk of de gedetineerde veelpleger is of niet. Dit is echter wel in het belang voor het uitzetten van nazorgactiviteiten in het Veiligheidshuis.	Vanuit het casusoverleg Veelplegers binnen het Veiligheidshuis al vroegtijdig het ontslag van een veelpleger onder de aandacht brengen en ter voorbereiding meegeven aan het nazorgoverleg.
Nazorgactiviteiten starten niet tijdig zodat een goede doorstroom niet kan plaatsvinden.	De inzet van nazorgactiviteiten start ruim voor beëindiging detentie zodat procedures voor aanvraag uitkering, woonruimte e.d. tijdig in gang worden gezet. De coördinatie van de nazorgactiviteiten ligt als uitgangspunt bij het casusoverleg Nazorg.
Elke gemeente heeft per organisatie, bijvoorbeeld een woningbouwstichting, CWI, zijn eigen beleid en regels. Hierdoor kunnen de nazorgactiviteiten in het Veiligheidshuis bij de ene (ex-)gedetineerde wel spoedig in gang gezet worden, en bij de andere (ex-)gedetineerde verloopt het wat stroever.	Bestuurlijke druk uitoefenen op de overheid dat elke gemeente een eenduidig beleid heeft inzake het regelen van een uitkering, werk, inkomen, huisvesting, etc.
Geen overleg Nazorg jeugdige ex-gedetineerden (<18 jaar dus). Geen Nazorgproject voor districten Leijgraaf en Land van Cuijk.	Activiteiten opstellen voor het starten van een casusoverleg Nazorg jeugdige ex-gedetineerden (<18 jaar). Activiteiten ondernemen voor het starten van een casusoverleg Nazorg voor de districten Leijgraaf en Land van Cuijk.
Tekort woningaanbod/te lange wachtlijsten.	Het Veiligheidshuis kan afspraken maken/ convenanten sluiten met woningbouwcorporaties/ gemeenten m.b.t. voorrangsposities t.a.v. woningtoewijzingen.

[45] GEMNET is het gemeentelijke netwerk. Het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg zou toegankelijk moeten zijn voor gemeenten, nazorgcoördinators, MMD-ers, etc.

Hoofdstuk 6 Evaluatie

Met het verrichten van dit onderzoek is geprobeerd iets bij te dragen aan het inzichtelijker maken van de (juridische) instrumenten die elke partner van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf tot zijn/haar beschikking heeft.

Het concept 'Veiligheidshuis' was vóór deze afstudeerstage geheel onbekend voor mij. Mijn interesses in deze rechtenstudie liggen niet alleen op het gebied van het volwassenen strafrecht, maar ook op het gebied van het jeugdstrafrecht en de zorg daaromheen. Deze afstudeeropdracht leek mij een perfecte combinatie hiervan. Doordat ik in voorgaande studiejaren al redelijk getraind ben in deze onderwerpen, was het voor mij niet erg moeilijk me in deze afstudeeropdracht te verdiepen. Alleen de zelfstandigheid die deze opdracht vergde, en het contact leggen met de diverse partners verliep in het begin wat moeizaam, maar ik heb er hard aan gewerkt om dat te verbeteren.

Aan het begin van het onderzoek bestond er enige twijfel over de grote van de opdracht en de te besteden tijd daarvoor. Er is voor gekozen het onderzoek te concentreren op de onderwerpen Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg. Mocht halverwege het onderzoek blijken dat de doelstelling voor alle bovengenoemde thema's niet haalbaar meer was, dan zou het onderdeel Nazorg en eventueel ook Veelplegers afvallen.
Met groot genoegen (van zowel mij als van de afstudeerbegeleider) is het toch gelukt om binnen de tijdsbesteding van 20 weken de doelstelling voor alle thema's te behalen. Dit is gelukt door deadlines te stellen, de planning nauwkeurig op te volgen en langer op het stageadres door te werken dan de door de opleiding vastgestelde datum van 14 mei 2008.
Gedurende het literatuuronderzoek viel me op dat er erg veel informatie te vinden is over casusoverleggen en de bezigheden van diverse partners. Door de methode van fieldresearch toe te passen, is vooral door het bijwonen van de diverse casusoverleggen duidelijk geworden hoe de samenwerking tussen de partners in het Veiligheidshuis zich vormgeeft. Hieruit kon weer een goede link gelegd worden met de (juridische) instrumenten die door elke partner ingezet kunnen worden. Door een schematisch overzicht van de (juridische) instrumenten, en de uitwerking ervan in de bijlage te plaatsen, is het ook gelukt om de scriptie binnen een beperkt aantal pagina's te houden.

Het analyseren, uiteenzetten en ordenen van de (juridische) instrumenten dat het overgrote deel van de opdracht besloeg, heeft duidelijke resultaten opgeleverd.
Door de (juridische) instrumenten die de verschillende partners ter beschikking hebben schematisch weer te geven, wordt hiermee een toegevoegde waarde geleverd aan de kwaliteit van en de samenwerking in het Veiligheidshuis.

Hoofdstuk 7 Literatuurlijst

Documenten:

- Visiedocument Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf 2006 (Hezelburcht consultancy BV).
- Drs. H. Moors en Mr. drs. L. Balogh, *Warme overdracht of koude kermis? Wat goed en slecht gaat in de nazorg voor ex-gedetineerden*, Justitiële verkenningen, jrg. 33 nr. 4 2007.
- Concept werkdocument nazorg ex-gedetineerden 06-02-2008 (eigendom van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf).
- Notitie Nazorg, *Kansrijke terugkeer*, 27-12-2006 (eigendom van het Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf).
- Visiedocument "Buiten de Bajes".
- Staatscourant, *Aanwijzing strafrechtelijke aanpak schoolverzuim*, College van Procureurs-Generaal 1 januari 2006.
- Ministerie van Justitie, *normen 2000 versie 2*, richtlijn werkwijze Raad voor de Kinderbescherming.
- Transact, *Huiselijke Geweld: een kerntaak voor de politie,* 2006.
- Staatscourant, *Aanwijzing Huiselijk Geweld*, College van Procureurs-Generaal 1 april 2003.
- H. Wijnen, Procedure *Toegang BJZ in geval van 1e hulp bij huiselijk geweld*, 1 december 2005.
- Ministerie van Justitie, *Aanpak veelplegers*; F&A 6806, december 2006.
- Universiteit Tilburg, *Evaluatie casusoverleggen Veelplegers en Jeugd*; IVA beleidsonderzoek en advies, januari 2008.
- Staatcourant, *Aanwijzing Halt-afdoening,* College van Procureurs-Generaal, 1 december 2004.
- Ministerie van Justitie Ministerie van Binnenlandse Zaken, nota *Naar een veiliger samenleving*, Den Haag, oktober 2002.
- M. van Esch, *Werkdocument Nazorg Ex-gedetineerden*, Oss, concept 14 april 2008.
- Staatscourant 114, *Aanwijzing elektronisch toezicht*, Procureurs-Generaal, 20 april 1999.
- Ministerie van Justitie, brochure *Justitiële Jeugdinrichting minderjarige veelplegers*.
- Openbaar Ministerie, beleidsnotitie *Veelplegersaanpak regio Brabant-Noord*, 20 februari 2007.
- College van Procureurs-Generaal, *Aanwijzing strafrechtelijke aanpak schoolverzuim*, 1 januari 2006.
- Ministerie van Justitie, *Kalsbeeknormen,* 2001.
- Franssen, Hartmann, Mein, *Mandaatregeling parketmedewerkers Openbaar Ministerie*, WODC, Beleidsonderzoek en -advies (B&A), Den Haag, 2007.
- Ministerie van Justitie, *Aanwijzing Wet OM-afdoening*, College van Procureurs-Generaal, 1 februari 2008.

Tijdschriften:

- H.P.B. Lodewijks, C. de Ruiter & Th.A.H. Doreleijers, 'Risicotaxatie en risicohantering van gewelddadig gedrag bij adolescenten', Tijdschrift voor Directieve Therapie 2003, p. 25-42.

Jurisprudentie:

- Rechtbank Maastricht 7 maart 2008, *LJN* BC6120.
- Hoge Raad 31 januari 1950, *NJ* 1950, 668.

Parlementaire stukken:

- *Kamerstukken, eerste kamer* / 2006/07, 30 901, nr. B, p. 2.

Boeken:

- A.P. van der Linden, F.G.A. Ten Siethof, e.a. *Jeugd en Recht,* Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2005.
- E.R. Muller & P.C. Vegter, *Detentie, Gevangen in Nederland*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2005.
- M.H. Bastiaans e.a., *Leidraad voor juridische auteurs*, Deventer: Kluwer 2004.
- Handboek Bureau Halt.

Wetten:

- Prof. Mr. J.B.J.M. Ten Berge, prof. Mr. J.H. Nieuwenhuis, *Publiekrecht*, Deventer: Kluwer 2007.
  - Wetboek van Strafrecht
  - Wetboek van Strafvordering
  - Wet OM-afdoening (Staatsblad 2006, 330)
  - Politiewet
- Prof. Mr. J.B.J.M. Ten Berge, prof. Mr. J.H. Nieuwenhuis, *Privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2007.
  - Burgerlijk Wetboek:
  - Boek 1 > Ondertoezichtstelling.
  - Boek 6 > Aansprakelijkheidstelling.
  - Wet op de Rechterlijke Organisatie.

- Wet op de Jeugdzorg, afdeling 4 *Ondertoezichtstelling minderjarigen*.
- Leerplichtwet.
- Reclasseringsregeling 1995.

Internet:
www.om.nl 15-02-‘08 / 11.15uur
www.bureaujeugdzorg.nl/nb 15-02-‘08 / 11.30 uur
www.jeugdzorg.nl 15-02-‘08 / 11.34 uur
www.novadic.nl 15-02-‘08 / 11.48 uur
www.reclassering.nl 15-02-‘08 / 12.02 uur
www.slachtofferhulp.nl 15-02-‘08 / 12.16 uur
www.maatschappelijkwerkoss.nl 15-02-’08 / 12.25 uur
www.rmcvlc.nl > Regionaal Maatschappelijk centrum Land van Cuijk / 15-02-‘08 12.26 uur
www.amersfoort.nl > document 07-03-’07 B&W *voorstel inzake nazorg ex-gedetineerden* / 27-02-’08 11.33 uur
www.justitie.nl > terugdringen criminaliteit, recidivisten / 27-02-’08 12.14 uur
www.jeugdreclassering.nl > taken jeugdreclassering / 28-02-’08 12.19 uur
www.wodc.nl > *‘Arbeidsmarktpositie van ex-gedetineerden’*, literatuuronderzoek, C.J. van Netburg / 04-03-’08 11.06 uur
www.buitendebajes.nl > 04-03-’08 / 11.22 uur
www.wetten.overheid.nl > wet- en regelgeving > Wet op de jeugdzorg, Leerplichtwet / 13-03-’08 11.19 uur
www.rmcvlc.nl > Regionaal Maatschappelijk Centrum Land van Cuijk > Jeugdpreventiewerk / 13-03-’08 13.16 uur
www.postbus51.nl > leerplicht > leerplichtambtenaar / 13-03-’08 13.14 uur
www.bureauleerplichtplus.nl > *aanwijzing strafrechtelijke aanpak schoolverzuim* / 13-03-’08 13.59 uur
www.halt.nl > preventie / 17-03-’08 15.28 uur
www.brabant-noord-.politie.local > Document *procedures mbt jeugd* / 20-03-’08 11.42 uur
www.huiselijkgeweld.nl/beleid/politie.html > 25-03-’08 09.42 uur
www.juridischdagblad.nl/TOMzitting > 25-03-’08 15.45 uur
www.nji.nl > Nederlands Jeugd Instituut, huiselijk geweld > 27-03-’08 11.44 uur
www.amwbrabant.nl > 27-03-’08 12.56 uur
www.maatschappelijkwerkoss.nl/huiselijkgeweld.html > 27-03-’08 13.24 uur
http://bergenopzoom.veiligheidshuis.org/site/?page=2&id=32 > casusoverleg veelplegers 03-04-’08 14.55 uur
http://www.hetkeerpunt.nl/gallery/doc/JJI-veelplegers-brochure.pdf > 03-04-’08 15.04 uur
www.jeugdzorgenreclassering.nl/legerdesheils/jaarverslag.html > 08-04-’08 15.41 uur
www.postbus51.nl > strafrecht > gedetineerden > veelplegers > elektronische detentie > 16-04-’08 13.40 uur
www.mee.nl > Stichting MEE > algemene informatie > 08-05-’08 10.39 uur
www.verdihuis.nl > algemene informatie Nazorg > 08-05-’08 10.26 uur
www.dichterbij.nl > Stichting Dichterbij, hulpverleningsinstanties mbt Nazorg > 08-05-’08 15.33 uur
www.buitendebajes.nl > visiedocument > 08-05-’08 16.09 uur

Nuttige adressen:
Regionaal Veiligheidshuis Maas & Leijgraaf
Raadhuishof 25
5340 AL Oss

Penitentiaire Inrichting Oosterhoek
Muntlaan 1
5361 ME Grave

Bijlagen

Bijlage 1

Jeugd
In deze bijlage zijn de partners die medewerking verlenen aan het Casusoverleg Risico Jeugd uitgewerkt. Per partner wordt antwoordt gegeven op de volgende deelvragen:

1. Welke (juridische) instrumenten heeft de partner ter beschikking?
2. Welke (juridische) instrumenten worden in het Veiligheidshuis ingezet?

Partners Jeugd

Politie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de politie tot zijn beschikking?

In het Cliënt Volg Systeem Jeugdcriminaliteit (CVS-JC) worden minderjarigen opgenomen die als verdachte met de politie in aanraking zijn gekomen. Dit systeem is bedoeld om de politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming te ondersteunen in de uitvoering van hun (nader te noemen) taken. Het dient tevens ter voorkoming en bestrijding van jeugdcriminaliteit, is er ten behoeve van de hulpverlening en wordt beheerd door de Dienst Centrale Justitiële Documentatie. De politie van de districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk hebben alleen toegang tot het CVS-JC van Brabant.
De taken en bevoegdheden van de politie zijn onder andere vastgelegd in het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Politiewet. Bij de opsporing van strafbare feiten spelen politieambtenaren een hoofdrol.[46] De aangifte, het verhoor van de verdachte en van de getuigen worden verwerkt in het CVS-JC. Wanneer er sprake is van relatief ernstig of herhaald strafbaar gedrag, of wanneer er sprake is van minderjarige verdachten, dan volgt er een proces-verbaal.
De politie bepaalt vervolgens wat er verder dient te gebeuren. Zij kan twee dingen doen:

1. Komt de jongere in aanmerking voor een Halt- of Stop-maatregel[47], dan stuurt zij het proces-verbaal naar Bureau Halt;
2. Komt de jongere niet in aanmerking voor een Halt-maatregel, dan stuurt de politie het proces-verbaal naar Justitie.[48]

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de politie in het Veiligheidshuis ingezet?

In het Veiligheidshuis wordt er een onderscheid gemaakt tussen zogenaamde GAMMA-zaken en Halt-(Stop-)zaken.
De Halt- en Stop-zaken worden door de politie naar Bureau Halt gestuurd.
Indien het geen feit betreft dat waardig is voor Bureau Halt, wordt het zogenaamde Landelijk Overdrachtsformulier (= verkort proces-verbaal) naar het Veiligheidshuis verstuurd (per fax). In de volgende gevallen wordt er dan gesproken van een GAMMA-zaak:

- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die niet in aanmerking komen voor Halt.
- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die aangehouden of in verzekering zijn gesteld.
- Verdachten van 12 t/m 17 jaar die worden voorgeleid voor de Officier van Justitie.

De politie op het Veiligheidshuis overlegt vervolgens samen met het Openbaar Ministerie. Zaken die door de politie in het Casusoverleg Risico Jeugd (CRJ) worden ingebracht zijn:

- Zaken waarbij jongeren onder de 18 jaar een strafbaar feit hebben begaan en niet in aanmerking komen voor een Halt-afdoening;
- Halt-zaken die niet of niet naar behoren zijn volbracht (= negatieve Halt-zaken);
- De politie kan tevens zorgzaken waarnemen. Dit zijn onder andere jongeren die zijn weggelopen of 's nachts op straat rondhangen.

Bureau Halt Oost-Brabant

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Bureau Halt tot zijn beschikking?

Bureau Halt heeft een tweezijdige functie, namelijk het verrichten van preventiewerk (bijvoorbeeld vuurwerkvoorlichtingscampagnes) in het kader van het voorkomen van crimineel gedrag, en daarnaast houdt zij zich in het kader van de repressie bezig met de uitvoering van een Halt-maatregel of de Stop-reactie.[49]

In het kader van de repressie heeft iedere opsporingsambtenaar in bepaalde situaties de mogelijkheid een voorwaardelijk sepot toe te passen. Bij jeugdige verdachten tussen de 12 en 18 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd kan de opsporingsambtenaar deelname aan een project als voorwaarde voor het sepot stellen: de Halt-afdoening ex artikel 77 e Sr. De Halt-afdoening is dus een mogelijkheid om buiten justitie om, het strafbare gedrag af te doen.

[46] Wetboek van Strafvordering, artikel 52 t/m 55.
[47] Zie 'Bureau Halt Oost-Brabant'.
[48] Zie 'Openbaar Ministerie'.
[49] Handboek Bureau Halt.

Daarnaast voert Bureau Halt ook de coördinatie van een Stop-reactie uit. De Stop-reactie is bedoeld voor kinderen onder de 12 jaar die relatief lichte strafbare feiten plegen. Een Stop-reactie uit zich in het voeren van enkele gezins- of groepsgesprekken. Hierbij is toestemming van de ouders nodig. Gaan de ouders niet akkoord met de Stop-reactie, dan volgt er verder geen strafvervolging meer.[50]

Artikel 77 e lid 4 Sr bepaalt dat de deelneming aan een Halt-project ten hoogste 20 uur bedraagt (in overleg met de Officier van Justitie mag hiervan worden afgeweken).

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Bureau Halt in het Veiligheidshuis ingezet?

Bureau Halt wordt in het Veiligheidshuis aangestuurd door het hoofdbureau Halt gevestigd te Eindhoven. Het intaketeam van Bureau Halt in Eindhoven zorgt ervoor dat het zogenaamde LOF-formulier dat zij van de politie binnenkrijgen, bij Bureau Halt op het Veiligheidshuis terecht komt.[51]
Tevens kan Bureau Halt ook bericht krijgen van een leerplichtambtenaar. Vóórdat de leerplichtambtenaar een proces-verbaal van het schoolverzuim van de jongere opmaakt, bestaat er de mogelijkheid voor de jongere het schoolverzuim nog 'goed te maken' door een Halt-straf uit te voeren.[52]

Bureau Halt neemt vervolgens contact op het met de jongere, bepaalt hoe de straf eruit gaat zien en houdt toezicht op de uitvoering van de straf.
Gaat de jongere en/of zijn ouders (ingeval bij kinderen onder 16 jaar) akkoord met het Halt-voorstel, dan volgen er enkele gespreken tussen de jongere (en eventueel zijn ouders) en een Halt-medewerker.
Volbrengt de jongere zijn straf positief, dan wordt dit gemeld aan de politie. De politie 'seponeert' de zaak dan en daarmee is de Halt-procedure afgerond. De jongere en eventueel de ouders worden hier ook van op de hoogte gebracht.
Voldoet de jongere niet aan de regels van Bureau Halt (voert de jongere de straf niet, of niet naar behoren uit), dan gaat hiervan een negatieve melding uit naar de politie, en die stuurt alsnog het LOF-formulier door naar het Openbaar Ministerie. Zoals eerder aangegeven komen deze negatieve Halt-zaken bij het Veiligheidshuis binnen. Op het CRJ wordt vervolgens bepaald wat er verder met de zaak dient te gebeuren. Dit kan zijn oplegging van een straf door de parketsecretaris (in overleg met de partners van het Veiligheidshuis inzake Jeugd), of de jongere wordt alsnog gedagvaard en moet hij zich bij de kinderrechter verantwoorden voor zijn strafbare gedraging.

Bureau Halt werkt ook nauw samen met Bureau Schadebemiddeling. In beginsel probeert Bureau Halt zelf de schadebemiddeling af te handelen, maar onder bepaalde voorwaarden wordt de schadebemiddeling overgelaten aan Bureau Schadebemiddeling.[53]

<u>Openbaar Ministerie</u>

I. Welke (juridische) instrumenten heeft het Openbaar Ministerie tot zijn beschikking?

Het Openbaar Ministerie wordt vertegenwoordigd door de Officier van Justitie. De Officier van Justitie heeft onder andere de taak te beslissen of een strafzaak aan de strafrechter wordt voorgelegd.
De Officier van Justitie wordt in zijn werkzaamheden omtrent jeugdzaken ondersteund door een parketsecretaris. De parketsecretaris is bevoegd tot het behandelen van eenvoudige misdrijven/ingewikkelde overtredingen en het leveren van juridisch ondersteunend maatwerk ten behoeve van de opsporing en vervolging. Een parketsecretaris maakt hiertoe tenlasteleggingen en bereidt strafvorderlijke en juridisch inhoudelijk de strafzaken voor, ten behoeve van de behandelend Officier van Justitie.[54]

Indien het om een artikel 67a Strafvordering (Sv), betreffend een voorlopige hechtenis feit gaat, of omdat de jeugdige te veel recidive heeft en bijvoorbeeld eerdere taakstraffen geen positief effect hebben gehad, dan kan de zaak worden doorgeschoven naar de kinderrechter. De kinderrechter heeft meerdere en zwaardere mogelijkheden met betrekking tot het vervolgen van de jeugdige dan de Officier van Justitie.

[50] Staatcourant, *Aanwijzing 12-minners inclusief Stop-reactie*, College van Procureurs-Generaal, 1 januari 2005
[51] Het intaketeam beoordeelt nogmaals of de strafzaak aan de Halt-vereisten voldoet en zend de zaken vervolgens door naar Bureau Halt gevestigd in de regio van de woonplaats van de jongere.
[52] Zie 'Leerplichtambtenaar'.
[53] Zie 'Bureau Schadebemiddeling'.
[54] Wet op de Rechterlijke Organisatie, artikel 126.
Rechtbank Maastricht 7 maart 2008, *LJN* BC6120.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het Openbaar Ministerie in het Veiligheidshuis ingezet?

De eerder genoemde Landelijke Overdrachtsformulieren die vanuit de politie het Veiligheidshuis binnenkomen, worden voorgelegd aan de parketsecretaris. De parketsecretaris bekijkt vooral of het strafbare feit bewijsbaar is. Hij/zij voert hierover overleg met de politie. De zaak kan vervolgens worden ingeschreven in Compas. Compas is een landelijke applicatie die toegankelijk is voor alle medewerkers van het Openbaar Ministerie.
Het Openbaar Ministerie stuurt vervolgens (een kopie van) een LOF-formulier naar de Raad voor de Kinderbescherming.
De zaak wordt gepland op het volgende casusoverleg waarin vervolgens met de partners overlegd wordt wat er verder moet gebeuren. In de meeste gevallen zal de Raad voor de Kinderbescherming (indien dit nog niet is gedaan) een onderzoek instellen, maar dit kan ook gebeuren door Bureau Jeugdzorg of de politie. In het kader van terugkoppeling wordt de zaak weer op een volgend casusoverleg ingepland.

Nadat voldoende onderzoek is gedaan zodat de situatie helder in beeld is en na overleg met de betrokken partners in het Veiligheidshuis, zal de parketsecretaris een beslissing nemen. Hij kan het volgende besluiten:[55]
Niet vervolgen: voorwaardelijk sepot/sepot.
Een transactie (art. 74 Sr):

- overtredingen en misdrijven waarvoor niet meer dan zes jaar straf op staat.
- het transactiebedrag mag voor een jeugdige persoon maximaal € 2250,- bedragen.

Specifieke voorwaarden ex artikel 77f Sr:

- afstand doen van de in beslag genomen goederen;
- vergoeding schade;
- dat de jongere zich houdt aan de aanwijzingen van Bureau Jeugdzorg voor ten hoogste zes maanden;
- uitvoering taakstraf (werkstraf en/of leerstraf[56]), maximaal 40 uur en binnen drie maanden te voldoen (art. 77l, 77m, 77n Sr).

Dagvaarden: een ernstig delict (zoals zware mishandeling of diefstal met geweld), de verdachte gaat niet akkoord met een transactie of hij voldoet niet aan de voorwaarden, dan kan de parketsecretaris de verdachte dagvaarden. De verdachte moet dan voor de kinderrechter verschijnen.
Civielrechtelijke vervolging: de parketsecretaris kan ook kiezen voor een civielrechtelijke afdoening van de zaak. Hij kan in het kader van ondertoezichtstelling van het kind, ontheffing of ontzetting van de ouders een verzoek bij de kinderrechter indienen.

De jongere én zijn ouders worden van de vervolgingsbeslissing middels een brief door het Openbaar Ministerie op de hoogte gesteld. Eventuele slachtoffers worden ook geïnformeerd. In geval de jeugdige een straf krijgt opgelegd, dan nemen de betrokken instanties (in de meeste gevallen is dit de Raad voor de Kinderbescherming, maar dit kan ook de Jeugdreclassering zijn als bedoelt in artikel 77aa Sr) contact op met de veroordeelde. Indien de zaak wordt doorgeschoven naar de rechter, wordt dit ook besproken in het casusoverleg zodat eventuele zorg voor het kind door de partners kan worden uitgezet.

<u>Raad voor de Kinderbescherming</u>

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de Raad voor de Kinderbescherming tot haar beschikking?

De Raad voor de Kinderbescherming is een justitiële organisatie en heeft als taak voorlichting te geven en advies uit te brengen over de leefomstandigheden van de jongere(n) aan onder andere de rechter en de Officier van Justitie/de parketsecretaris.
Wanneer de politie tegen een minderjarige een proces-verbaal heeft opgemaakt dan wordt dat gemeld bij de Raad voor de Kinderbescherming. Voor haar beschermingstaak werkt de Raad samen met Bureau Jeugdzorg.
De Raad voor de Kinderbescherming bewaakt tijdens het straftraject van het kind de samenhang tussen de activiteiten van alle instanties en personen die met het kind te maken hebben. Doel daarvan is dat alle activiteiten goed op elkaar afgestemd worden.
In artikel 77o van het Wetboek van Strafrecht is geregeld dat de Raad tevens is belast met de voorbereiding en ondersteuning van de tenuitvoerlegging van taakstraffen.
De Raad geeft advies aan het OM, zorgt voor een passende taakstraf voor het kind en informeert het OM over het verloop van de taakstraf. De Raad kan tevens een civiel onderzoek instellen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een mogelijke ondertoezichtstelling (OTS), ontzetting of ontheffing uit de ouderlijke macht. Dat gebeurt alleen als de Raad vindt dat de problemen dermate ernstig zijn voor de ontwikkeling van het kind dat ernstig onder de situatie te lijden heeft.

[55] De mogelijkheden die het OM heeft tot het opleggen van een straf aan een jeugdige zijn onder andere neergelegd in de artikelen 77h t/m 77z Sr.
[56] Leerstraf: bijvoorbeeld een Sociale vaardigheidstraining of een Agressiebeheerstraining.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de Raad voor de Kinderbescherming in het Veiligheidshuis ingezet?

De Raad voor de Kinderbescherming handelt in het Veiligheidshuis alleen vanuit de meldingen, de zogenaamde LOF-formulieren. Zij brengt zelf geen zaken in de overleggen in.
Naar aanleiding van het LOF-formulier dat zij ter hand krijgt van het Openbaar Ministerie of van de leerplichtambtenaar stelt de Raad een kortdurend onderzoek in, het zogenaamde basisonderzoek.
Het instellen van het basisonderzoek naar leef- en persoonlijke omstandigheden van het kind gebeurt door de raadsonderzoeker. De raadsonderzoeker komt aan zijn informatie door het voeren van persoonlijke gesprekken met ouders, kind en kind en ouders en hij voert gesprekken met andere mensen die hem over het kind kunnen informeren, bijv. een leerkracht, huisarts. Dit onderzoek start nadat de zaak besproken is in het casusoverleg in het Veiligheidshuis en duurt gemiddeld vier tot zes weken (maximaal 40 dagen).
De raadsonderzoeker kan, indien nodig, een vervolgonderzoek instellen. Dit is een persoonlijkheidsonderzoek door een psycholoog/psychiater. Het doel van dit onderzoek is het aanbieden van hulpverlening aan het kind vanwege de persoonlijke problemen. Binnen maximaal 115 dagen moet dit vervolgonderzoek afgerond zijn.
De raadsonderzoeker sluit zijn onderzoek af met een brief of rapport. Daarin beschrijft hij niet alleen zijn bevindingen uit het onderzoek met betrekking tot de (gezins)situatie van het kind, maar ook de mening van de ouders en het kind. Dit rapport wordt afgesloten met een advies aan de parketsecretaris. De bevindingen van de raadsonderzoeker worden met onder andere politie en de parketsecretaris in het Casusoverleg Risico Jeugd besproken. Daarnaast houdt de Raad ook toezicht op de uitvoering van de straf en begeleidt zij de jongeren hierin. De coördinatie van de taakstraffen duurt maximaal 160 dagen (verlenging mogelijk).[57]
De Raad stelt het Openbaar Ministerie op de hoogte van de eindbeoordeling. Deze beoordeling kan positief dan wel negatief zijn.
Indien de straf positief is afgerond, wordt de zaak afgesloten (eventuele slachtoffers worden hiervan op de hoogte gebracht).
Indien de straf niet (naar behoren) is volbracht, en dus negatief is beoordeeld, zal dit in het casusoverleg worden meegenomen. De parketsecretaris kan de zaak vervolgens doorsturen naar de rechter.

<u>Bureau Jeugdzorg</u>

I. Welke (juridische) middelen heeft Bureau Jeugdzorg tot haar beschikking?

Op 1 januari 2005 is de Wet op de Jeugdzorg (Wjz) in werking getreden. De Wet op de jeugdzorg beoogt de zorg aan de cliënten[58] van de jeugdzorg te verbeteren en hun positie te versterken. Volgens artikel 1, onder c Wjz wordt onder jeugdzorg verstaan:
Ondersteuning van en hulp aan jeugdigen, hun ouders, stiefouders of anderen, dus een jeugdige als behorende tot hun gezin verzorgen en opvoeden, bij opgroei- en opvoedingsproblemen of dreigende zodanige problemen.

Jeugdzorg is bedoeld voor jeugdigen tot 18 jaar met ernstige opvoedings- en opgroeiproblemen en hun opvoeders. Bij beoordeling van het verzoek om hulp staat niet alleen de ernst van het probleem centraal, maar ook de draagkracht van het gezin. Bureau Jeugdzorg biedt dienstverlening aan die varieert van informatie, advies en screening tot diagnostiek, crisishulp en casemanagement.

Als Bureau Jeugdzorg niet meteen kan vaststellen welke hulp een kind nodig heeft kan door middel van observatiediagnostiek de situatie van een kind of jongere onderzocht worden. De gegevens van de observatiediagnostiek zijn nodig voor het nemen van een indicatiebesluit. In het indicatiebesluit wordt onder andere vermeld welke problemen dan wel dreigende problemen zich voordoen, de mogelijke oorzaak daarvan en een beschrijving van de benodigde zorg.

Vervolgens wordt in het hulpverleningsplan inzicht gegeven in de gewenste hulpverlening aan de minderjarige en zijn ouders. Bureau Jeugdzorg moet voor elke cliënt een individueel hulpverleningsplan opstellen. Het is belangrijk dat bij de opstelling (en eventuele wijziging) van het hulpverleningsplan de minderjarige en de ouders betrokken worden. Het behoeft diens instemming, tenzij het zorg betreft waartoe een maatregel van kinderbescherming verplicht is gesteld (artikel 24 lid 5 Wjz).

[57] Wetboek van Strafrecht, art. 77f lid 2 juncto 77o lid 1.
Wetboek van Strafvordering, 491 juncto 494.
[58] Cliënt = een jeugdige, zijn ouders of stiefouder of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden. Wet op de jeugdzorg, artikel 1, onder d.

De Wjz geeft personen van 12 jaar en ouder inzagerecht en recht op afschrift van alle bescheiden die persoonlijke gegevens over de jeugdige bevatten en in bezit zijn van de instanties van Bureau Jeugdzorg. Anderen mogen in beginsel geen inlichtingen over de jongere verkrijgen indien de jongere daar geen toestemming voor heeft gegeven. Op deze regel geldt een uitzondering voor betrokken hulpverleners en voor de ouders of voogd van een jongere onder de 16 jaar. Voor de jongere boven de 16 jaar geldt deze uitzondering ook indien hij niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.
Het recht op inzage en afschrift moet ook worden geweigerd, wanneer de informatie de persoonlijke levenssfeer van anderen kan schaden.

Bureau Jeugdzorg heeft naast deze niet-juridische instrumenten, ook diverse juridische instrumenten welke zij kan inzetten indien er een dreigende gezinssituatie heerst, namelijk:
OTS ex artikel 1:254 BW
Een ondertoezichtstelling kan worden uitgesproken indien een minderjarige zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of zullen falen. Bovendien moet deze maatregel in het belang van het kind zijn.
De gevallen waarin de maatregel tot ondertoezichtstelling wordt uitgesproken zijn divers en worden meestal gekenmerkt door een complexe problematiek. Denk bijvoorbeeld aan gedrag- en opvoedingsstoornissen, kindermishandeling en crimineel gedrag. Deze problematiek kan zich zowel voordoen bij het kind als bij de (pleeg)ouders. Indien een onderzoek in verband met een aangevraagde ondertoezichtstelling te lang duurt en acute hulpverlening noodzakelijk is, kan de kinderrechter het desbetreffende kind of de jongere voorlopig onder toezicht stellen (VOTS, art. 1:255 BW).
Uithuisplaatsing ex artikel 1:261 BW
Een machtiging tot uithuisplaatsing kan worden aangevraagd door Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie. De jeugdige kan bij een uithuisplaatsing terechtkomen in bijvoorbeeld het gezin van familieleden, een pleeggezin, een internaat, of in een opvang- of behandelinrichting. De beslissing tot terugplaatsing van de jongere in het gezin is aan Bureau Jeugdzorg zelf. Zij doet hiervan wel melding aan de Raad voor de Kinderbescherming. Indien de Raad voor de Kinderbescherming het niet eens is met de terugplaatsing, dan kan zij naar de kinderrechter stappen.
Voorlopige voogdij ex artikel 1:280 BW
In crisissituaties is schorsing en voorlopige voogdij mogelijk. Bij schorsing van het gezag blijft het gezag wel bestaan, maar het mag geheel of gedeeltelijk niet meer worden uitgeoefend. In dat geval wordt door de rechter de voorlopige voogdij opgedragen aan een rechtspersoon die tijdelijk het gezag uitoefent (Bureau Jeugdzorg).
Ontheffing en ontzetting ex artikel 1:266 e.v. BW
Het in ernstige mate veronachtzamen van de aanwijzingen van de gezinsvoogdij-instelling of het belemmeren van een uithuisplaatsing door de ouders kan leiden tot *ontzetting*.
De rechtbank kan tegen één of beide ouders maatregelen uitspreken om hen het gezag dat zij over minderjarigen hebben te ontnemen. Deze maatregelen zijn gericht op het verbreken van de gezagsrelatie en de feitelijke band. Opvoeding buiten het gezin en de benoeming van een voogd zijn het gevolg. Het nemen van dergelijke ingrijpende maatregelen wordt alleen gerechtvaardigd als de ouders hun verplichtingen bij de verzorging volstrekt niet nakomen en als de gevolgen in het belang van het kind worden geacht.
Ontheffing komt aan de orde ingeval van onmacht of ongeschiktheid tot verzorging en opvoeding bij de ouders.
N.B. Door ontheffing en ontzetting verliest de gezagsdrager het gezag over zijn kind, maar de familierechtelijke betrekkingen tussen ouder en kind blijven wel in stand en daarmee de onderhoudsplicht naar draagkracht ook.
Als de rechtbank ervan overtuigd is dat een kind weer aan zijn ouders mag worden toevertrouwd, kan hij de ontheven of ontzette ouders in het gezag herstellen. Omdat het in veel gevallen voor de voogd en de rechtbank moeilijk te bepalen is of terugkeer naar het ouderlijke gezin verantwoord is, bestaat de mogelijkheid tot proefherstel. Gedurende ten hoogste zes maanden verblijft het kind weer bij zijn ouders. Herstel komt maar weinig voor.
De hiervoor besproken vormen van gedwongen hulpverlening eindigen bij de meerderjarigheid van de jongere.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Bureau Jeugdzorg in het Veiligheidshuis ingezet?
Iedere cliënt krijgt zoveel mogelijk een vast contactpersoon (vertrouwenspersoon).
Bureau Jeugdzorg beschikt over een aanmeldteam. Hier komen alle meldingen betreffende zorgen omtrent jongeren binnen. Hier wordt vervolgens geïnventariseerd wat er met de jongere(n) uit de betreffende melding dient te gebeuren. In het kader van de hulpverlening kan BJZ de jongere(n) doorverwijzen naar bijvoorbeeld Jeugd Preventie Werk. Indien een minderjarige of zijn ouders niet aan een vrijwillige verwijzing meewerken, kan er een zorgmelding gedaan worden. Deze zorgmelding kan bijvoorbeeld gedaan worden door de school, een leerplichtambtenaar, een huisarts (al deze meldingen komen binnen via het AMK), maar kan ook gedaan worden door de politie door het opmaken van een Zorgformulier Jeugd. Bureau Jeugdzorg zal vervolgens, in samenwerking met bijvoorbeeld het AMK of de Raad voor de Kinderbescherming, een onderzoek instellen.

Naast de civielrechtelijke bevoegdheden van Bureau Jeugdzorg, oefent zij tevens de taak van de Jeugdreclassering in justitieel kader uit.

Stichting Maatschappelijk Werk > Jeugd Preventie Werk

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Jeugd Preventie Werk tot zijn beschikking?

Jeugd Preventie Werk heeft binnen de Stichting Maatschappelijk Werk haar eigen werkgebied. Jeugd Preventie Werk richt zich op jongeren tussen de 11 en 23 jaar die, vanwege een gering probleembesef, een geringe motivatie en/of een negatieve kijk op de reguliere voorzieningen, zelf moeilijk de weg naar deze voorzieningen weten te vinden. Jeugd Preventie Werk zorgt ervoor dat jongeren waarbij sprake is van risicogedrag, zo vroeg mogelijk worden opgespoord en er een traject voor hen wordt uitgezet.
Signalen voor dreigend risicogedrag kunnen zijn:

- grensoverschrijdend gedrag, zoals verbale agressie, intimidatie, pesten;
- Moeilijk te structureren en te beïnvloeden jongeren;
- Spijbelen;
- Problemen met dagbesteding en/of vrijetijdsbesteding;
- Overmatig (soft) drugsgebruik;
- Financiële problemen.

Vanuit de diverse organisaties worden jongeren aangemeld bij Jeugd Preventie Werk.
De Jeugd Preventie Werker legt contact met de jongere en ouders naar aanleiding van de melding, verzamelt gegevens en heeft een intensief contact met jongeren, ouders en leefomgeving.
Contactlegging en het winnen van vertrouwen is voor deze doelgroep cruciaal, maar ook motivering en toeleiding zijn belangrijke elementen.
Een traject wordt afgesloten wanneer doorverwijzing succesvol is afgerond dan wel wanneer de lichte hulp is geboden. Indien wenselijk, met het oog op het voorkomen van uitval na verwijzing, kunnen in dit stadium nog enkele nazorgcontacten plaatsvinden.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Jeugd Preventie Werk in het Veiligheidshuis ingezet?

Jeugd Preventie Werk (JPW) kan alleen iets ondernemen als er geen ingang bij de reguliere zorg mogelijk is. Ook indien de jongere geen probleemervaring of hulpvraag heeft maar er is wel sprake van dreigend delictgedrag of dreigende schooluitval kan JPW in actie komen. Daarbij moet altijd de toestemming van de ouders/verzorgers aanwezig zijn. Werkt de jongere en/of de ouders niet mee, dan houdt de hulpverlening van JPW op; deelname aan een JPW-project is namelijk vrijwillig.
Om de samenwerking soepel te laten verlopen, onderhoudt de Jeugd Preventie Werker structureel contact met de partners, en wordt informatie over het verloop van het project teruggekoppeld in het casusoverleg.

De leerplichtambtenaar

I. Welke (juridische) instrumenten heeft een leerplichtambtenaar tot zijn beschikking?

Conform de Leerplichtwet 1969 vervult de leerplichtambtenaar, namens de gemeente, de controlefunctie op de handhaving van de Leerplichtwet. Dit houdt in dat de leerplichtambtenaar er op toeziet dat scholen in- en uitschrijvingen binnen zeven dagen melden, dat scholen een betrouwbare verzuimregistratie hebben en dat schooldirecteuren op rechtmatige gronden verlof verlenen (tot maximaal tien dagen per jaar).

De Leerplichtwet geldt voor kinderen van 5 t/m 18 jaar. De directeur van een school is op grond van de Leerplichtwet verplicht direct melding te doen van in- en uitschrijvingen en van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim.[59]
Aansprakelijkheid structureel schoolverzuim ligt bij:
1. Leerplichtigen < 12 jaar: ouders
2. (Partieel) leerplichtigen 12-18 jaar: leerplichtigen zelf (+ ouders)

II. Welke (juridische) instrumenten worden door een leerplichtambtenaar in het Veiligheidshuis ingezet?

De gemeentelijke districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk worden in het kader van de naleving van de Leerplichtwet vertegenwoordigd door een aantal leerplichtambtenaren.
Hoe weet een leerplichtambtenaar dat een leerling met een probleem zit? Spijbelgedrag is vaak een duidelijk signaal dat er iets aan de hand is met een jongere; structureel schoolverzuim leidt vaak tot criminaliteit.
De school heeft de plicht ongeoorloofd schoolverzuim te melden bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de jongere woont. De leerplichtambtenaar dient volgens artikel 22 lid 1 van de Leerplichtwet te gaan

[59] Ongeoorloofd schoolverzuim = als de jongere drie aaneengesloten dagen of een achtste deel van de lessen per vier weken verzuimt. (Het schoolverzuim mag ook eerder gemeld worden, maar bij drie dagen geldt de meldplicht).

onderzoeken of er een ernstige reden achter het verzuim schuilt. Het komt ook vaak voor dat ouders of leerlingen zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken. De leerplichtambtenaren voeren gesprekken met de jongere, de ouders en de school en kunnen onderzoek doen door het bevolkingsregister te raadplegen en te informeren bij de Gemeentelijke Sociale Dienst.

De mogelijkheden die de leerplichtambtenaar heeft indien een kind/ouders/schooldirecteur zich niet houdt aan de Leerplichtwet, worden hierna schematisch weergegeven.

Mogelijkheid ten aanzien van	Instrument	Wanneer?	Handeling leerplichtambtenaar	Vervolging
Kind (Partieel) leerplichtige 12-18 jaar	- Waarschuwing	Licht verzuim / vaak te laat komen.	Gesprekken voeren, controleren of schoolverzuim verminderd. Kan m.b.v. BJZ of RvdK	n.v.t.
	- Halt	Licht verzuim / vaak te laat komen.	Inschakelen Bureau Halt	Halt-afdoening
	- Strafrechtelijke afdoening	- Negatieve HALT-beoordeling; - Onvoldoende resultaat vrijwillige hulpverlening en ouders en/of jongeren werken niet mee aan achterliggende problematiek schoolverzuim.	Opmaken proces-verbaal > Officier van Justitie i.s.m. RvdK	- Sepot - Taakstraf - Geldboete
Ouders	Strafrechtelijke afdoening	- Kind is onder de 12 jaar geheel aansprakelijk; - Kind tussen de 12-18 jaar gedeeltelijk aansprakelijk; - Onwillige medewerking van de ouders om het schoolverzuim van kind te voorkomen.	Proces-verbaal aan ouders > Officier van Justitie > dagvaarding voor kantonrechter	Geldboete / aanvullende voorwaarden
School-directeur	Strafrechtelijke afdoening	- Onrechtmatig verlof verlenen; - In- en uitschrijvingen/het schoolverzuim niet/niet tijdig melden bij leerplichtambtenaar (binnen 7 dagen).	Proces-verbaal aan ouders > Officier van Justitie > dagvaarding voor kantonrechter	Geldboete / aanvullende voorwaarden

Toelichting:

- Voor de bevoegdheid van het opmaken van een proces-verbaal is het belangrijk dat in elke gemeente tenminste één leerplichtambtenaar een bijzondere opsporingsbevoegdheid heeft.

- Als algemene regel geldt dat er maximaal twee maanden mogen zitten tussen de melding van het verzuim tot het aanleveren van het proces-verbaal.

- Een taakstraf in de vorm van een:

- *werkstraf als reactie op een weinig coöperatieve houding van de leerplichtige;*
- *leerstraf* sociale vaardigheden *i.v.m. een tekort in het omgaan met stressfactoren;*
- *leerstraf die een gestructureerde daginvulling biedt en de jongere terug naar school begeleidt.*

- Een geldboete mag/kan alleen worden opgelegd aan een 16- of 17-jarige leerplichtige met enige vorm van inkomsten. Bovendien dient hiervoor de vorm van schoolverzuim niet grootschalig en/of zorgwekkend te zijn.

Bureau Schadebemiddeling

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Bureau Schadebemiddeling tot zijn beschikking?

Bureau Schadebemiddeling (BSB) is een organisatie waarin politie en justitie samenwerken met als doel zoveel mogelijk schadebemiddelingen tot stand te brengen tussen de aangever/benadeelde en de verdachte. De medewerkers van Bureau Schadebemiddeling hebben niet alleen een ondersteunende en adviserende taak, tevens zijn zij voorzien van politiemensen die werkzaam zijn in het veld.

Artikel 6:169 BW bepaalt dat verdachten jonger dan 14 jaar niet zelf aansprakelijk zijn voor de schade die zij hebben aangericht; de ouders zijn risicoaansprakelijk. Vanaf 14 jaar zijn de jongeren meestal wel zelf civielrechtelijk aansprakelijk voor de schade die ze met opzet hebben aangericht.
De schadebemiddeling kan op twee manieren worden gedaan, namelijk door de politie, Bureau Halt óf door Bureau Schadebemiddeling.

De politie (en Bureau Halt) hebben een bemiddelingstaak in geval:
1. de (materiele) schade eenvoudig en onbetwist van aard is;
2. de verdachte het feit bekent heeft;
3. de verdachte bereid en in staat is de schade te betalen.

Daarnaast moet het gaan om een strafbaar feit met één verdachte en één slachtoffer en de schade moet aantoonbaar, eenvoudig en snel vast te stellen zijn.
Wanneer het een complexere zaak betreft waarbij meerdere verdachten en/of meerdere slachtoffers betrokken zijn en de schade niet op korte termijn vast te stellen is, dan wordt de schadebemiddeling door Bureau Schadebemiddeling geregeld.

Via de politie, het Openbaar Ministerie of bijvoorbeeld Slachtofferhulp kan Bureau Schadebemiddeling van de zaak op de hoogte gebracht worden. De schadebemiddelaar toetst vervolgens of de aangeboden zaak wel voldoet aan bovengenoemde criteria.
Na het toetsen van de schadeopgave (aan bijvoorbeeld ANWB, Smartengeldgids) stelt de schadebemiddelaar een betalingsregeling voor aan de verdachte. Dit kan door middel van het voeren van een bemiddelingsgesprek. Gaat de verdachte akkoord met de betalingsregeling, dan is er voor hem de mogelijkheid in termijnen te betalen. De afspraken die de schadebemiddelaar maakt met de verdachte, worden ook gecommuniceerd aan de benadeelde(n). De schadebemiddelaar houdt de termijnen en de betaling nauwlettend in de gaten.

Het is belangrijk te vermelden dat de aanbieding van de schadevergoedingsregeling een civiele procedure betreft. Pas wanneer een schadevergoedingsmaatregel door de Officier van Justitie als bijvoorbeeld aanvullende voorwaarde op een taakstraf wordt opgelegd, dan is de schadevergoedingsregeling bedoeld als straf.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Bureau Schadebemiddeling in het Veiligheidshuis ingezet?

Bureau Schadebemiddeling wordt door bijvoorbeeld de politie of het Openbaar Ministerie via de mail, fax of telefonisch op de hoogte gesteld van een schadebemiddelingszaak.
Bureau Schadebemiddeling informeert de participanten in het CRJ inzake het verloop van de schadebemiddelingsprocedure. Indien het de politie, de schadebemiddelaar of Bureau Halt niet lukt om een schaderegeling te treffen, kan de Officier van Justitie of de rechter gevraagd worden om in het strafproces de verdachte een schadevergoedingsmaatregel op te leggen. Hiervoor 'voegt' het slachtoffer zich in het strafproces. Is voegen niet mogelijk, wordt de schadevergoeding niet-ontvankelijk verklaard of afgewezen, dan kan het slachtoffer een civiele procedure starten. Naast de voegingsmogelijkheid kan ook beroep worden gedaan op het de Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven (dit kan gelijktijdig). Om in aanmerking te komen voor een uitkering door de Schadefonds dient er wel sprake te zijn van een geweldsmisdrijf.[60]

GGZ Oost-Brabant

Jeugdigen met een persoonlijkheidsstoornis dan wel met een psychiatrische stoornis die delinquent gedrag vertonen dienen zich te laten behandelen. Deze jongeren kunnen onder behandeling van het GGZ komen te staan, alsmede in een justitiële jeugdinrichting terechtkomen. In een justitiële inrichting komen de jeugdigen te zitten die voor een misdrijf zijn veroordeeld of worden verdacht.

Novadic-Kentron

Misbruik van genotmiddelen komt steeds vaker onder jongeren voor. Zes procent van de thuiswonende jongeren misbruikt genotmiddelen. In Noord-Brabant zijn dat dus ongeveer 12.000 jongeren. In samenwerking met de afdeling Preventie, Voorlichting en Advies van Novadic-Kentron verzorgt zij een uitgebreid aanbod aan voorlichtingen, cursussen en trainingen. De hulpverlening van Novadic-Kentron vindt plaats in zowel vrijwillig als justitieel kader. In het Veiligheidshuis kan het OM een behandeling door de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron opleggen.[61]

N.B. De GGZ en Novadic-Kentron nemen niet deel aan het casusoverleg Jeugd. Zij worden hier toch genoemd omdat het, met een blik op de toekomst, wellicht voor kan komen dat zij wel deel kunnen/gaan nemen aan het overleg. Het wil daarbij dus niet zeggen, dat wanneer een partner niet bij een overleg aanwezig is, zij ook niet bij een jeugdzaak betrokken kan worden. De GGZ en Novadic-Kentron kunnen wel degelijk ingezet worden ten behoeve van een behandelplan voor de jeugdige die met justitie in aanraking (dreigt) te komen.

[60] Wet Schadefonds Geweldsmisdrijven.
[61] www.novadic.nl
Zie paragraaf 5.1, *knelpunten*.

Bijlage 2

Huiselijk Geweld
In deze bijlage zijn de partners die medewerking verlenen aan de casusoverleggen Huiselijk Geweld uitgewerkt. Per partner wordt antwoordt gegeven op de volgende deelvragen:

1. Welke (juridische) instrumenten heeft de partner ter beschikking?
2. Welke (juridische) instrumenten worden in het Veiligheidshuis ingezet?

Partners Huiselijk Geweld

Politie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de politie tot zijn beschikking?

In de Aanwijzing Huiselijk Geweld wordt de visie op huiselijk geweld ten aanzien van de politie helder weergegeven: het gaat niet om relationele problemen of echtelijke twisten. Het gaat om geweldsdelicten waarbij van de politie een duidelijke opstelling wordt verwacht: niet langer sussen en bemiddelen, maar waar mogelijk strafrechtelijk ingrijpen.[62]

Aangifte/melding huiselijk geweld

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een melding en een aangifte. Het kan zijn dat bijvoorbeeld een slachtoffer van huiselijk geweld zelf naar het bureau gaat om een melding van de mishandeling te doen. Dit betekent echter niet automatisch dat zij hiervan ook aangifte doet. Het doen van aangifte brengt namelijk verderstrekkende gevolgen met zich mee dan een melding. Met een melding kan bereikt worden dat bijvoorbeeld de politie polshoogte gaat nemen en een gesprekje aangaat met het gezin. Indien er een aangifte ligt wordt er vrijwel altijd een strafrechterlijk onderzoek ingesteld en zijn de gevolgen voor de verdachte veel groter dan bij een melding.

Soms is een melding van huiselijk geweld acuut (heterdaad) en soms wordt de melding later gedaan (buiten heterdaad). Bij een heterdaad melding van huiselijk geweld moet de politie zoveel mogelijk overgaan tot aanhouding. Ter plaatse wordt er een inschatting van de situatie gemaakt.
Meldingen over huiselijk geweld buiten heterdaad komen bij politie binnen via de landelijke alarmlijn 112 of worden bijvoorbeeld aan de balie gemeld. De politie dient zoveel mogelijk gegevens te verzamelen en de informatie goed vast te leggen ten behoeve van een eventueel later strafrechtelijk onderzoek. De melding van huiselijk geweld kan gedaan worden door een slachtoffer of pleger zelf, maar kan natuurlijk ook via derden zoals buren, familie, vrienden, collega's, leraren of artsen gedaan worden.

Het komt vaak voor dat slachtoffers van huiselijk geweld zich achteraf bedenken en hun aangifte willen intrekken. Juridisch gezien is het echter niet mogelijk een aangifte in te trekken.
Het slachtoffer kan alleen *een melding* binnen acht dagen intrekken, waarmee de vervolging wordt gestopt. De reden voor deze intrekking is echter wel van belang. Wanneer het om een aangifte gaat, kan het slachtoffer/de aangever een aanvullende verklaring afleggen over de reden waarom het onderzoek geen voortgang zou moeten vinden.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de politie in het Veiligheidshuis ingezet?

Van zowel de meldingen als de aangiftes wordt door de politie een dossier opgemaakt.
De meldingen en aangiftes worden door de politie op het zogenaamde DIC-overleg (Document Informatie Centrum) besproken. Aan de hand van de ernst van de situatie wordt er bepaald of er een zorgmelding naar Bureau Jeugdzorg moet worden uitgezet.
De politie zorgt voor een eenduidige registratie van huiselijk geweld-zaken en levert deze aan aan het OM. De politie legt alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal (LOF). Dit proces-verbaal wordt voorgelegd aan de Officier van Justitie.

Indien er kinderen in het gezin aanwezig zijn die te lijden hebben onder het huiselijk geweld, wordt (via het Veiligheidshuis) het LOF-formulier van de politie tevens naar Bureau Jeugdzorg dan wel de Raad van de Kinderbescherming gestuurd. Op deze manier worden deze partners op de hoogte gebracht van de situatie. In het casusoverleg wordt er verder besproken of er een onderzoek ingesteld moet worden, en door welke instanties.

Indien het niet mogelijk is strafrechtelijk op te treden (door onvoldoende bewijs, geen aangifte en geen gronden om ambtshalve te kunnen vervolgen), dient de politie er in elk geval voor te zorgen dat het gezin doorverwezen wordt naar de juiste hulpverlening. Denk hierbij aan de Raad voor Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, GGZ, etc.

[62] Staatscourant, *Aanwijzing Huiselijk Geweld*, College van Procureurs-Generaal 1 april 2003.

Openbaar Ministerie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft het Openbaar Ministerie tot zijn beschikking?

Ten aanzien van de opsporing en de vervolging van het geweld dat in de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd, wordt in de eerder genoemde Aanwijzing Huiselijk Geweld het beleid van het OM en van de politie duidelijk geformuleerd.

In beginsel moet het OM ambtshalve vervolgen, indien sprake is van een bewijsbaar strafbaar feit dat aan één of meer van de volgende criteria voldoet:
• de geestelijke en/of lichamelijke integriteit van het slachtoffer is/wordt ernstig bedreigd, gelet op de aard van het letsel (in ieder geval bij zwaar lichamelijk letsel) en/of de frequentie (stelselmatigheid) van het geweld, en/of
• het slachtoffer bevindt zich evident in een afhankelijkheidspositie waardoor hij/zij zich niet kan - of meent te kunnen – onttrekken aan de invloedssfeer van de verdachte.
Let op: minderjarige slachtoffers verkeren altijd in een evidente afhankelijkheidspositie. Daarnaast kan afhankelijkheid ook spelen op het gebied van inkomen, taal, verblijfsstatus, zorg en/of huisvesting, psychische afhankelijkheid, of afhankelijkheid om redenen van godsdienstige of culturele aard.[63]

TOM-zitting
Deze afkorting staat voor Taakstraf Officiersmodel. Op een TOM-zitting kan de Officier van Justitie een verdachte een taakstraf, een geldboete, of een combinatie hiervan aanbieden. Als de verdachte niet op het voorstel van de Officier van Justitie ingaat of de taakstraf niet naar behoren uitvoert, wordt hij of zij alsnog gedagvaard voor de rechter.
In geval het slachtoffer/de aangever de aangifte had willen intrekken, kan hij/zij een toelichtende brief aan de Officier van Justitie schrijven met het verzoek om het onderzoek te stoppen. In principe blijft dan nog steeds vervolging gewenst, juist omdat in deze fase de druk van een strafrechtelijk onderzoek kan helpen om het geweld te stoppen en de verdachte te dwingen hulp te accepteren. Het OM kan bij zijn vervolgingsbeslissing rekening met het verzoek houden.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het Openbaar Ministerie in het Veiligheidshuis ingezet?

In het casusoverleg Huiselijk Geweld wordt met de deelnemende partners overlegt welk zorgplan opgesteld moet worden. Ingeval het een (zorg)melding betreft, zal in de meeste gevallen een onderzoek door Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming of de Reclassering ingesteld worden.

Het uitgangspunt bij de vervolgingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie is dat er aangifte moet zijn gedaan. Indien er alleen een melding is gedaan, en er dus geen aangifte ligt, dan heeft het OM wel de mogelijkheid ambtshalve te vervolgen.
De Officier van Justitie beoordeelt aan de hand van een melding dan wel aangifte en het rapport van de reclassering onder andere de bewijsbaarheid en de volledigheid van de huiselijk geweld-zaak.

Indien de zaak voldoende bewijsbaar is, kan de parketsecretaris bepalen of de verdachte uitgenodigd moet worden voor:
- de politierechter (PR-zitting)
- de meervoudige kamer (MK-zitting), of
- een TOM-zitting.

Indien de verdachte voor de rechter moet komen, maakt de parketsecretaris een proces-verbaal op. Indien de zaak afgedaan kan worden met een taakstraf en/of geldboete, dan wordt de verdachte uitgenodigd voor de zogenaamde TOM-zitting. Deze zitting vindt plaats op het Veiligheidshuis. De parketsecretaris heeft de mogelijkheid de zaak (voorwaardelijk) te seponeren of een transactie in de vorm van een taakstraf of geldboete aan te bieden. Als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijk sepot kan worden gesteld dat de verdachte moet deelnemen aan enige vorm van hulpverlening (bijvoorbeeld het volgen van een agressiebeheerstraining) of reclasseringsbegeleiding en/of zich houdt aan een straat-, huis[64]- of contactverbod.
Als de verdachte niet op het voorstel van het Openbaar Ministerie ingaat of de straf niet naar behoren uitvoert, wordt hij of zij alsnog gedagvaard voor de rechter.

[63] *Aanwijzing Huiselijk Geweld.*
[64] Met een huisverbod mogen plegers van huiselijk geweld, in geval van ernstige bedreiging, hun woning niet meer in en zij mogen geen contact opnemen met hun partner of de kinderen. In de aankomende Wet Tijdelijk Huisverbod mag dit verbod door de burgemeester voor minimaal tien dagen en maximaal vier weken worden opgelegd. Het verbod is ter aanvulling op artikel 67 Sv. Het wetsvoorstel wordt momenteel besproken in de Eerste Kamer.

Bureau Jeugdzorg

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Bureau Jeugdzorg tot haar beschikking?

In de hulpverlening van Bureau Jeugdzorg staat het belang van kinderen centraal. Samen met het kind en de ouders streeft zij naar een zo verantwoord mogelijke ontwikkeling en opvoedingssituatie. Het meemaken van geweld tussen ouders kan voor kinderen ernstige gevolgen hebben voor hun ontwikkeling.
Bureau Jeugdzorg wordt op diverse manieren op de hoogte gesteld van huiselijk geweld. De melding kan bijvoorbeeld via het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld binnenkomen, maar ook via de politie. Bij het team Toegang van Bureau Jeugdzorg komen deze meldingen van huiselijk geweld binnen.

Op 1 december 2005 is de nieuwe procedure bij de afdeling Toegang bij Bureau Jeugdzorg van kracht gegaan: *'Eerste hulp bij huiselijk geweld'*. Dit is een project inzake de integrale aanpak van verschillende betrokken instanties op een "crisismoment" voor het gezin, namelijk een gebeurtenis van partnergeweld waarbij de politie is ingeschakeld.[65]

Bureau Jeugdzorg bewaard gedurende vijf jaar de dossiers van alle aangemelde cliënten.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Bureau Jeugdzorg in het Veiligheidshuis ingezet?

Na het eerste contact van Bureau Jeugdzorg met het gezin beoordeelt de aandachtsfunctionaris van het aanmeldteam of er sprake is van een crisissituatie. Indien er sprake is van een crisissituatie dan krijgt de cliënt zo snel mogelijk een hulpverlener van Bureau Jeugdzorg toegewezen en wordt het indicatietraject[66] gestart. Dit gebeurt ook indien er geen sprake is van een crisis, maar wel aanleiding tot hulpverlening en medewerking van de cliënt aanwezig is.
Indien de hulpverlening in vrijwillig kader geen of onvoldoende resultaten heeft gehad en nog steeds grote zorg over de opvoedingssituatie van de kinderen bestaat, dan schakelt Bureau Jeugdzorg de Raad voor de Kinderbescherming in (verzoek tot onderzoek).

Werkwijze Bureau Jeugdzorg inzake huiselijk geweld
De aandachtsfunctionaris maakt in een gesprek, bij voorkeur in de thuissituatie, contact met gezin(sleden), beoordeelt de veiligheid van het kind, licht expliciet toe dat het getuige zijn van huiselijk geweld ernstige gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling van kinderen, beoordeelt de opvoedingssituatie en bespreekt of er aanleiding is tot het verlenen van hulp voor ouder en voor kind door Bureau Jeugdzorg. Zij kan afspraken maken over het te volgen traject. De bevindingen van BJZ worden teruggekoppeld in het casusoverleg Huiselijk Geweld.

Reclassering Nederland

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de Reclassering tot zijn beschikking?

De reclassering is als enige bij het hele strafproces betrokken. Ze stelt de diagnose en adviseert over noodzakelijke begeleiding, toezicht, straf en de kans op terugval.
De reclassering schrijft in opdracht van het Openbaar Ministerie adviezen en rapportages. Rechters kunnen ervoor kiezen adviezen en rapportages over verdachten mee te nemen in de vervolgingsbeslissing.
De reclassering werkt daarnaast samen met Dienst Justitiële Inrichtingen voor het bieden van begeleiding voor en tijdens detentie. (Tijdens detentie wordt samengewerkt met Medewerkers van de Maatschappelijke Dienstverlening in de inrichting).
Wanneer een verdachte specialistische hulp nodig heeft, kan de reclassering hulpverlening inschakelen. Belangrijke partners op dat gebied zijn de instellingen binnen de geestelijke gezondheidszorg (GGZ).

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de Reclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

In het Veiligheidshuis heeft de reclassering als taak het toezicht houden op de uitvoering van straffen.
De reclassering houdt met elke verdachte van huiselijk geweld, twee weken voordat hij bij de Officier van Justitie op de TOM-zitting moet komen, een gesprek. Hiervan maakt hij/zij een voorlichtingsrapportage op. In het voorlichtingsrapportage is altijd een zogenaamd RISc-onderzoek (Recidive Inschattings Schalen) verwerkt waarin het recidiverisico in beschouwing wordt genomen. Tevens geeft het voorlichtingsrapportage inzicht in een (toekomstig) hulpverlenings- of begeleidingstraject van de verdachte.
De Reclassering Nederland heeft ook toegang tot het landelijke CVS-JC systeem. In dit systeem kan de reclassering van elke verdachte zien wat zijn/haar (mogelijk) justitieel verlegen is.

[65] Procedure, *Toegang BJZ in geval van 1e hulp bij huiselijk geweld*; H. Wijnen, 1 december 2005.
[66] In het indicatietraject wordt er onderzocht welke problemen ofwel dreigende problemen zich voordoen, de mogelijke oorzaak daarvan en een beschrijving van de benodigde zorg.

Indien de Officier van Justitie een (deels) voorwaardelijke straf met bijzondere voorwaarden heeft opgelegd, houdt de reclassering ook toezicht op de naleving daarvan. Bij overtreding van de voorwaarden en/of na afloop van de gestelde termijn van toezicht, wordt door de reclassering schriftelijk gerapporteerd aan het OM.[67] (Artikel 15d Wetboek van Strafrecht).
Indien blijkt dat de veroordeelde niet heeft voldaan aan de bijzondere voorwaarde(n), wordt de zaak door de reclassering teruggekoppeld op het casusoverleg en zal de Officier van Justitie de zaak onverwijld op zitting brengen voor inhoudelijke behandeling (bij voorwaardelijk sepot) of voor tenuitvoerlegging van het voorwaardelijk gedeelte van de straf (bij een voorwaardelijke straf).

Verslavingsreclassering van Novadic-Kentron

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de verslavingsreclassering tot zijn beschikking?

Overal in de samenleving komt middelengebruik voor. Denk hierbij aan alcohol, drugs, medicijnen, gokken, etc. Novadic-Kentron geeft voorlichting en advies om problemen als gevolg van gebruik van verslavende middelen, te voorkomen. Novadic-Kentron biedt daarnaast verslavingszorg aan in een vrijwillig kader, en hij is belast met het uitvoeren van reclasseringstaken in het strafrechtelijk kader.

(Overmatig) middelengebruik kan een oorzaak zijn van geweldgebruik binnen een gezin.
Verslaafden die strafbare feiten hebben begaan als gevolg van, of die in verband staan met de verslaving, kunnen worden begeleid door de verslavingsreclassering. De inzet hiervan is primair gericht op het terugdringen van het delictgedrag.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de verslavingsreclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

Bij het casusoverleg van een melding/aangifte van huiselijk geweld wordt gekeken óf er sprake is van een verslavingsproblematiek, en in hoeverre het geweld hiermee in verband staat. Het kan zijn dat dit bij het politieonderzoek niet duidelijk is geworden; verder onderzoek wordt ingesteld door bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg of Algemeen Maatschappelijk Werk.
Novadic-Kentron houdt in het casusoverleg de partners op de hoogte over het verloop van de zorgverlening.

De verslavingsreclassering is een onderdeel van Novadic-Kentron. De verslavingsreclassering heeft de taak het begeleiden van verslaafden die strafbare feiten hebben begaan en hiervoor zijn veroordeeld. De verslavingsreclassering informeert en adviseert het Openbaar Ministerie in het kader van de benodigde zorg, zij begeleidt de cliënten bij de uitvoering van de opgelegde straf en koppelt informatie hierover terug naar het OM (in het casusoverleg, dan wel in rapporten). Ingeval de straf niet naar behoren wordt verricht, zal in de meeste gevallen de zaak naar de rechter worden doorgeschoven.

Bureau Slachtofferhulp

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Bureau Slachtofferhulp tot haar beschikking?

Bureau Slachtofferhulp biedt adequate, gestructureerde opvang en begeleiding aan slachtoffers en direct betrokkenen van misdrijven (bijvoorbeeld beroving, mishandeling) en verkeersongelukken.
Bureau Slachtofferhulp biedt naast emotionele hulp ook praktische en juridische hulp.
Praktische hulp houdt in dat zij begeleiding geven bij het schrijven van brieven en helpen bij het invullen van formulieren. Zij kunnen informatie geven over juridische procedures en over Schadefonds Geweldsmisdrijven ten aanzien van schadebemiddeling. Daarnaast houdt Bureau Slachtofferhulp zich ook bezig met slachtoffer-dadergesprekken.

Bureau Slachtofferhulp verkrijgt haar meldingen door:
- Aangifte
- Crisis
- Spontane meldingen
- Verwijzingen (van bijvoorbeeld school, huisarts)

Ingeval het een misdrijf betreft, is het aan het slachtoffer om te bepalen of zijn/haar gegevens aan Bureau Slachtofferhulp mogen worden verstuurd. Indien het om een verkeersongeval gaat, neemt Bureau Slachtofferhulp altijd contact met het slachtoffer op.

[67] Voorbeeld: veroordeelde heeft als bijzondere voorwaarde een straatverbod opgelegd gekregen. In het kader van het houden van toezicht werkt de reclassering samen met bijvoorbeeld de buurtcoördinator van de politie; die heeft namelijk beter zicht op het naleven/overtreden van het contactverbod dan de reclassering.

Slachtofferhulp houdt gedurende de strafzaak contact met het slachtoffer. Zij begeleidt hen bij zittingen en heeft toegang tot juridische informatie inzake de strafzaak.
Sinds kort werkt Bureau Slachtofferhulp met casemanagers. Dit zijn medewerkers die gedurende de loop van een (vaak grotere) strafzaak begeleiding geven aan het slachtoffer. Dit begeleidingstraject kan soms wel drie jaar duren. De casemanager is de contactpersoon voor het slachtoffer.

Geleden schade
De politie kan met toestemming van het slachtoffer, voor hem/haar Bureau Slachtofferhulp inschakelen. Indien het slachtoffer schadevergoeding wenst, dan kan hij/zij zich voegen ter terechtzitting. Het voegen van het slachtoffer in een strafzaak gebeurt ex artikel 167 lid 3 Sv met een speciaal voegingsformulier.
Indien het slachtoffer is gevoegd in de strafzaak, heeft hij op grond van artikel 51d Sv recht op inzage in de processtukken.
De mogelijkheid tot het verhalen van de schadevergoeding is vaak alleen mogelijk bij de rechter; de Officier van Justitie kan in een TOM-zitting echter wel rekening houden met de geleden schade van het slachtoffer.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door Bureau Slachtofferhulp in het Veiligheidshuis ingezet?
Bureau Slachtofferhulp gaat een/enkele gesprek/gesprekken met het slachtoffer aan; deze kunnen plaatsvinden op het Veiligheidshuis of bij het slachtoffer thuis.

Indien de zaak bij het Openbaar Ministerie wordt ingeschreven, wordt daarbij in Compas ook het slachtoffer geregistreerd. Het slachtoffer krijgt een eigen parketnummer, een zogeheten Osirisnummer dat gekoppeld is aan het parketnummer van de strafzaak van de verdachte.

Bureau Slachtofferhulp participeert in het casusoverleg Huiselijk Geweld. De informatie die Slachtofferhulp heeft vergaard wordt zoveel mogelijk teruggekoppeld in het casusoverleg. Naar aanleiding van de bevindingen van Bureau Slachtofferhulp kan er in het casusoverleg besproken worden of hulp van bijvoorbeeld Algemeen Maatschappelijk Werk of de GGZ ingeroepen moet worden. Het kan dus voorkomen dat het slachtoffer onder behandeling van de GGZ staat, maar ook bijvoorbeeld in het strafproces nog begeleidt wordt door Bureau Slachtofferhulp.

Ongeveer twee weken voordat de verdachte op de TOM-zitting moet komen, houdt Bureau Slachtofferhulp nog een gesprek met het slachtoffer. Zij rapporteert hierover aan de reclassering. Indien het slachtoffer dit heeft aangegeven, wordt zij na de zitting door het Openbaar Ministerie op de hoogte gehouden van de uitspraak van de Officier van Justitie.
Dit betekent niet dat hierna de hulpverlening pertinent eindigt; de hulpverlening van Bureau Slachtofferhulp is oneindig.

<u>Algemeen Maatschappelijk Werk</u>

I. Welke (juridische) instrumenten heeft Algemeen Maatschappelijk Werk tot haar beschikking?
Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) is een eerstelijns voorziening in de geestelijke gezondheidszorg. Haar hulpaanbod bestaat uit verschaffen van informatie en advies, bieden van begeleiding en ondersteuning, en zonodig doorverwijzen naar de juiste hulp. Zij werken samen met andere hulpverleners uit de eerste lijn, zoals huisartsen, thuiszorg, politie, Bureau Slachtofferhulp en Bureau Jeugdzorg. Daarnaast verzorgt de stichting onder andere het schoolmaatschappelijk werk en voert zij jeugdpreventiewerk uit.
Onlangs is de stichting een samenwerkingsverband aangegaan met de GGZ Oost-Brabant, om een zo optimaal mogelijke hulpverlening te kunnen bieden.
Bij het AMW kun je terecht met relatie-, psychische-, werk-, gezondheid-, school-, praktische problemen, huiselijk geweld, rouw/verliesverwerking etc.
De maatschappelijk werker gaat de situatie nader onderzoeken; de zogenaamde intake. In een aantal gesprekken moet de aard van de problematiek en de vorderingen duidelijk worden. In sommige gevallen kan daarbij de samenwerking met andere personen of instanties gewenst zijn. Er wordt bekeken wat er moet gebeuren om de problemen op te lossen. Verwijzing kan plaatsvinden naar een andere (gespecialiseerde) voorziening.
AMW is een gratis hulpverleningsvoorziening die alleen hulp kan bieden met medewerking van de cliënt. Indien de cliënt niet meewerkt, houdt de hulpverlening van AMW op.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het AMW in het Veiligheidshuis ingezet?
Indien uit het casusoverleg Huiselijk Geweld blijkt dat een verdachte meer hulp nodig heeft, kan AMW een onderzoek instellen. Zij kan bij diverse organisaties (zoals de GGZ, Reclassering) kunnen informeren of de verdachte daar al bekend is. Indien de AMW'er constateert dat hulpverlening van Maatschappelijk Werk voor

deze zaak nodig is, kan zij contact opnemen met bijvoorbeeld de verdachte, het slachtoffer en/of de ouders van de verdachte. (In de meeste gevallen van Huiselijk Geweld neemt zij contact op met de verdachte).
Ze zal dan proberen een gesprek aan te gaan (deze afspraak vindt plaats op het Veiligheidshuis). AMW koppelt haar informatie terug aan de andere participanten van het casusoverleg.
(Het kan voorkomen dat AMW constateert dat verdachte al onder behandeling staat bij het GGZ. De GGZ koppelt de informatie die zij heeft over de behandeling van de verdachte (voor zover dit relevant is voor de strafzaak) terug in het casusoverleg. Hierdoor kunnen weer nieuwe afspraken gemaakt worden over de behandelsetting dan wel de vervolgingsbeslissing over de verdachte. Het kan namelijk zo zijn dat de verdachte wel onder behandeling bij de GGZ staat, maar dat deze behandeling niet in enigerlei in verband staat met de huiselijk geweld-zaak).

GGZ Oost-Brabant

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de GGZ tot haar beschikking?

De GGZ Oost-Brabant biedt geestelijke gezondheidszorg. Betrokkene(n) kan/kunnen hier terecht met lichte en ernstige psychische klachten.
Eén op de drie kinderen heeft een ouder die – in lichte of zwaardere vorm – te maken heeft met psychische klachten. Het Trimbos-instituut biedt ouders met psychische- of verslavingsproblemen en hun partner ondersteuning bij de opvoeding van hun kinderen. Het is de bedoeling op deze manier ouders vroegtijdig te bereiken en te ondersteunen bij het zo goed mogelijk omgaan met hun kinderen, ondanks hun persoonlijke problemen. Ook verzorgt het GGZ een agressie- regulatietraining.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de GGZ in het Veiligheidshuis ingezet?

Indien de verdachte onder behandeling is bij de GGZ koppelt zij de voortgang van de behandeling terug in het casusoverleg. Indien de verdachte nog niet bekend is bij de GGZ, maar behandeling door de GGZ eigenlijk wel gewenst is, kunnen hier in het casusoverleg weer afspraken over gemaakt worden. Het GGZ kan dan weer contact opnemen met de verdachte.

De hulpverlening van de GGZ in samenwerking met de reclassering is voornamelijk gericht op forensische zorg (in plaats van reguliere zorg). Dat wil zeggen dat de geestelijke gezondheidszorg bekijkt in hoeverre het delictgedrag in verband staat met de geestelijke gesteldheid.

Raad voor de Kinderbescherming

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de Raad voor de Kinderbescherming tot haar beschikking?

Bij huiselijk geweld is het van belang dat mensen direct actie ondernemen en aan de bel trekken. De gevolgen van huiselijk geweld zijn ingrijpend voor alle betrokkenen. Kinderen die slachtoffer of getuige zijn, raken beschadigd en lopen grote kans in hun latere leven zelf slachtoffer of pleger te worden.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de Raad voor de Kinderbescherming in het Veiligheidshuis ingezet?

Bij huiselijk geweld komt kindermishandeling veelvuldig voor.
Indien bij een huiselijk geweld-zaak een bedreigende situatie voor de kinderen bestaat, kan de Raad voor de Kinderbescherming ingeschakeld worden. De Raad voor de Kinderbescherming start dan haar eigen onderzoek. Hoe dit onderzoek zich vormgeeft, is te lezen in onderdeel ‘Raad voor de Kinderbescherming’ in bijlage 1.
De Raad is géén participant in het casusoverleg Huiselijk Geweld. Het is wel mogelijk de Raad voor de Kinderbescherming te betrekken bij een huiselijk geweld-zaak. Zij koppelt haar bevindingen dan terug naar Bureau Jeugdzorg, en Bureau Jeugdzorg neemt de informatie vervolgens mee in het casusoverleg.

Bijlage 3

Veelplegers
In deze bijlage zijn de partners die medewerking verlenen aan de casusoverleggen Veelplegers uitgewerkt. Per partner wordt antwoordt gegeven op de volgende deelvragen:

1. Welke (juridische) instrumenten heeft de partner ter beschikking?
2. Welke (juridische) instrumenten worden in het Veiligheidshuis ingezet?

Partners Veelplegers

Politie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de politie tot zijn beschikking?

De politie is onder andere verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de doelgroep (vaststellen en actualiseren van de lijst met namen van de veelplegers), adequate opsporing, monitoren en bewaken van afspraken met individuele veelplegers.

Bij het vaststellen van de definitie van een 'veelpleger' wordt uitgegaan van de landelijk gegeven definities in het Herkenningssysteem (HKS). Hierbij gaat het om een wegens misdrijf opgemaakt proces-verbaal dat is ingestuurd naar het OM. Zoals in de inleiding is gezien, is een adequate registratie van de veelplegers één van de voorwaarden voor een goede veelplegersaanpak. De politie dient zoveel mogelijk relevante informatie over de verdachte samen te brengen in het dossier dat via het OM uiteindelijk aan de rechter moet worden voorgelegd.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de politie in het Veiligheidshuis ingezet?

Regionaal wordt er bij de politie gewerkt met de applicatie MIB (Module Integrale Bevraging). Hiermee worden de gegevens van veelplegers (personalia en adresgegevens) in het casusoverleg aangevuld met afdoeninggegevens van het OM uit Compas en gegevens van de reclassering over opgelegde taakstraffen en aangeboden reïntegratieprogramma's. Zij zijn in het casusoverleg door de ketenpartners besproken en op hen is een integrale afspraak van kracht.
In het casusoverleg wordt in een Persoons Gebonden Aanpak (PGA) vastgelegd welke interventie de meeste kans op effect biedt. Deze aanpak omvat nadrukkelijk naast de repressieve reactie door politie en justitie, de mogelijkheden van zorg- en hulpverleningstrajecten.

Openbaar Ministerie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft het OM tot zijn beschikking?

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor een adequate vervolging en het bijhouden van geactualiseerde dossiers m.b.t. individuele veelplegers (artikel 124 Wet op de Rechterlijke Organisatie).
Het OM (zowel de rechter-commissaris als de Officier van Justitie) kan, in het kader van een gerechtelijk vooronderzoek, een pro justitie rapportage aanvragen. Het pro justitia rapportage wordt opgemaakt door onafhankelijke gedragsdeskundigen 'omtrent de persoon van de verdachte'. Het OM vordert dan een zogenaamde 'GVO-geest', een gerechtelijk vooronderzoek naar de geestvermogens van de verdachte.[68]
Het pro justitie rapportage kan, na de rechtszitting, ook als instrument gebruikt worden als basis voor de behandeling of begeleiding van de veelpleger.

Bij veel delicten die de veelplegers plegen, kan de rechter bijvoorbeeld gevangenisstraffen opleggen, maar deze straffen zijn ieder voor zich te kort om voldoende dwang uit te oefenen. Met andere woorden: de veelpleger is er niet van onder de indruk.
Volgens artikel 38m Sr heeft de Officier van Justitie de mogelijkheid een ISD-maatregel te eisen. Dit kan als:
1. De verdachte in de vijf jaar voorafgaand aan het huidige delict tenminste driemaal wegens een misdrijf (voorlopige hechtenis voor toegelaten) onherroepelijk tot een straf of maatregel is veroordeeld en deze straffen/maatregelen ten uitvoer zijn gelegd;
2. De veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel eist.
Alleen de rechter(s) van de meervoudige kamer kan/kunnen, uitsluitend op vordering van het OM, de ISD-maatregel opleggen aan meerderjarige veelplegers.

Naast de ISD-maatregel heeft het OM in het bijzonder de mogelijkheid een Penitentiair Programma (PP) of een Scholings- en Trainingsprogramma voor jeugdigen (STP) te vorderen.
Bij een PP of een STP verblijft de (jeugdige) gedetineerde als hoofdverblijfplaats niet meer in de inrichting, maar neemt overdag deel aan een programma van activiteiten en staat daarbij onder toezicht van de (jeugd)reclassering.
Volgens artikel 4 lid 2 PBW is deelname aan een PP mogelijk voor het laatste een zesde deel van de vrijheidsstraf, indien het strafrestant niet meer bedraagt dan één jaar en niet minder dan vier weken, mits

1. de gedetineerde onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van tenminste zes maanden;
2. er geen andere omstandigheden zijn die zich tegen zijn deelname verzetten.

Met deze maatregelen wordt beoogd dat het reïntegratieproces van de veelplegers, met name de jeugdige veelplegers verbeterd wordt.

[68] Wetboek van Strafvordering, artikel 181 jo artikel 196.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het OM in het Veiligheidshuis ingezet?

In het Veiligheidshuis behandelt de parketsecretaris namens de Officier van Justitie de veelplegerszaken. In het casusoverleg wordt met de betrokken partijen besproken wat er wenselijk is in elke zaak. De parketsecretaris handelt vanuit de veelplegerslijst (welke is opgesteld door de politie). De parketsecretaris kan in het casusoverleg onder andere het volgende besluiten:
- Vorderen Gerechtelijk Vooronderzoek; pro justitia rapportage naar de geestvermogens van de verdachte.
- ISD onder voorwaarden ex artikel 38p Sr vorderen; afspraken met de politie maken over wat er moet gebeuren bij de eerstvolgende aanhouding van de veelpleger.
- ISD-traject. Met onderbouwende gronden de ISD-maatregel vorderen bij de Officier van Justitie/rechter-commissaris.
- Vorderen PP/STP;
- Stapelen van zaken; in overleg met het OM en andere partners.
- Bewijs aandragen tegen vervroegde invrijheidstelling ex artikel 15a Sr.
- Toeleiding naar Zorg (ex bijvoorbeeld artikel 14c Sr); dagstructuurprogramma/vroeghulp door Novadic-Kentron.

Stichting Reclassering Nederland (SRN)

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de Reclassering tot zijn beschikking?

De reclassering is een justitiële organisatie die handelt in opdracht van het Openbaar Ministerie. De reclassering stelt de diagnose en adviseert over noodzakelijke begeleiding, toezicht, straf en de kans op terugval van meerderjarige veelplegers. De reclassering werkt daarnaast samen met Dienst Justitiële Inrichtingen voor het bieden van begeleiding voor en tijdens detentie. (Tijdens detentie wordt samengewerkt met Medewerkers van de Maatschappelijke Dienstverlening in de inrichting).[69]

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de Reclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

Indien de veelpleger al onder behandeling van de reclassering staat (of heeft gestaan), dan wordt dit teruggekoppeld in het casusoverleg. Voorafgaand aan elk casusoverleg Veelplegers checkt de reclassering eerst of de veelpleger al bekend is bij de Reclassering. De reclassering maakt hierbij onder andere gebruik van het landelijke CVS-JC systeem. Hierin kan de reclassering ook zien wat het (mogelijk) justitieel verleden van elke verdachte is.

Vóórdat de verdachte is veroordeeld, maakt de reclassering ex artikel 9 van de Reclasseringsregeling een voorlichtingsrapportage op. In het voorlichtingsrapportage is altijd een zogenaamd RISc-onderzoek (Recidive Inschattings Schalen) verwerkt waarin het recidiverisico in beschouwing wordt genomen. Tevens geeft het voorlichtingsrapportage inzicht in een (toekomstig) hulpverlenings- of begeleidingstraject van de verdachte. Indien de Officier van Justitie dan wel de rechter een (deels) voorwaardelijke straf met bijzondere voorwaarden[70] heeft opgelegd, houdt de reclassering ook toezicht op de naleving daarvan . Het kan dus voorkomen dat de veelpleger een gevangenisstraf + Reclasseringstoezicht opgelegd heeft gekregen. De toezichthoudende taak van de reclassering begint dan in principe pas ná de detentie.[71]
Bij overtreding van de voorwaarden en/of na afloop van de gestelde termijn van toezicht, dient de reclassering ex artikel 12 van de Reclasseringsregeling dit schriftelijk te rapporteren aan het OM. (Bij regelmatig verzuim en meerdere waarschuwingen, krijgt de veelpleger een officiële waarschuwing. Verzuimt hij na de officiële waarschuwing nog één keer, dan wordt hij teruggestuurd naar de Officier van Justitie waar strenge maatregelen getroffen zullen worden).

[69] Reclasseringsregeling 1995, artikel 8.
[70] Bijvoorbeeld verplichte behandeling door de GGZ, deelname aan een Training Agressiebeheersing of aan de Maatregel Hulp en Steun ex artikel 16 van het Wetboek van Strafrecht.
[71] Zie hoofdstuk 5.3 *Aanbevelingen*.

Verslavingsreclassering van Novadic-Kentron

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de verslavingsreclassering tot haar beschikking?

Novadic-Kentron biedt verslavingszorg aan in een vrijwillig kader, en is belast met het uitvoeren van reclasseringstaken in het strafrechtelijke kader (artikel 38m lid 3 Sr).
Veelplegers hebben veelal langdurige complexe problematiek op het gebied van verslaving, psychiatrie en/of andere terreinen. Dit maakt dat ze recidivegevoelig zijn en bij aanvang niet gemotiveerd zijn iets aan hun problemen te doen. Hier ligt de expertise van de verslavingsreclassering. Overlastgevend en crimineel gedrag vraagt om een intensieve aanpak door het onder drang aanbieden van interventies die zijn afgestemd op de individuele problematiek van de veelpleger. Door vroegtijdig ingrijpen en het benutten van de justitiële drang kan de verslavingsreclassering de verslaafde toeleiden naar zorg en bovendien in zorg houden.

Verslaafden die strafbare feiten hebben begaan als gevolg van, of die in verband staan met de verslaving, kunnen worden begeleid door de verslavingsreclassering. De inzet hiervan is primair gericht op het terugdringen van het delictgedrag.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de verslavingsreclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

Novadic-Kentron houdt in het casusoverleg Veelplegers de partners op de hoogte over het verloop van de zorgverlening.
De verslavingsreclassering heeft eigenlijk dezelfde functie en taken als de Reclassering Nederland (de daarbij genoemde artikelen van het Wetboek van Strafrecht en ook de Reclasseringsregeling 1995 is op de verslavingsreclassering van toepassing). Het enige verschil hierin is dat de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron juist aan bod komt wanneer de veelplegers kampen met langdurige complexe problematiek op bijvoorbeeld het gebied van verslaving, psychiatrie, etc.
In het casusoverleg Veelplegers wordt door de verslavingsreclassering besproken óf de veelpleger onder behandeling van de verslavingszorg staat, en zo ja, hoe die behandeling verloopt.

De verslavingsreclassering coördineert en begeleidt de uitvoering van taakstraffen en rapporteert hierover het verloop aan het OM. Als iemand de opgelegde taakstraf niet of niet goed uitvoert, gaat hij of zij alsnog naar de gevangenis. Verslavingsreclassering heeft in dat geval een adviserende functie.[72]

Algemeen Maatschappelijk Werk

I. Welke (juridische) instrumenten heeft AMW tot haar beschikking?

Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) is een eerstelijns voorziening in de geestelijke gezondheidszorg. Haar hulpaanbod bestaat uit verschaffen van informatie en advies, bieden van begeleiding en ondersteuning, en zonodig doorverwijzen naar de juiste hulp. Zij werken samen met andere hulpverleners uit de eerste lijn, zoals huisartsen, thuiszorg, politie, Bureau Slachtofferhulp en Bureau Jeugdzorg. Daarnaast verzorgt de stichting onder andere het schoolmaatschappelijk werk, voert zij jeugdpreventiewerk uit en om een zo optimaal mogelijke hulpverlening te kunnen bieden is de stichting onlangs een samenwerkingsverband aangegaan met de GGZ Oost-Brabant.
De maatschappelijk werker gaat de situatie nader onderzoeken; de zogenaamde intake. In een aantal gesprekken moet de aard van de problematiek en de vorderingen duidelijk worden. In sommige gevallen kan daarbij de samenwerking met andere personen of instanties gewenst zijn. Er wordt bekeken wat er moet gebeuren om de problemen op te lossen. Verwijzing kan plaatsvinden naar een andere (gespecialiseerde) voorziening.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het AMW in het Veiligheidshuis ingezet?

AMW kan onderzoek instellen indien blijkt dat de veelpleger hulp nodig heeft. Zij kan bij diverse organisaties (zoals de GGZ, Reclassering) informeren of de verdachte daar al bekend is. (Het kan voorkomen dat AMW constateert dat verdachte al onder behandeling staat bij het GGZ. De GGZ koppelt de informatie die zij heeft over de behandeling van de verdachte (voor zover dit relevant is voor de strafzaak) terug in het casusoverleg. Hierdoor kunnen weer nieuwe afspraken gemaakt worden over de behandelsetting dan wel de vervolgingsbeslissing over de verdachte.
AMW werkt tevens samen met derdelijnorganisaties zoals woningbouwverenigingen, het Rigon (55+ daders), etc.

[72] Wetboek van Strafrecht, artikel 38m lid 3.

GGZ Oost-Brabant

II. Welke (juridische) instrumenten heeft de GGZ tot zijn beschikking?

De GGZ Oost-Brabant biedt geestelijke gezondheidszorg. Betrokkene(n) kan/kunnen hier terecht met lichte en ernstige psychische klachten.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de GGZ in het Veiligheidshuis ingezet?

Indien de (aankomend) veelpleger onder behandeling is bij de GGZ koppelt de GGZ de voortgang van de behandeling terug in het casusoverleg. Indien de (aankomend) veelpleger nog niet bekend is bij de GGZ, maar behandeling door de GGZ eigenlijk wel gewenst is, kunnen hier in het casusoverleg afspraken over gemaakt worden. Het GGZ kan dan weer contact opnemen met de veelpleger.

De hulpverlening van de GGZ in het Veiligheidshuis in samenwerking met de reclassering is voornamelijk gericht op forensische zorg (in plaats van reguliere zorg). Dat wil zeggen dat de geestelijke gezondheidszorg bekijkt in hoeverre het delictgedrag in verband staat met de geestelijke gesteldheid, en hiervoor een behandelplan voor opstelt.

In het bijzonder ten aanzien van minderjarige veelplegers:

Het behandeltraject van minderjarige veelplegers zal aan de hand van de volgende casus verduidelijkt worden.

Tim is 17 jaar oud en heeft sinds 2003 problemen in de thuissituatie (weinig structuur, fysiek geweld). Tim verzuimt vaak van school *(leerplichtambtenaar)* en gaat om met jongeren die ook veel spijbelen en allerlei kleine delicten plegen. Tim raakt betrokken bij kleine diefstallen; hiervoor krijgt hij een taakstraf. Omdat hij de taakstraf niet uitvoert, meldt de *Jeugdreclassering* van *Bureau Jeugdzorg* dit aan de Officier van Justitie/ kinderrechter en geeft tevens aan dat men zich zorgen maakt over de gezinssituatie. *(Deze informatie wordt teruggekoppeld in het casusoverleg minderjarige veelplegers).* Op last van de Officier van Justitie/kinderrechter doet de *Raad voor de Kinderbescherming* een beschermingsonderzoek. Hieruit blijkt dat Tim onder toezicht geplaats dient te worden. Een gezinsvoogd van Bureau Jeugdzorg neemt de begeleiding van Tim over en betrekt daarbij de gezinssituatie.
Ondanks de inspanningen van de gezinsvoogd lukt het Tim niet om gemotiveerd te raken voor school, blijft het delictgedrag zich voortzetten en ook de gezinssituatie blijft instabiel. Uiteindelijk wordt Tim vier keer veroordeeld tot taakstraffen en tot een kort verblijf van enkele weken in een justitiële jeugdinrichting.
Vervolgens wordt Tim aangehouden in verband met vernieling van een aantal winkelruiten. De gezinsvoogd stelt samen met de Jeugdreclassering een rapport op. Voorgesteld wordt om Tim te plaatsen in een speciale veelplegersplaats in een justitiële jeugdinrichting. *(Op het Veiligheidshuis wordt deze informatie teruggekoppeld in het casusoverleg, waarna de parketsecretaris het verzoek in kan dienen bij de Officier van Justitie. De Officier van Justitie heeft de mogelijkheid het verzoek in te dienen bij de kinderrechter)*.[1]

In de justitiële jeugdinrichting wordt een veelplegersprogramma aangeboden waarbij de nadruk ligt op het bewust worden van het eigen handelen, zelfverantwoordelijkheid en de morele ontwikkeling van Tim.
Tijdens het veelplegersprogramma gaat Tim 23 uur per week naar school en hij maakt gebruik van het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten. Hij is erg gebaat bij de structuur.
Tim verblijft twee maanden in de justitiële jeugdinrichting waar al snel gestart wordt met het opstellen van een reïntegratieplan tijdens de extramurale fase. In het reïntegratieplan wordt gekeken naar de mogelijkheden met betrekking tot arbeid en scholing, het invullen van vrije tijd en het sociaal netwerk. Tijdens de extramurale fase gaat Tim ook naar school, volgt judolessen en gaat weer thuis wonen. De Jeugdreclassering kan toezicht houden op de naleving van de afspraken die met Tim zijn gemaakt. Indien Tim ook kampt met geestelijke gezondheidsstoornissen kan in het reïntegratieplan tevens een behandelplan van bijvoorbeeld de *GGZ* of de *verslavingsreclassering* worden opgenomen.
Na een half jaar woont Tim nog steeds bij zijn ouders; hij gaat trouw naar school waar hij goede cijfers haalt en voor zover bekend, is hij niet meer in aanraking geweest met de politie. *(Aansluiting op de Nazorg).*

Bijlage 4

Nazorg ex-gedetineerden
In deze bijlage zijn de partners die medewerking verlenen aan de casusoverleggen Nazorg uitgewerkt. Per partner wordt antwoordt gegeven op de volgende deelvragen:

1. Welke (juridische) instrumenten heeft de partner ter beschikking?
2. Welke (juridische) instrumenten worden in het Veiligheidshuis ingezet?

Partners Nazorg

Politie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de politie tot zijn beschikking?

De voorgaande hoofdstukken hebben laten zien dat de politie is belast met de opsporing van crimineel gedrag en met de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Daarnaast heeft de politie nog een taak, namelijk het bieden van hulpverlening.[73]

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de politie in het Veiligheidshuis ingezet?

De politie heeft in het casusoverleg Nazorg een terughoudende rol. De politie heeft enige kennis over de geschiedenis van de (ex-)gedetineerden. Zij kan dus een aardige inschatting maken of de (ex-)gedetineerde weer in de fout zal gaan of niet. In het casusoverleg kan besproken worden of een aanpassing van aanpak wel of niet nodig is en voorkomen dat het contact met de ex-gedetineerde verloren gaat.

Stichting Reclassering Nederland

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de reclassering tot haar beschikking?

De reclassering kan inzake de nazorg van ex-gedetineerden alleen in justitieel kader zorgactiviteiten uitvoeren. De reclassering doet, alleen in opdracht van de rechterlijke macht, een onderzoek naar het recidiverisico middels het zogenaamde RISc-onderzoek (Risico Inschattings Schalen). Dit wordt verwerkt in het voorlichtingsrapportage.
In principe zijn de reclasseringsactiviteiten gericht op personen vanaf 18 jaar, die met politie en Justitie in aanraking komen/zijn gekomen en onder het volwassenenstrafrecht vallen. Maar de reclassering kan ook de begeleiding op zich nemen van personen die weliswaar onder het jeugdstrafrecht zijn veroordeeld, maar van wie de begeleiding pas start nadat zij 18 jaar zijn geworden.[74]

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de reclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

De reclassering heeft een toezichthoudende en begeleidende rol bij ex-gedetineerden. Omdat met name de communicatie rondom de uitstroom van gedetineerden die in behandeling zijn bij de reclassering niet voor 100% dekkend is, is de reclassering een belangrijke partner in het uitstroomoverleg.[75]
De reclassering onderhoudt contacten met de Medewerkers van de Maatschappelijke Dienstverlening in de Penitentiaire Inrichting. De MMD heeft in beginsel, als enige justitiële hulpverleningsorganisatie, contact met de gedetineerde. Zij speelt de informatie door naar de reclassering zodat de reclassering op de hoogte is van de situatie van de gedetineerde wanneer hij/zij vrij komt.[76]

Verslavingsreclassering van Novadic-Kentron

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de verslavingsreclassering tot haar beschikking?

Verslaafden die strafbare feiten hebben begaan als gevolg van, of die in verband staan met de verslaving, kunnen worden begeleid door de verslavingsreclassering. De inzet hiervan is primair gericht op het terugdringen van het delictgedrag. Het komt vaak voor dat gedetineerden kampen met verslavingsproblemen. Door vroegtijdig ingrijpen en het benutten van de justitiële drang kan de verslavingsreclassering de verslaafde toeleiden naar zorg (dit kan al gestart worden tijdens detentie) en bovendien in zorg houden (verplicht: onder toezicht van de verslavingsreclassering, vrijwillig: Novadic-Kentron als hulpverlener, GGZ, AMW, enz).

De verslavingsreclassering heeft eigenlijk dezelfde functie en taken als de Reclassering Nederland (tevens is ook de Reclasseringsregeling 1995 op de verslavingsreclassering van toepassing). Het enige verschil hierin mag duidelijk zijn: de verslavingsreclassering van Novadic-Kentron komt aan bod wanneer de (ex-)gedetineerde kampt met langdurige complexe problematiek op bijvoorbeeld het gebied van verslaving, psychiatrie, etc.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de verslavingsreclassering in het Veiligheidshuis ingezet?

Novadic-Kentron heeft als verslavingsreclassering drie functies in het casusoverleg Nazorg, namelijk:
- Zij adviseert de partners over een plan van aanpak voor de (ex)-gedetineerde;
- Zij houdt de partners op de hoogte over het verloop van de nazorg;
- Positieve dan wel negatieve beoordelingen van de nazorgbehandeling koppelt zij terug aan het OM.

[73] Politiewet 1993, o.a. artikel 2, 12, 13.
[74] Reclasseringsregeling 1995.
[75] M. van Esch coördinator Nazorg, *Werkdocument Nazorg Ex-gedetineerden*, concept 14 april 2008.
[76] Zie hoofdstuk 5.4 *Aanbevelingen*.

Algemeen Maatschappelijk Werk

III. Welke (juridische) instrumenten heeft AMW tot haar beschikking?

Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) is een eerstelijns voorziening in de geestelijke gezondheidszorg. Haar hulpaanbod bestaat uit verschaffen van informatie en advies, bieden van begeleiding en ondersteuning, en zonodig doorverwijzen naar de juiste hulp. In het kader van de nazorg werkt zij samen met andere hulpverleners uit de eerste lijn, zoals huisartsen, thuiszorg, Stichting Maatschappelijke Opvang.
Bij het AMW kun je terecht met relatie-, psychische-, werk-, gezondheid-, school-, praktische problemen, etc. De maatschappelijk werker gaat onderzoeken op welke terreinen de problemen precies liggen en kan daarbij doorverwijzen naar andere personen of instanties.
Met hulp van AMW kan de ex-gedetineerde werken aan onder andere zijn/haar sociale competenties.
Tevens kan AMW schuldhulpverlening bieden.

IV. Welke (juridische) instrumenten worden door het AMW in het Veiligheidshuis ingezet?

Indien uit het casusoverleg Nazorg of het screeningsrapportage blijkt dat een verdachte meer hulp nodig heeft, kan AMW een onderzoek instellen. Zij kan bij diverse organisaties (zoals de GGZ, Reclassering) informeren of de verdachte daar al bekend is. Indien blijkt dat de (ex-)gedetineerde het toch niet redt/lijkt te redden zonder enige vorm van hulpverlening, of een ander soort van hulpverlening, kan de AMW'er contact opnemen met de (ex-)gedetineerde en eventueel ouders/familie van de (ex-)gedetineerde.
AMW koppelt haar informatie terug aan de andere participanten van het casusoverleg.

AMW werkt tevens samen met derdelijnorganisaties zoals woningbouwverenigingen, het Rigon (55+ daders), Verdihuis, Stichting Vivaan, etc.

GGZ Oost-Brabant

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de GGZ tot haar beschikking?

Waar de verslavingsreclassering zich in het justitiële kader vooral richt op de verslavingsproblematiek van ex-gedetineerden, richt de Geestelijke Gezondheidszorg zich op de behandeling van psychiatrische en psychische problematiek. Een adequate psychiatrische diagnostiek en eventuele behandeling ligt ten grondslag aan de hulp bij de reïntegratie van de ex-gedetineerde. Hierbij moet in acht worden genomen dat de behandeling van psychiatrische en psychische problematiek door de GGZ niet *tijdens* de detentieperiode plaatsvindt; dit wordt gedaan door een psychiater/psycholoog in de inrichting. Behandeling door de GGZ kan in principe alleen plaatsvinden *buiten* detentie.

III. Welke (juridische) instrumenten worden door de GGZ in het Veiligheidshuis ingezet?

Indien een ex-gedetineerde onder behandeling is bij de GGZ koppelt zij de voortgang van de behandeling terug in het casusoverleg. Indien de verdachte nog niet bekend is bij de GGZ, maar behandeling door de GGZ eigenlijk wel gewenst is, kunnen hier in het casusoverleg weer afspraken over gemaakt worden.
De hulpverlening van de GGZ in het Veiligheidshuis is voornamelijk gericht op forensische zorg (in plaats van reguliere zorg). Dat wil zeggen dat de geestelijke gezondheidszorg bekijkt in hoeverre het delictgedrag in verband staat met de geestelijke gesteldheid, en hiervoor een behandelplan opstelt.

Met betrekking tot de vier basisdeelgebieden voor de Nazorg te weten identiteit, werk/inkomen, huisvesting en nazorg zijn de onderstaande organisaties tevens van toepassing. Zij nemen elk facultatief deel aan het casusoverleg Nazorg.

Openbaar Ministerie

I. Welke (juridische) instrumenten heeft het Openbaar Ministerie tot zijn beschikking?

Het OM is belast met de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen.[77] Dit betekent dus ook dat het OM de medeverantwoordelijkheid draagt voor verplichte nazorg. Gericht op het verbeteren van de nazorg kan het OM ook een andere vorm van een vrijheidsstraf vorderen dan de gevangenisstraf ex artikel 10 Wetboek van Strafrecht.
Drie andere mogelijkheden tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf die het reïntegratieproces van een gedetineerde bevorderen zijn elektronische detentie, elektronisch toezicht en het volgen van een Penitentiair Programma (PP)/Scholings- en Trainingsprogramma voor jeugdigen (STP).

[77] Wetboek van Strafvordering, artikel 553 jo artikel 124 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie.

Elektronische detentie
Elektronische detentie kan als tenuitvoerlegging van korte onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen van daartoe geselecteerde zelfmelders. Bij elektronische detentie zit de veroordeelde thuis zijn straf uit, maar wordt hij wel 24 uur per dag gecontroleerd door middel van een elektronische enkelband.
Eén van de voorwaarden om deel te mogen nemen aan elektronisch detentie is dat de veroordeelde over een aanvaardbaar verblijfadres moet beschikken. Tijdens de elektronische detentie is de veroordeelde aan dezelfde regels verbonden als gedetineerden in een penitentiaire inrichting.

Penitentiair Programma
Om gedetineerden geleidelijk te laten wennen aan de terugkeer in de samenleving bestaat het Penitentiair Programma ex artikel 4 PBW jo 5 PM. Dit programma biedt gevangenen de mogelijkheid het laatste gedeelte van hun celstraf buiten de inrichting door te brengen. De deelnemer wordt dan wel in zijn vrijheid beperkt, dient deel te nemen aan een programma van activiteiten overdag en er vindt controle en toezicht plaats (door de reclassering).
Voorbeelden van activiteiten zijn bijvoorbeeld een arbeidstraject of behandeling van een psychische stoornis of verslaving.

Elektronisch toezicht
Daarnaast is er de mogelijkheid de gedetineerde in de laatste fase van zijn detentie onder elektronisch toezicht te plaatsen. Elektronisch toezicht wordt vaak gecombineerd met een programma dat gericht is op het voorbereiden op de terugkeer naar de samenleving. Elektronisch toezicht kan opgelegd worden in het kader van schorsing van de voorlopige hechtenis of bij een voorwaardelijke veroordeling.[78]

Waar voorgaande mogelijkheden deels van toepassing zijn op meerderjarigen, is er voor jeugdigen ook de mogelijkheid tot het opleggen van het zogenaamde Scholings-en Trainingsprogramma ex artikel 3 Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ). Dit programma is vergelijkbaar met het Penitentiaire Programma.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door het OM in het Veiligheidshuis ingezet?
Indien uit het nazorgoverleg blijkt dat de ex-gedetineerde zich niet houdt aan de voorwaarden (bijvoorbeeld begeleiding door de reclassering), kan het OM, in overleg met de andere partners, een maatregel treffen. Zo zal het vrijwel altijd zijn dat de gedetineerde weer opgepakt wordt (wegens het niet voldoen aan de voorwaarden in proeftijd) en moet hij weer terug naar de inrichting.
Het OM heeft in het kader van de nazorg dus vrijwel alleen een toezichthoudende taak indien er aanvullende voorwaarden ná de detentie gelden, artikel 77aa Sr.

<u>Medewerkers Maatschappelijke Dienstverlening (MMD)</u>

I. Welke (juridische) instrumenten heeft de MMD tot haar beschikking?
Op grond van art. 43 van de Penitentiaire Beginselenwet (PBW) heeft elke gedetineerde recht op sociale verzorging en hulpverlening. De Medewerkers Maatschappelijke Dienstverlening dragen hieraan bij.
In principe wordt iedere gedetineerde bij binnenkomst gescreend door een MMD-er. De screening gebeurd aan de hand van een screeningsrapportage (zie voorbeeld in bijlage 9). Het screeningsrapportage geeft inzicht in hoeverre per aandachtsgebied actie vereist is en wie welk aandeel heeft in de uitvoering hiervan. Dit screeningsrapportage wordt toegestuurd aan de betreffende gemeente (gemeentelijk coördinator Nazorg) van herkomst en/of vestiging van de gedetineerde (na detentie). In principe wordt hiervoor het zogenaamde GEMNET gebruikt, dit is een digitaal platform inzake de aansluiting naar de nazorg. Vervolgens screent de gemeentelijk coördinator Nazorg het basisdocument op openstaande acties. Indien nodig neemt de gemeentelijk coördinator contact op met de betreffende MMD-er.

II. Welke (juridische) instrumenten worden door de MMD in het Veiligheidshuis ingezet?
Een MMD-er kan slechts afgaan op de informatie die de gedetineerde hem/haar vertelt. Het kan dus voorkomen dat de gedetineerde aangeeft nooit onder behandeling te hebben gestaan bij bijvoorbeeld de GGZ, terwijl uit het casusoverleg naar voren komt dat dat wel degelijk het geval is. Zo kan het ook zijn dat de verslavingsreclassering aangeeft dat het goed gaat met de gedetineerde, terwijl uit de informatie van de MMD-er blijkt dat het in de gevangenis helemaal niet goed gaat met de gevangene.
Hiervoor zijn de casusoverleggen Nazorg zo belangrijk, omdat daar de informatie die iedere partner over de gedetineerde heeft, gedeeld wordt, waardoor er een beter hulpverleningsplan in het kader van de nazorg opgezet kan worden.

[78] Staatscourant 114, *Aanwijzing elektronisch toezicht*, Procureurs-Generaal, 20 april 1999.

Identiteit

Gemeente Oss, Lith, Maasdonk, Bernheze
Een goede samenwerking tussen gemeenten en inrichtingen is erg belangrijk. Als gemeenten ruim van te voren op de hoogte zijn van de komst van iemand uit detentie, zou vooraf al het een en ander geregeld kunnen worden. Zoals eerder aangegeven participeren op dit moment alleen de gemeenten van het district Maasland in het project Nazorg.
In het casusoverleg wordt aan de hand van de casuslijst per gedetineerde gekeken van welke gemeente (Oss en/of Lith en/of Maasdonk en/of Bernheze) inbreng gewenst is. Bij de gemeenten kan dan geïnformeerd worden over de mogelijkheden met betrekking tot het verkrijgen van identiteitspapieren, werk/uitkering, huisvesting en nazorg.
Tevens kan het voorkomen dat een persoon wel op de casuslijst staat, maar reeds uit detentie is. Het casusoverleg is er dan voor om de informatie over hoe de nazorg voor die ex-gedetineerde zich vorm geeft en hoe deze verloopt, terug te koppelen.
Bij de gemeentelijke afdeling Bevolkingsadministratie kan een identiteitsbewijs aangevraagd worden.[79]

Werk/inkomen

De top 5 van succesfactoren voor het begeleiden van ex-gedetineerden naar een baan zijn:[80]
1. Persoonlijke begeleiding. Uit onderzoek is gebleken dat veertig procent van de gedetineerden die ondervraagd zijn (door de MMD), aangeeft dat een persoonlijke coach het werktraject heeft vergemakkelijkt en dat ze het niet zou hebben gered zonder begeleider.
2. Werk werkt: het krijgen en behouden van een baan bevordert de reïntegratie.
3. Empowerment van de ex-gedetineerde: de randvoorwaarden (arbeid, scholing, wonen, vrijetijdsbesteding en sociaal netwerk) moeten goed zijn geregeld. Bovendien dienen er met het Centraal Justitieel Incassobureau afspraken te worden gemaakt over het aflossen van schulden.
4. De continuïteit van de nazorg dient te worden gecoördineerd: de gemeentelijke contactpersoon voert de regie.
5. Meer vraaggericht werken: de cliënt centraal stellen.

De **Optimisd** (intergemeentelijke **Sociale Dienst**) en **Werk en Inkomen Oss** zijn twee organisaties die de diverse gemeenten vertegenwoordigen inzake het begeleiden van een ex-gedetineerde naar werk en het eventueel verstrekken van een uitkering.
Ook het **CWI** (Centrum voor Werk en Inkomen) is een regionale organisatie die kijkt naar uitkeringsmogelijkheden (voor de gedetineerde ná detentie) en of de gedetineerde in aanmerking komt voor een arbeidsreïntegratietraject.[81]

Huisvesting

Woningbouwcorporaties/Maatschappelijke opvang/Woonbegeleiding
Huisvesting is een van de belangrijkste onderwerpen dat geregeld moet worden in het kader van het terugdringen van de recidive. Het vinden van onderdak voor ex-gedetineerden vraagt om specifieke randvoorwaarden; sommigen zullen extra woonbegeleiding nodig hebben. Problemen die zich voor kunnen doen zijn bijvoorbeeld: overlast voor buurt, omgaan met financiën/schulden, hygiëne.
De vraag die bij de woningtoewijzing van ex-gedetineerden rijst, is: wie geef je voorrang? Hierover zouden duidelijke afspraken met de woningbouwcorporaties gemaakt moeten worden.
Op dit moment heeft het Veiligheidshuis contacten met diverse organisaties die een steentje kunnen bijdragen aan het vestigen van ex-gedetineerden.

[79] Uit screeningsrapportages van de eerste drie maanden van 2006 bleek dat 16 procent van de gedetineerden niet over een identiteitsbewijs beschikten. Dit is een aanzienlijk hoog percentage als je kijkt naar het feit dat je je buiten detentie altijd moet kunnen legitimeren. Kun je dit niet, dan kun je ook geen primaire voorzieningen zoals werk, onderdak en een uitkering aanvragen.
Wet op de identificatieplicht, artikel 2.
Penitentiaire beginselenwet, artikel 28 lid 1.
Wetboek van Strafrecht, artikel 447 e.
[80] Landelijk congres 'Buiten de Bajes'. *www.buitendebajes.nl*
[81] Dit kan bijvoorbeeld door het zogenaamde 'individuele trajectbemiddeling' (ITB). Hierbij worden werklozen, die niet direct bemiddelbaar zijn, via een intensief, planmatig en fasegewijs opgezet traject naar een plaats op de arbeidsmarkt toegeleidt.

Het gaat om onder andere de volgende organisaties die allen samenwerken:
Woningbouwcorporaties
Het Veiligheidshuis werkt samen met onder andere de volgende woningbouwcorporaties:[82]

- Brabant Wonen (werkgebied in Veiligheidshuis: gemeente Oss, Lith)
- Woonmaatschappij Maasland (werkgebied in Veiligheidshuis: o.a. Noord-Oost Brabant, Land van Cuijk)
- Pantein Wonen (werkgebied in Veiligheidshuis: gemeente Sint Anthonis)
- De Kleine Meijerij (werkgebied gemeente Maasdonk, Bernheze)
- Stichting Peelrand Wonen (gemeente Boekel)
- SVU Wonen (gemeente Uden)

Stichting Maatschappelijke Opvang Verdihuis
Het Verdihuis heeft een aanbod voor de woonbegeleiding en maatschappelijke opvang. Het Verdihuis biedt, in overleg met de cliënt, ondersteuning op de leefgebieden zoals financiën, voeren van huishouding, contacten met instanties leggen, materiële ondersteuning, het uitbreiden van een sociaal netwerk en ondersteuning bij het zoeken of houden van arbeid of een zinvolle dagbesteding.
Het Verdihuis werkt (inzake de nazorg in het Veiligheidshuis) vanuit het oogpunt het bevorderen van het voeren van een zelfstandige huishouding van ex-gedetineerden/gezinnen van gedetineerden (met of zonder geestelijke beperking). Het Verdihuis biedt opvang voor maximaal één jaar.
De procedure om in aanmerking te komen voor begeleiding van het Verdihuis, kan zes weken voor het einde van de detentie in gang worden gezet. De woonbegeleiding kan alleen vorm krijgen als er ook huisvesting is.

Stichting MEE
Stichting MEE voorziet in woonvoorzieningen voor ex-gedetineerden met een (verstandelijke) beperking of chronische ziekte. MEE informeert, helpt bij moeilijke afwegingen en wijst zonodig de weg naar de juiste instanties. MEE is er voor mensen die door hun beperking problemen ervaren in hun dagelijkse leven waardoor zij niet volledig aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen.

Zorg

Schuldhulpverlening
Door het screeningsrapportage van de MMD kan er een inschatting gemaakt worden van de schuldenproblematiek van de gedetineerde. Het is mogelijk tijdens detentie al actie te ondernemen om de schuldenproblematiek op te lossen. Dit traject kan echter pas ná detentie in gang gezet worden, aangezien de gedetineerde pas weer volmacht over zijn bankrekening heeft en een inkomen/uitkering kan ontvangen als hij uit detentie komt.

Stichting Vivaan
In het kader van de Nazorg heeft de stichting Vivaan in het Veiligheidshuis vier kerntaken, namelijk opbouwwerk, opvoedingsondersteuning, jeugd- en jongerenwerk en maatschappelijke activering.

Dichterbij
Dichterbij is in het stroomgebied van district Maasland een hulpverleningsinstantie die ex-gedetineerden met een verstandelijke beperking en complexe gedragsproblemen hulp aanbiedt.

Kairos
Kairos is de polikliniek en dagkliniek van de Pompestichting. Kairos biedt ambulante forensisch psychiatrische hulp. Het reguliere aanbod bevat onder andere psychosociale begeleiding en individuele therapie gericht op het voorkomen van recidive (delictanalyse) voor de dader.
Het geeft de voorkeur om iemand in een verplicht kader bij Kairos te laten behandelen. (Bijvoorbeeld op vordering van de rechter).

Bureau Slachtofferhulp
Voor slachtoffers kan het belangrijk zijn op de hoogte te zijn wanneer ‘de dader’ vrijkomt. Bureau Slachtofferhulp screent de agenda van het nazorgoverleg en kijkt of er linken te leggen zijn tussen het slachtofferschap, behandeling/begeleiding van de gedetineerde of wanneer de gedetineerde vrijkomt. Zo kan het voor de behandeling in het kader van de nazorg voor een gedetineerde belangrijk zijn dat hij bijvoorbeeld de mogelijkheid heeft zijn excuses aan te bieden aan het slachtoffer/nabestaanden.

[82] Er moeten echter wel nog concrete afspraken worden gemaakt.

In het bijzonder zijn met betrekking tot de nazorg van ex-gedetineerden tussen de 18 en 23 jaar ook de instanties BJZ (waaronder de Jeugdreclassering) en RvdK van toepassing.

Voor elke jeugdige wordt een op maat gesneden begeleidingsplan opgesteld, en al vóór beëindiging van de detentie wordt naar een mogelijk nazorgtraject gekeken.
Ingeval de rechter Jeugdreclassering heeft opgelegd, rapporteert de Jeugdreclassering aan het OM over het verloop van de naleving van de voorwaarden. De Raad voor de Kinderbescherming heeft op haar beurt de taak toezicht te houden op het verloop van het Jeugdreclasseringstraject.[83]

[83] Wetboek van Strafrecht, artikel 77aa, 77hh.
Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg, artikel 48.

Bijlage 5

Voorbeeld LOF-formulier
Niet digitaal voorradig

Bijlage 6

Jeugd Preventie Werk
Niet digitaal voorradig

Bijlage 7

Organigram + schema werkwijze Bureau Jeugdzorg
Niet digitaal voorradig

Bijlage 8

Doorstroomschema nazorg
Niet digitaal voorradig

Bijlage 9

Bijlage 10

Plan van aanpak

Door: *Barbara Scheffelaar Klots*
Studentnr: *009951141*
Organisatie: *Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf*
Opdrachtgever: *Mevr. A. de Winter*
Stagedocent: *Mevr. P. Peters*

Datum: *11-03-'08*

Plan van Aanpak

Probleembeschrijving / Achtergronden

In de regio Brabant zijn er in totaal zeven Veiligheidshuizen. Het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf is er daar een van. Een Veiligheidshuis is eigenlijk een samenwerkingsverband tussen diverse zorgpartners (zoals diverse gemeenten, Algemeen Maatschappelijk Werk), optionele zorgpartners (denk hierbij aan Bureau Jeugdzorg / Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de GGZ) en justitiële partners (OM, Raad voor de Kinderbescherming, politie, etc.).

De districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk hebben de afgelopen jaren een aantal initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat mensen zich in hun dagelijkse omgeving vrij kunnen voelen van dreiging, agressie of geweld van anderen. Een van de belangrijkste initiatieven is het JIB geweest. Dit project 'Justitie in de Buurt' (gevestigd te Oss) was actief van 2001 tot en met 2005 en hield zich voornamelijk bezig met criminele en overlastgevende individuen. Dit deed zij in samenwerking met diverse partners zoals de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg. Echter werd wegens financiële gebreken het JIB gesloten. Dit zou betekend hebben dat, door het sluiten van de JIB in Oss, de justitiële partners, gemeenten en bewoners in de regio Noordoost Brabant weer zouden moeten gaan bedienen vanuit 's-Hertogenbosch. Vervolgens is het JIB in 2005 overgegaan in het Veiligheidshuis.
Om de successen van het JIB in stand te houden, de aanpak op het gebied van integrale veiligheid op uitvoeringsniveau verder te verbreden én om de regionale voorziening te handhaven, hebben de districten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk in samenwerking met de diverse partners zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, Reclassering Nederland en Bureau Halt op 1 januari 2007 een convenant ondertekend: het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf gevestigd te Oss.

In het Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf werken dus een groot aantal organisaties samen. Zij doen dit rondom de thema's Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers/Nazorg van ex-gedetineerden.
Het Veiligheidshuis biedt een omgeving waarin partners elkaar ontmoeten om casusgericht een aanpak af te stemmen en concrete afspraken te maken. Een belangrijk doel van het Veiligheidshuis is het koppelen van zorg aan repressie wanneer dit nodig is; met andere woorden niet alleen straffen of straf voorkomen, maar ook naar achterliggende problemen kijken en zorgen dat iemand zijn of haar leven weer goed op de rit krijgt. Naast de daderbespreking is het zeker zo belangrijk ook aandacht te hebben voor de slachtoffers.

Het Regionaal Veiligheidshuis richt zich op een gebied van dertien gemeenten in het stroomgebied van de Maas en de Leijgraaf. Hieronder vallen dus de politiedistricten Maasland, De Leijgraaf en Land van Cuijk. De volgende partners zijn verbonden aan het Veiligheidshuis:

- Openbaar Ministerie 's-Hertogenbosch
- Politie Brabant-Noord district Maasland
- Politie Brabant-Noord district De Leijgraaf
- Politie Brabant-Noord district Land van Cuijk
- Raad voor de Kinderbescherming, regio Noord en Zuidoost Brabant
- Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant
- Reclassering Nederland, regio 's-Hertogenbosch
- Bureau HALT Oost-Brabant
- Slachtofferhulp Nederland
- Stichting Maatschappelijk Werk district Maasland, de Leijgraaf en Land van Cuijk
- Novadic-Kentron
- GGZ Oost-Brabant

De algemene doelstelling van het Regionale Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf is:

Het in operationele zin voorkomen van recidive van criminaliteit en overlastgevoelens door een effectieve en efficiënte ketenaanpak met bovenlokale samenwerking en afstemming tussen gemeenten, justitie, politie en ketenpartners, waarbij persoonsgerichte afspraken tot stand komen.[84]

[84] Visiedocument Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf, oktober 2006.

Een van de uitgangspunten van het Veiligheidshuis om deze doelstelling te bereiken is een efficiënte en effectieve samenwerking tussen partijen. Door in een huis integraal samen te werken worden deskundigen met veel kennis over zorg en veiligheid aan elkaar gekoppeld.
Het is daarbij van belang dat de instrumenten die iedere partner tot zijn/haar beschikking heeft, duidelijk zijn. In dit kader zal het onderzoek dan ook worden gevoerd. Er wordt daarbij kort ingegaan op de vraag wanneer welke partner aan de orde komt, waarna een koppeling wordt gemaakt naar de instrumenten die tot hun beschikking staan om de casus zo goed mogelijk op te lossen.
Doordat duidelijk op papier staat welke organisatie wat en wanneer kan doen, zal de samenwerking in het Veiligheidshuis verbeterd worden.

Doelstelling

Op 1 juni 2008 zal aan het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf een onderzoeksrapport worden geleverd waarin is opgenomen welke (juridische) instrumenten ter beschikking staan van de partners van het Veiligheidshuis en in hoeverre deze instrumenten benut worden, zodat de problemen ten aanzien van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden aangepakt kunnen worden.

Vraagstelling

De hoofdvraag luidt:

Welke (juridische) instrumenten hebben de partners van het Veiligheidshuis met betrekking tot de aanpak van Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg van ex-gedetineerden tot hun beschikking en in hoeverre worden deze in het Veiligheidshuis benut?

Beantwoording van de hoofdvraag zal door middel van de volgende deelvragen gerealiseerd worden:

3. Wat houdt het concept Veiligheidshuis in?
4. Welke (juridische) instrumenten heeft iedere organisatie per thema ter beschikking?
5. Welke (juridische) instrumenten worden er in het Veiligheidshuis ingezet?

Onderzoeksopzet

▪ Onderwerp

Uiteenzetten van de (juridische) instrumenten die de partners ter beschikking hebben en in hoeverre deze in het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf benut worden.

▪ Onderzoekseenheid

Waar?
Het onderzoek zal grotendeels plaatsvinden op de locatie van het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf te Oss. Tevens zullen er gesprekken worden gehouden met de diverse partners op locatie.

Wanneer?
Het onderzoek start op 11 februari 2008 en zal op 2 juni 2008 afgerond zijn.
Er zal naar rato vier dagen per week aan het onderzoek gewerkt worden.

Wie of wat?
In beginsel zal er eerst worden meegelopen met de casusoverleggen en de dagelijkse werkzaamheden van het Veiligheidshuis. Er zullen gesprekken gevoerd worden met de partners. Tevens is er aanwezigheid verlangd bij diverse bestuurlijke overleggen en er zullen meeloopdagen ingepland worden.
Het onderzoek zal gesplitst worden naar de thema's Jeugd, Huiselijk Geweld, Veelplegers en Nazorg ex-gedetineerden. Gezien de Nazorg nog in ontwikkeling is, zal de nadruk liggen op Jeugd, Huiselijk Geweld en Veelplegers.

Hoe?
Dit is een kwalitatief onderzoek waarbij zowel theoretische en praktijkgerichte vragen gesteld zullen worden. Er zal gebruik gemaakt worden van zowel deskresearch als fieldresearch.
Fieldresearch zal zich uiten in het bijwonen van casusoverleggen, TOM-zittingen en gesprekken met de partners. De gesprekken kunnen gezien worden als interviews.

Door de combinatie van desk- en fieldresearch kan er een zo goed mogelijk beeld worden gegeven van de opdracht, zodat de doelstelling bereikt kan worden.
Naar aanleiding van dit onderzoek zal er een draaiboek worden geproduceerd, waarin schematisch wordt weergegeven welke organisatie wat en op welk moment kan doen.

Hoofdstukindeling?

Hoofdstuk 1 Inleiding (probleemstelling, doelstelling, vraagstelling, hoofdstukindeling)

Hoofdstuk 2 Gevonden gegevens (beantwoording van de deelvragen)

1. Wat houdt het concept Veiligheidshuis, toegespitst op het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf, in?
2. Welke (juridische) instrumenten heeft iedere organisatie per thema in het Veiligheidshuis ter beschikking?
3. Welke (juridische) instrumenten worden er in het Veiligheidshuis ingezet?

Hoofdstuk 3 Resultaten (schematische weergave)

Hoofdstuk 4 Conclusie

Hoofdstuk 5 Aanbevelingen

Hoofdstuk 6 Literatuurlijst

Bijlagen: (literatuuronderzoek, formulieren, extra bijlagen)

▪ *Tijd / planning*

Week	*Wat te doen?*	*Belangrijk*
Week 7	Start afstudeerstage. Introductie stageopdracht. Maken, bespreken en doorsturen plan van aanpak; stagementor en afstudeerdocent. Meelopen met casusoverleg Jeugd, TOM-zittingen en dagelijkse werkzaamheden. Inventariseren wat de organisaties doen/wie ze zijn.	**11-02 Start afstudeerstage.**
Week 8	Inventariseren wat de organisaties doen/wie ze zijn. Inventariseren wat belangrijk is om te weten voor het onderzoek. Voorbereiding op afspraken met diverse partners. (vragen opstellen) Definitief plan van aanpak klaar. Meelopen casusoverleg Huiselijk Geweld.	**20-02 Inleveren definitief plan van aanpak bij beide afstudeerdocenten en afstudeermentor.**
Week 9	Afspraken met organisaties + uitwerking. Bezoek van stagedocent op stageplaats, bespreking onderzoeksplan. Meelopen casusoverleg veelplegers meerderjarigen. Meeloopdag PI Gave inzake Nazorg (ex)gedetineerden / Maatschappelijke Dienstverlening.	**28-02 Bezoek docent op stage + tussentijdse bespreking.**
Week 10	Afspraken met organisaties + uitwerking. Meelopen casusoverleg veelplegers minderjarigen.	**05-03 Definitieve beoordeling onderzoeksplan.**
Week 11	Afspraken met organisaties + uitwerking. Eerste terugkomdag op school.	**12-03 1e Terugkomdag.**
Week 12	Afspraken met organisaties + uitwerking. Meelopen casusoverleg nazorg. CRJ-informatiebijeenkomst partners Veiligheidshuis	
Week 13	Afspraken met organisaties + uitwerking.	
Week 14	Afspraken met organisaties + uitwerking (reserve). Inleveren eerste te beoordelen hoofdstuk. Tussentijdse bespreking met stagementor. Dagelijkse werkzaamheden.	**02-04 Gesprek met stagementor.** **03-04 Uiterste inlever-datum te beoordelen hoofdstuk.**
Week 15	Uitwerkingen. Dagelijkse werkzaamheden.	
Week 16	Tweede terugkomdag op school.	**18-04 2e Terugkomdag.**
Week 17	Uitwerkingen. Schrijven conclusies / aanbevelingen.	**Uiterste datum terugkoppeling beoordeling hoofdstuk.** **2e Terugkomdag.**
Week 18	Schrijven conclusies / aanbevelingen.	
Week 19	Scriptie in orde maken. Eventueel de organisaties in kennis van de inhoud van het onderzoek stellen.	
Week 20	Laatste stageweek. Evaluaties, conclusies en aanbevelingen in orde maken en versturen.	**14-04 Laatste dag aanwezig op stageadres.** **16-04 Inleveren evaluaties, conclusies en aanbevelingen.**
Week 21	Commentaar van eerste stagedocent op conclusies en aanbevelingen.	**23-05 Commentaar docent.**
Week 22	Inleveren scriptie bij afstudeerdocent via urkund. Telefonische bespreking beoordeling.	**01-06 Inleveren scriptie (urkund)!** **Evaluatie afstuderen.**
Week 23	(Inleveren scriptie bij afstudeerdocent- en mentor). Telefonische bespreking beoordeling.	**02-06 Inleveren scriptie (fysiek).**
Week 24		
Week 25	Afstudeerzittingen / verdediging scriptie.	**Afstudeerzittingen.**

Bijlage 11

Afstudeeropdracht
Niet digitaal voorradig

Bijlage 12

Beoordelingsformulier scriptie van stagebegeleider

Afs 04 Beoordelingsformulier Scriptie

De afstudeermentor en de gecommitteerde voorzien de afstudeerdocenten van een beoordelingsadvies. Uiteindelijk wordt op basis van de gegevens van het beoordelingsformulier voor de scriptie een cijfer toegekend. De regeling omtrent de beoordeling en de invloed op het cijfer van de prestaties tijdens de afstudeerzitting staan in het competentieboek.
Het eindcijfer wordt uitgedrukt op een schaal van 1 tot en met 10 en afgerond op een decimaal.
Onderaan de beoordeling is ruimte voor de belangrijkste goede en de te verbeteren punten.

S = Slecht O = Onvoldoende V = Voldoende G = Goed U = Uitstekend

Scriptie. **Invullen door afstudeermentor en beide –docenten**		**S**	**O**	**V**	**G**	**U**
Naam student	Barbara Scheffelaar Klots					
Ingevuld door	A. de Winter					
Inhoud en onderzoek						
Het onderzoek is methodisch goed opgezet en verantwoord uitgevoerd (betrouwbaarheid, interne en externe geldigheid, methode(n) van dataverzameling, methode van data-analyse en – verwerking)					G	
Er is een duidelijke centrale vraagstelling, met deelvragen, en die vraag wordt duidelijk beantwoord					G	
Praktische relevantie						
Er wordt duidelijk aangegeven, inclusief toelichting in welke mate de doelstelling behaald is					G	
Er worden duidelijke en kwalitatief goede aanbevelingen gedaan en/of is er sprake van toepassing in de praktijk (handleiding, verordening en/of implementatie, maw het levert iets op voor het afstudeeradres)					G	
Structuur en analyse						
Inleiding (de lezer wordt gemotiveerd om verder te lezen, opzet scriptie wordt beschreven)				V		
De inleiding bevat een goede juridische centrale vraagstelling in de vorm van een open vraag					G	
De centrale vraagstelling is voldoende afgebakend en bevat die de juiste attenderende begrippen					G	
De opzet van de scriptie komt tot uitdrukking in de indeling van hoofdstukken, paragrafen, tussenkoppen en alinea's					G	
Het middengedeelte van de scriptie is een consistent betoog					G	
De scriptie bevat geen irrelevante passages en/of herhalingen				V		
De conclusie vormt een antwoord op de centrale vraagstelling					G	
In de conclusie zijn geen nieuwe elementen opgenomen				V	G	
Is er voldoende onderscheid gemaakt tussen hoofd- en bijzaken?					G	

Bronnen	**S**	**O**	**V**	**G**	**U**
De student heeft recente literatuur gebruikt					U
De student heeft relevante literatuur gebruikt					U
De student heeft relevante jurisprudentie geraadpleegd				G	
De bronvermelding is conform 'de leidraad juridische auteurs'				G	

Authenticiteit					
D e student heeft een originele benadering gekozen voor het onderwerp				G	
De eigen inbreng van de student heeft het overwicht en is het een eigen betoog of is het een aaneenschakeling van teksten van anderen				G	
De student komt tot eigen, originele inzichten of is het een herhaling van wat al bekend is				G	

Taal en stijl					
De juiste spelling is toegepast				G	
Interpunctie is volledig en correct				G	
Grammatica is goed toegepast				G	
De scriptie heeft een goede zinsbouw				G	
Het taalgebruik is helder en duidelijk			V	G	

Vorm en presentatie scriptie **(zie vak Schriftelijk Rapporteren en de "Leidraad juridische auteurs")**					
Uiterlijke verzorging (netjes en goed ingebonden, voorkant, geen typefouten, lay-out)				G	
Paginanummers				G	
Consequent lettertype en regelafstand				G	
Samenvatting				G	
Voorwoord				G	
Inhoudsopgave				G	
Inleiding				G	
Conclusie				G	
Bronvermelding is op correcte en consequente wijze toegepast				G	
Bronnenlijst				G	

Opmerkingen betreffende de scriptie graag hieronder toevoegen

Meer algemeen wil ik aangeven dat de opdracht vooral veelomvattend was en dat ik vind dat Barbara daarom alleen al een prestatie van formaat heeft neergezet! Ze heeft enorm hard gewerkt en ik ben als stagebegeleider onder de indruk wat ze gepresteerd heeft. Dat ze door de veelheid van informatie soms enigszins de structuur uit het oog verloor en soms vergeet het overzicht lay-out technisch wat duidelijker te presenteren is m.i. ondergeschikt maar voor haar een aandachtspunt voor de toekomst. De informatie is op sommige onderdelen zeer technisch maar voor het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf een waardevol naslagwerk.

Naslagwerk

Naslagwerk 1

SAMENVATTING MANDAATREGELING PARKETMEDEWERKERS OPENBAAR MINISTERIE

Dit rapport bevat het verslag van een onderzoek naar de inhoud en de werking van de mandaatregeling voor parketmedewerkers van het Openbaar Ministerie.

STRAFVORDERLIJKE BESLISSINGEN IN MANDAAT

Binnen het Openbaar Ministerie worden talrijke strafvorderlijke bevoegdheden die de wet toekent aan de officier van justitie feitelijk uitgeoefend door parketmedewerkers, te weten (politie)parketsecretarissen en administratief juridisch medewerkers. Zij doen dit onder de constructie van mandaat, dat wil zeggen dat zij de eerdergenoemde bevoegdheden uitoefenen in naam en onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie. Een en ander is geregeld in artikel 126 van de Wet op de Rechterlijke organisatie (Wet RO) en het daarbij behorende Besluit van 11 mei 19991.
Binnen het Openbaar Ministerie en het ministerie van Justitie leefde de vraag hoe de parketten vorm en inhoud hebben gegeven aan mandaat: hoe is een en ander geregeld en in hoeverre wordt toezicht gehouden op de naleving daarvan? In hoeverre houdt men zich aan de voorwaarden die voortvloeien uit wetgeving en jurisprudentie? Doen zich in de uitvoeringspraktijk knelpunten voor en wat betekent dit voor de regelgeving? Tot slot speelde de vraag welke lessen uit het onderzoek te trekken zijn met het oog op het voornemen de bevoegdheden uit de Wet OM-afdoening (deels) te mandateren. (vgl. hoofdstuk 3).

UITVOERING ONDERZOEK

Het onderzoek is begin 2007 uitgevoerd door B&A in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie. Het onderzoek omvat een analyse van mandaatregelingen van een vijftal parketten, de Centrale Verwerkingseenheid van het Openbaar Ministerie (CVOM) en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), het uitzetten van een enquête onder officieren van justitie en advocaten-generaal en het voeren van vraaggesprekken met de parketleiding, (politie)parketsecretarissen en administratief juridisch medewerkers van bovengenoemde organisaties. (vgl. hoofdstuk 4).

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

Bijna alle parketten beschikken over een of meer vrij recent op schrift gestelde mandaatbesluiten, ondertekend door de parketleiding. In het mandaatbesluit zijn de meest voorkomende strafvorderlijke bevoegdheden van de officier van justitie toebedeeld aan (politie)parketsecretarissen en administratief juridisch medewerkers, volgens een systeem waarbij de meer ingrijpende en complexe bevoegdheden zijn toebedeeld aan de zwaarder gekwalificeerde medewerkers. Het mandaatbesluit bevat tevens voorschriften over de gevallen waarin vooraf overleg moet worden gevoerd en welke bevoegdheden zijn uitgezonderd. Daarbij is de modelregeling van het Parket-Generaal op hoofdlijnen gevolgd. Wel valt een aantal afwijkingen op in de sfeer van de vormgeving, de toedeling van bevoegdheden, de formulering van de voorschriften evenals de reikwijdte daarvan. Ook voldoen de mandaatbesluiten over het algemeen genomen aan de vereisten die kunnen worden afgeleid uit wetgeving en jurisprudentie. Wel is in enkel geval sprake van het mandateren van een bevoegdheid die zich daartoe in onze ogen niet leent, gelet op de aard of de regeling waarop de bevoegdheid is gebaseerd. Het gaat dan om de bevoegdheid tot het nemen van beslissingen omtrent inbeslagname, het omzetten van een alternatieve sanctie en een taakstraf in een vrijheidsstraf en de inhouding en teruggave van een rijbewijs. De mandaatregeling blijkt in de dagelijkse praktijk echter niet sterk te leven binnen de onderzochte organisaties. De respondenten zijn weliswaar bekend met het feit dat binnen hun organisatie in mandaat wordt gewerkt, maar zij kennen de regeling slechts op hoofdlijnen en de voorschriften zijn nog minder goed bekend. Feitelijk is het takenpakket zoals voortvloeiend uit de functieomschrijving en de beschrijving van de werkprocessen meer leidend voor de functievervulling. Er wordt ook niet of nauwelijks expliciet of structureel toezicht gehouden op de naleving van de mandaatregeling, noch vanuit de parketleiding, noch door individuele officieren van justitie. Wel bestaan binnen de parketten de nodige algemene controlemechanismen, waarvan het naleven van mandaat impliciet deel uitmaakt. Daarnaast is sprake van overleg op ad hoc basis over de afdoening van zaken die binnen het mandaat vallen. Niettemin blijken de parketmedewerkers in de praktijk doorgaans binnen de grenzen van hun mandaat te blijven, mede als gevolg van het takenpakket dat hen is toebedeeld. In het onderzoek zijn geen voorbeelden naar voren gekomen van meer dan incidentele overschrijding van de gemandateerde bevoegdheid. Tot slot blijkt dat men in de praktijk goed uit de voeten kunnen met het huidige systeem voor mandaat, het wettelijke systeem en de op het model gebaseerde mandaatbesluiten zijn helder. Ook uit oogpunt van management en bedrijfsvoering voldoet de constructie van mandaat. Mandaat functioneert in de praktijk als de formeel-juridische voorwaarde voor het door het Openbaar Ministerie gehanteerde organisatiemodel met een sterke functiedifferentiatie en specialisatie. Wel is men terughoudend over de mate waarin de Wet OM-afdoening kan worden gemandateerd. (vgl. hoofdstuk 5).

CONCLUSIE

Uit het onderzoek zijn de volgende conclusies te trekken (vgl. hoofdstuk 6).

1. Mandaat is in formeel-juridische zin over het algemeen adequaat geregeld binnen de onderzochte parketten. De regelingen voldoen grotendeels aan de eisen die zijn af te leiden uit wetgeving en jurisprudentie en aan de modelregeling van het Parket-Generaal.
2. De wijze waarop mandaat binnen de onderzochte parketten is ingericht komt ons adequaat voor. Het gaat om een systeem waarbij een onderscheid wordt gemaakt in de ingrijpendheid en complexiteit van de beslissingsbevoegdheid en het type functie, in die zin dat ingrijpender en complexere beslissingbevoegdheden zijn toebedeeld aan zwaarder gekwalificeerde functionarissen. Daarnaast zijn specifieke voorschriften voor overleg geformuleerd. De parketmedewerkers blijken zeer wel in staat de hen toevertrouwde bevoegdheden uit te oefenen.
3. De wijze waarop mandaat is geregeld lijkt dan ook goed bruikbaar voor het mandateren van zaken die op basis van de Wet OM-afdoening kunnen worden afgehandeld.
4. Mandaat blijkt een essentiële voorwaarde voor het huidige systeem van werkverdeling (functiedifferentiatie en specialisatie) binnen het Openbaar Ministerie. Zonder de mandaatconstructie zou het Openbaar Ministerie minder efficiënt en kostenbewust kunnen werken.
5. Bij nadere beschouwing is ons uit het onderzoek een aantal afwijkingen gebleken van de modelregeling en van wettelijke voorschriften. Deze zouden (ook bij andere parketten) nader onderzocht moeten worden om ze zonodig op te heffen.
6. In de praktijk blijkt mandaat niet sterk te leven binnen de onderzochte parketten. Men is er slechts op hoofdlijnen mee bekend en er wordt geen expliciet toezicht gehouden op de naleving van de mandaatbesluiten. Toch gaat het in de praktijk goed, er blijkt geen sprake van meer dan incidentele overschrijdingen van het mandaat.
7. In het licht van voorgaande conclusie geven wij de parketleiding in overweging meer aandacht te besteden aan (naleving van) de mandaatregeling, bijvoorbeeld in introductie- en inwerkprogramma's, interne opleidingen en in functionering- en beoordelingsgesprekken. Ook zou in dit verband nader onderzocht moeten worden in hoeverre naleving van mandaat (beter) kan worden geborgd door middel van voorzieningen in de ICT.

Naslagwerk 2

Arrest
Rechtbank Maastricht 7 maart 2008, *LJN* BC6120

LJN: BC6120, Rechtbank Maastricht , 03/505619-07

Datum uitspraak:	07-03-2008
Datum publicatie:	10-03-2008
Rechtsgebied:	Straf
Soort procedure:	Eerste aanleg - meervoudig
Inhoudsindicatie:	De politierechter heeft uitspraak gedaan in een strafzaak over de vraag of het uitbrengen van een (verkorte) dagvaarding kan worden opgedragen aan een andere bij het parket werkzame medewerker als bedoeld in artikel 126, eerste lid, wet op de Rechterlijke Organisatie, en daarmee aan een andere medewerker dan de officier van justitie.

Uitspraak

RECHTBANK MAASTRICHT
Sector Strafrecht
Parketnummer: 03/505619-07
Datum uitspraak: 7 maart 2008

Dit vonnis is naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzittingen van 21 december 2007, 4 januari 2008 en 22 februari 2008 op tegenspraak gewezen door de politierechter in deze rechtbank in de zaak tegen

[verdachte],
geboren te [geboorteplaats] (Nigeria) en [geboortedatum] 1964,
ten tijde van de laatste oproeping verblijvende in de PI Zuid Oost – Huis van Bewaring Maashegge Overloon, Stevensbeekseweg 14a, Overloon.

De tenlastelegging

Aan de verdachte is ten laste gelegd dat

hij op of omstreeks 24 juli 2007 in de gemeente Heerlen met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening heeft weggenomen 6, in elk geval een of meer T-shirts, in elk geval enig goed, geheel of ten dele toebehorende aan Aktiesport, in elk geval aan een ander of anderen dan aan verdachte.

De ontvankelijkheid van de officier van justitie in de vervolging

Namens de verdachte is betoogd dat de dagvaarding nietig moet worden verklaard, nu deze is uitgereikt op grond van een onbevoegd genomen vervolgingsbeslissing.

De politierechter overweegt als volgt.

De omstandigheden van het geval

Bij verkorte dagvaarding als bedoeld in artikel 370a van het Wetboek van Strafvordering (Sv.) van 24 juli 2007 is de verdachte gedagvaard te verschijnen ter terechtzitting van de politierechter op 21 december 2007 te 10.45 uur. Behalve de dag en het uur waarop de verdachte dient te verschijnen vermeldt de dagvaarding als korte omschrijving van het feit waarvan hij wordt verdacht: winkeldiefstal. Deze verkorte dagvaarding biedt wel de ruimte voor ondertekening door de officier van justitie, maar ontbeert een handtekening.
Blijkens de door de verbalisant [naam verbalisant.] ondertekende akte van uitreiking van 24 juli 2007 is aan verdachte diezelfde dag de bedoelde verkorte dagvaarding uitgereikt.
Bij dagvaarding van 24 augustus 2007 is aan de verdachte de tenlastelegging kenbaar gemaakt. Uit de verklaring van 24 augustus 2007 van [naam medewerker], Sectiechef ZM-afdoeningen van het Arrondissementsparket Maastricht, blijkt dat deze dagvaarding de gedetailleerde tenlastelegging is als bedoeld in artikel 370a, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering. Deze dagvaarding is toegezonden aan het door de verdachte opgegeven adres.

Het proces-verbaal nr. 2007106623-11 van de verbalisant [naam verbalisant], agent van politie, bevattende het stam proces-verbaal, vermeldt:
- onder het kopje ‘Voorgeleiding/overbrenging’, dat de verdachte op 24 juli 2007 om 15.45 uur is voorgeleid aan H. van Neerven, inspecteur van politie, tevens hulpofficier van justitie; eenzelfde vermelding staat in het proces-verbaal nr.2007106623-2 van de verbalisanten [naam verbalisant], brigadier van politie, en [naam verbalisant], agent van politie,

bevattende het proces-verbaal van aanhouding;
- onder het kopje ‘Snelrecht’, dat aan de verdachte een dagvaarding is uitgereikt na overleg met parketsecretaris [naam parketsecretaris];
- onder het kopje ‘Heenzending verdachte [verdachte]’, dat de verdachte op 24 juli 2007 om 17.00 uur is heengezonden.

De officier van justitie heeft ter zitting toegelicht dat aan deze werkwijze ten grondslag ligt het door de hoofdofficier van justitie vastgestelde Mandaatbesluit parketsecretarissen arrondissementsparket Maastricht van 12 maart 2004. Dit besluit is niet gepubliceerd. De officier van justitie heeft dit besluit tijdens het onderzoek ter zitting aan de politierechter overgelegd.
Op grond van artikel 2 van het Mandaatbesluit zijn de parketsecretarissen bevoegd om namens de officier van justitie de bij hun schaalniveau behorende bevoegdheden, zoals deze staan in de bij het besluit behorende tabellen 1 en 2, uit te oefenen. Wie parketsecretaris is, volgt uit artikel 1: de bij het arrondissementsparket werkzame ambtenaren die door de hoofdofficier van justitie zijn benoemd tot administratief-juridisch medewerker, junior-parketsecretaris, parketsecretaris, senior-secretaris of (senior)beleidsmedewerker.
Tabel 1 bevat het mandaat aan het parketsecretariaat vanaf schaal 9 en ziet op zogenaamde A, B en C-zaken. Tabel 2 bevat het mandaat aan het parketsecretariaat niveau schaal 7 en 8 en ziet op B en C-zaken.
In deze tabellen zijn de werkzaamheden in drie categorieën verdeeld: categorie A omvat de rechtbankzaken waarin het OM in de opsporingsfase reeds bij de strafzaak is betrokken en/of rechtbankzaken waarin het komt tot voorgeleidingen en/of daaropvolgende preventieve hechtenis, categorie B omvat in beginsel alle andere rechtbankzaken dan die genoemd onder A en C en die in principe door middel van een dagvaarding via de rechter moeten worden afgedaan, categorie C omvat rechtbankzaken die (in principe) door middel van een OM-afdoening kunnen worden afgedaan en waarvoor strafvorderingrichtlijnen bestaan, alle overtredingen en de beroepen in de WAHV-zaken.
Binnen de tabellen zijn verder de volgende aanduidingen gemaakt:
- X = gemandateerd
- X1 = in overleg met de Officier van Justitie
- - = niet gemandateerd
- * = mandaat niet van toepassing.
Met betrekking tot het dagvaarden vermeldt het Mandaatbesluit:
- in tabel 1 onder 14 ‘beslissen tot dagvaarden’, welke handeling als bevoegdheid is gemandateerd aan de parketsecretarissen vanaf schaal 9 en waarbij deze bevoegdheid in categorie A-zaken in overleg met de officier van justitie moet worden uitgeoefend en in de categorie B- en C-zaken sprake is van een mandatering zonder voorbehoud;
- in tabel 2 onder 12 ‘dagvaarden’, welke handeling als bevoegdheid zonder voorbehoud is gemandateerd aan de parketsecretarissen in schaal 7 en 8.
Niet is aangeduid welke het verschil is tussen ‘beslissen tot dagvaarden’ en ‘dagvaarden’.

Ter zitting heeft de officier van justitie verder het volgende toegelicht:
- de genoemde parketsecretaris is op grond van het Mandaatbesluit bevoegd tot het nemen van de beslissing tot dagvaarden;
- de parketsecretaris maakt deel uit van een hiërarchische organisatie en is aldus altijd werkzaam onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie;
- de betrokken parketsecretaris is zeer ervaren en functioneert op het niveau van schaal 9;
- het gevoerde overleg houdt in dat de verbalisant aan deze parketsecretaris voorlegt van welk feit de verdachte wordt verdacht, op grond waarvan de parketsecretaris besluit of de verdachte op het rooster van de snelrechtzitting van de politierechter moet worden geplaatst;
- zaken als de onderhavige leiden niet tot de toepassing van dwangmiddelen en moeten worden gekwalificeerd als B-zaken.

De toepasselijke wet- en regelgeving

Op grond van artikel 124 van de Wet op de rechterlijke organisatie (RO) is het openbaar ministerie belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie worden ingevolge artikel 125, aanhef en onder b, RO, op de wijze bij of krachtens de wet bepaald, (in eerste aanleg) uitgeoefend door de (plaatsvervangende) officieren van justitie en de (plaatsvervangende) officieren enkelvoudige zittingen.
Op grond van artikel 126, eerste lid, RO kan de uitoefening van een of meer bevoegdheden van de officier van justitie of van de officier enkelvoudige zittingen worden opgedragen aan een andere bij het parket werkzame ambtenaar, voor zover het hoofd van het parket daarmee heeft ingestemd. Ingevolge het tweede lid van dit artikel wordt de opgedragen bevoegdheid in naam en onder verantwoordelijkheid van de officier van justitie onderscheidenlijk de officier enkelvoudige zittingen uitgeoefend. De uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid, kan ingevolge het derde lid, eerste volzin, niet aan een andere bij het parket werkzame ambtenaar worden opgedragen indien de regeling waarop de bevoegdheid steunt of de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. Daarvan is ingevolge de tweede

volzin in deze bepaling in elk geval sprake als het gaat om het optreden ter terechtzitting in strafzaken en de toepassing van de dwangmiddelen als bedoeld in Titel V van het Eerste Boek Sv. Op grond van artikel 126, vierde lid, RO worden bij algemene maatregel van bestuur omtrent de toepassing van dit artikel nadere regels gesteld.
In artikel 2 van het Besluit reorganisatie openbaar ministerie en instelling landelijk parket (verder: het Besluit) is uitvoering gegeven aan artikel 126, vierde lid, Ro en is het mandaat van bevoegdheden nader geregeld. Het eerste lid, aanhef en onder a, van dit artikel bepaalt dat de officier van justitie de uitoefening van een bevoegdheid niet opdraagt aan een andere bij het parket werkzame ambtenaar indien de bevoegdheid betrekking heeft op beslissingen tot vrijheidsontneming of tot voortzetting of beëindiging daarvan dan wel een vordering aan de rechter tot het nemen van een zodanige beslissing op grond van Titel IIB en Titel VIA van het Vierde Boek Sv, alsmede op grond van Titel IIA en Titel VIIIA van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht.

De strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde als bedoeld in artikel 124 RO geschiedt onder andere door het nemen van een vervolgingsbeslissing als bedoeld in artikel 167 Sv. Uit het eerste lid van dit artikel volgt, voor zover relevant, dat het nemen van een beslissing om al dan niet te vervolgen is voorbehouden aan het openbaar ministerie.
Op grond van artikel 258 Sv wordt de zaak ter terechtzitting aanhangig gemaakt door een dagvaarding die vanwege de officier van justitie aan de verdachte wordt betekend. Artikel 367 Sv. verklaart deze bepaling ook van toepassing op het rechtsgeding voor de politierechter.
Op grond van artikel 370a, eerste lid, Sv kan aan de verdachte die is aangehouden voor een strafbaar feit dat voor de politierechter wordt vervolgd een verkorte dagvaarding worden uitgereikt. Ingevolge het tweede lid, onder a, dient deze verkorte dagvaarding in ieder geval te vermelden op welke dag, tegen welk uur en ter zake welk feit de verdachte dient te verschijnen. Dit feit dient kort omschreven te zijn. Ingevolge het derde lid, eerste zinsdeel, van dit artikel wordt de verkorte dagvaarding voor de terechtzitting aangevuld met een telastelegging die voldoet aan de eisen van artikel 261, eerste lid, Sv.

Rechtsvraag

De vraag die thans voorligt is, of het uitbrengen van een (verkorte) dagvaarding kan worden opgedragen aan een andere bij het parket werkzame medewerker als bedoeld in artikel 126, eerste lid, RO, en daarmee aan een andere medewerker dan de officier van justitie.

De politierechter is in de eerste plaats van oordeel dat het uitbrengen van een verkorte dagvaarding moet worden gekwalificeerd als een vervolgingsbeslissing. De politierechter komt tot dit oordeel, omdat de verkorte dagvaarding ingevolge artikel 370a, tweede lid, onder a, Sv. dient te vermelden dat de verdachte wordt opgeroepen om op een bepaalde dag en tegen een bepaald uur op de terechtzitting voor de politierechter te verschijnen ter zake van een kort omschreven feit.

Een vervolgingsbeslissing als hier bedoeld valt niet onder de uitzonderingsbepalingen als bedoeld in artikel 126, derde lid, tweede volzin, RO en in artikel 2 van het Besluit. De door de politierechter te beantwoorden rechtsvraag beperkt zich daarmee tot de vraag, of de regeling waarop de bevoegdheid steunt dan wel de aard van deze bevoegdheid zich verzet, zoals bedoeld in artikel 126, derde lid, eerste volzin, RO, tegen het overdragen van de bevoegdheid tot het nemen van een vervolgingsbeslissing, in casu het uitbrengen van een verkorte dagvaarding.

Ter beantwoording van deze vraag overweegt de politierechter, dat de Hoge Raad in een reeks van uitspraken zich heeft uitgesproken over het overdragen van een vervolgingsbeslissing als de onderhavige. Uit deze jurisprudentie volgt het navolgende beoordelingskader:
- de uitoefening van de bevoegdheid tot vervolging door de officier van justitie waarborgt dat die uitoefening geschiedt door ambtenaren die voldoen aan bepaalde opleidingseisen en die mede met het oog op die bevoegdheidsuitoefening zijn geselecteerd; die waarborg wordt ondergraven indien andere ambtenaren die niet aan die eisen voldoen en niet die selectie hebben ondergaan in het algemeen en zonder toereikende nadere instructies die bevoegdheid in mandaat zouden uitoefenen (r.o. 5.2 in HR 1 juli 1997, LJN ZD0787);
- het stelsel van strafvordering verzet zich niet tegen het onder bepaalde voorwaarden krachtens schriftelijk mandaat uitoefenen van de bevoegdheid tot vervolging door het uitbrengen van een dagvaarding door ambtenaren niet zijnde officieren van justitie die aan het parket van de officier van justitie zijn verbonden (r.o. 5.3 in HR 1 juli 1997, LJN ZD0787);
- een mandaat kan slechts uitdrukkelijk en schriftelijk door de officier van justitie worden gegeven (r.o. 3.8 in HR 14 maart 2000, LJN AA5119); het hoofd van het parket dient daarmee in te stemmen (HR 27 februari 2001, LJN AB0263);
- indien de bevoegdheid is gemandateerd aan een aan het parket verbonden ambtenaar, dient deze daartoe gekwalificeerd te zijn (HR 30 oktober 2001, LJN AD4457);
- de opvatting dat onder omstandigheden het ontbreken van een schriftelijk mandaat aan de bevoegdheid tot vervolging door het uitbrengen van een dagvaarding niet in de weg behoeft te staan, is onjuist (HR 20 maart 2001, LJN AB0606); de

enkele vaststelling dat de betrokken medewerker werkzaam is op het parket is op zich genomen onvoldoende om vast te kunnen stellen dat deze bevoegd is om krachtens schriftelijk mandaat van de officier van justitie vervolgingsbeslissingen te nemen (HR 12 oktober 2004, LJN AQ8834);
- de bevoegdheid dient ten aanzien van iedere verdachte afzonderlijk te worden uitgeoefend; daarmee is niet verenigbaar dat een zodanige beslissing wordt genomen bij wijze van een door de officier van justitie verstrekte algemene opdracht tot dagvaarding in zaken die aan bepaalde kenmerken voldoen (HR 30 oktober 2001, LJN AD4457).

Beoordeling

Gelet op de hiervoor weergegeven omstandigheden van het onderhavige geval alsmede de wetgeving en de daarop gewezen jurisprudentie komt de politierechter tot het volgende oordeel.

Nu blijkens het hiervoor genoemde stam proces-verbaal een voorgeleiding van de verdachte heeft plaatsgevonden moet voorop worden gesteld dat op grond van het Mandaatbesluit sprake is van een A-zaak in de zin van dat besluit. De uitleg die de officier van justitie ter zitting heeft gegeven, namelijk dat dit alleen het geval is indien de voorgeleiding is gericht op een dwangmaatregel, maakt dit niet anders. De tekst en redactie van het Mandaatbesluit zijn op dit punt helder.
In dat verband stelt de politierechter vast dat de term voorgeleiding, evenals andere naar hun betekenis te onderscheiden strafvorderlijke begrippen, niet nader wordt gedefinieerd en bovendien de factoren die tot de kwalificatie A-zaak leiden facultatief zijn opgenomen en niet cumulatief.
Dit betekent dat uitsluitend een parketsecretaris bevoegd kan zijn die minimaal in schaal 9 is aangesteld.

Evenzo dient volgens het Mandaatbesluit bij het nemen van een beslissing tot dagvaarden in A-zaken sprake te zijn van overleg tussen de bevoegde parketsecretaris en de Officier van Justitie.
Uit de onderliggende stukken in deze zaak kan enkel worden opgemaakt dat een verbalisant met een parketsecretaris met de naam [naam parketsecretaris] heeft getelefoneerd en dat op basis van dit telefoongesprek de verkorte dagvaarding is uitgereikt. Naar ook uit de toelichting van de officier van justitie ter zitting blijkt heeft met deze in de onderhavige zaak geen overleg plaatsgevonden ten behoeve van de beslissing tot dagvaarding.
Daarmee staat vast dat de in deze zaak gevolgde procedure niet aan de bepalingen van het Mandaatbesluit zelf voldoet, namelijk dat voorafgaand overleg met de officier van justitie moet worden gevoerd.

Tot slot is tevens gehandeld in strijd gehandeld met de in het laatste gedachtestreepje van de besproken jurisprudentie neergelegde individualiseringseis. Het is naar het oordeel van de politierechter net het overleg tussen de officier van justitie en de tot beslissen bevoegde medewerker dat waarborgt dat de bevoegdheid ook in mandaat wordt uitgeoefend ten aanzien van iedere verdachte afzonderlijk.

Nu in de definitiebepaling het begrip parketsecretaris zeer ruim is omschreven en dit begrip in beginsel alle binnen het parket werkzame medewerkers betreft, de taken in het Mandaatbesluit naar functieniveau zijn onderscheiden en bovendien ook de zaken naar soort zijn onderscheiden, dient naar het oordeel van de politierechter sprake te zijn van een zorgvuldige en niet voor meerdere uitleg vatbare verslaglegging van het gebruikmaken van bevoegdheden.
Dit klemt te meer nu het Mandaatbesluit niet is bekendgemaakt.
De eis van zorgvuldige verslaglegging in processen-verbaal vloeit voort uit het belang van de verdachte zich te kunnen verweren tegen onbevoegd en daarmee onrechtmatig overheidsoptreden. In het onderhavige geval is aan deze eis niet voldaan.

Nu een controleerbare, op de individuele verdachte gerichte gebruikmaking van bevoegdheden het hart van de rechtstaat raakt, is naar het oordeel van de politierechter, mede in het licht van de andere vastgestelde tekortkomingen, slechts één gevolgtrekking mogelijk, namelijk dat de officier van justitie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn strafvervolging.

DE BESLISSING:

De rechtbank verklaart de officier van justitie niet-ontvankelijk in zijn vervolging.

Dit vonnis is aldus gewezen door mr. F.A.G.M. Vluggen, politierechter, in tegenwoordigheid van mr. S. Schmeets, griffier, en uitgesproken ter openbare zitting van deze rechtbank op 7 maart 2008